

FINANSMINISTERIET

Budgetvejledning 2006

Budgetvejledning 2006

Budgetvejledning 2006

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Schultz Distribution
Herstedvang 4,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: Schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet
Administrationspolitisk center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: b:graphic aps
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 5.000
Pris: 100 kr. inkl. moms
ISBN: 87-7856-772-2

Elektronisk publikation:

Produktion: Schultz
ISBN: 87-7856-773-4

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning	7
I Ændringer i forhold til Budgetvejledning 2001	7
II Struktur	13
Kapitel 1. Bevillingssystemet	15
1.1 Statsbudgettet	15
1.1.1 Bevillingslove	15
1.1.2 Bevillingsændringer	15
1.1.3 Budgetkoordinering	16
1.1.4 Bevillingsanvendelsen	17
1.2 Regnskab	18
1.3 Revision	19
1.4 Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning	20
1.5 Særligt om tekstanmærkninger	20
Kapitel 2. Dispositioner over givne bevillinger	23
2.1 Indledning	23
2.2 Generelle disponeringsregler	23
2.2.1 Bevillingsbegrebet	23
2.2.2 Forudgående hjemmel	24
2.2.3 Almindelige hensyn ved disponering over bevillinger	24
2.2.4 Bevillingsmæssige dispositioner og periodisering	25
2.2.5 Brutto- og nettobevillinger	27
2.2.6 Likviditet	27
2.2.7 Betingede bevillinger	28
2.2.8 Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne	28
2.2.9 Overførsel mellem hovedkonti	29
2.2.10 Flerårige dispositioner	29
2.2.11 Tilsagn om tilskud	30
2.2.12 Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år	31
2.2.13 Forudbetaling og betalingshenstand	31
2.2.14 Udlæg	31
2.2.15 Garantier og statsforskrivninger	31
2.2.16 Salg af fast ejendom mv.	31
2.2.17 Selvforsikring	33
2.2.18 It-projekter	33
2.2.19 Bevillingsparagraffen	34

2.3	Særligt om indtægter	34
2.3.1	Fastsættelse af afgifter og gebyrer	34
2.3.2	Priser ved salg af varer og ydelser	35
2.3.3	Leje og forpagtningsafgifter	35
2.3.4	Salg af brugt materiel	35
2.3.5	Modtagelse af gaver	35
2.4	Særligt om udgifter	36
2.4.1	Udgifter som følge af EU-retsakter	36
2.4.2	Indfrielse af garantier og statsforskrivninger	36
2.4.3	Udgifter pålagt ved dom mv.	36
2.4.4	Selvforsikringsudgifter	36
2.4.5	Bevarelse af statsaktiver	37
2.4.6	Afskrivning eller nedskrivning af fordringer	37
2.4.7	Ikke-fradragsberettiget købsmoms	37
2.4.8	Tilskud	38
2.4.9	Tilskud til drift af selvejende institutioner mv.	39
2.4.10	Leje (leasing)	40
2.4.11	Offentligt-privat samarbejde	41
2.4.12	Udbud	42
2.4.13	Indkøb	42
2.4.14	Repræsentation	42
2.4.15	Kantiner	42
2.4.16	Ministerbiler og andre tjenestebiler	43
2.5	Personale og personaleudgifter	43
2.5.1	Lønudgifter	43
2.5.2	Lønsumsloft	43
2.5.3	Finansministeriets stillingskontrol	43
2.5.4	Personalesammensætning og ansættelsesformer	44
2.5.5	Udlån af medarbejdere	45
2.5.6	Udgifter til kurser mv.	46
2.6	Driftsbevilling	46
2.6.1	Anvendelsesområde	46

2.6.2	Nettobevilling og rammebevilling	46
2.6.3	Egenkapital	46
2.6.4	Låneramme	47
2.6.5	Lønsumsloft.....	48
2.6.6	Ændringer i forudsat aktivitet	48
2.6.7	Uforbrugt bevilling	48
2.6.8	Indtægtsdækket virksomhed	50
2.6.9	Tilskudsfinansierede aktiviteter	52
2.6.10	Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed	53
2.6.11	Investeringer i anlægsaktiver mv.	54
2.6.12	Leje af fast ejendom.....	54
2.7	Statsvirksomhed.....	55
2.7.1	Anvendelsesområde	55
2.7.2	Henvisning til reglerne for driftsbevilling	55
2.7.3	Ikke omfattet af lønsumsloft.....	56
2.7.4	Statslige ejendomsvirksomheder (huslejeordningen)	56
2.8	Anlægsbevilling	56
2.8.1	Anvendelsesområde	56
2.8.2	Bruttobevilling	57
2.8.3	Bygge- og anlægsprojekter	57
2.8.4	Ejendomserhvervelse	59
2.8.5	Drifts- og vedligeholdelsesudgifter	59
2.8.6	Videreførsel.....	60
2.9	Lovbunden bevilling	60
2.9.1	Anvendelsesområde	60
2.9.2	Sammenhængen mellem bevilling og lovgivning.....	60
2.9.3	Videreførsel.....	60
2.10	Reservationsbevilling.....	60
2.10.1	Anvendelsesområde	60
2.10.2	Bruttobevilling	60
2.10.3	Videreførsel.....	61
2.10.4	Flerårige dispositioner	61
2.10.5	Administrationsudgifter	61
2.11	Anden bevilling.....	61
2.11.1	Anvendelsesområde	61
2.11.2	Bruttobevilling	61
2.11.3	Videreførsel af tilsagn	61
2.11.4	Administrationsudgifter	62

Kapitel 3. Nye eller ændrede dispositioner i finansåret	63
3.1 Behovet for nye eller ændrede dispositioner	63
3.2 Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet.....	63
3.3 Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret.....	64
3.3.1 Dispositioner med Finansudvalgets tilslutning	64
3.3.2 Mindre væsentlige dispositioner uden principiel betydning	65
3.4 Fremgangsmåden ved forelæggelse af bevillingsansøgninger for Finansudvalget	66
3.4.1 Den ministerielle behandling	66
3.4.2 Fortrolighed	66
3.4.3 Finansudvalgets møder og afleveringsfrister	66
3.4.4 Nummerering	67
3.4.5 Finansudvalgets offentliggørelse af aktstykker	67
3.4.6 Finansudvalgets afgørelse	68
3.4.7 Retsvirkningerne af Finansudvalgets tilslutning	68
3.4.8 Orienterende aktstykker	68
3.5 Udarbejdelsen af aktstykker	69
3.5.1 Indledning (punkt a)	69
3.5.2 Sagsfremstilling (punkt b).....	70
3.5.3 Motivering for forelæggelsen (punkt c).....	72
3.5.4 Tilslutning mv. fra andre myndigheder (punkt d)	73
3.5.5 Forslaget (punkt e)	73
3.5.6 Finansministeriets tilslutning (punkt f).....	74
3.6 Tillægsbevillingsloven.....	74
3.6.1 Egentlige bevillingsændringer	74
3.6.2 Kategorisering af tillægsbevillingslovforslaget.....	75
3.6.3 Tillægsbevillingslovforslagets opbygning	76
Bilag 1. Konverteringsnøgle.....	77
Bilag 2. Gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer mv.....	79
Bilag 3. Momslovens §§ 13 og 42	81
Bilag 4. Punkt e i aktstykker	85
Bilag 5. Standardkontoplanen.....	87
Stikordsregister	91

Indledning

Budgetvejledningen indeholder de generelle regler for statsadministrationens disponering over de bevillinger, der er givet på de årlige bevillingslove mv.

Herudover indeholder budgetvejledningen regler og retningslinjer for disponering i tilfælde, hvor den pågældende disposition ikke har hjemmel på de givne bevillingslove, herunder særligt retningslinjer for udformningen af bevillingsansøgninger til Finansudvalget – de såkaldte aktstykker.

Den foreliggende budgetvejledning afløser Budgetvejledning 2001. Baggrunden for udstedelsen af den nye budgetvejledning er omkostningsreformen, der indebærer en overgang fra udgifts- til omkostningsbudgettering på drifts- og anlægsområdet. Herudover er der foretaget mindre ændringer i disponeringsreglerne.

Reglerne i den foreliggende budgetvejledning gælder fra og med finansåret 2007.

I det følgende beskrives i afsnit I de væsentligste ændringer, der er foretaget i forhold til Budgetvejledning 2001. I afsnit II beskrives budgetvejledningens struktur.

I Ændringer i forhold til Budgetvejledning 2001

I.1 Ændringer som følge af omkostningsreformen

Fra 1. januar 2005 er de statslige regnskabsprincipper ændret, således at der ved den regnskabsmæssige registrering på driftsområdet samt for visse anlægsprojekter har skullet aflægges regnskab efter omkostningsprincipper ud over den hidtidige registrering efter udgiftsprincipper.

De ændrede regnskabsprincipper betyder, at det er årets ressourceanvendelse og indgåede forpligtelser, som registreres i regnskabet. Tidligere har det bærende princip været registrering på grundlag af betalings- eller leveringstidspunktet. De ændrede principper har størst betydning for håndteringen af anskaffelser, idet det, der registreres i regnskabet som udgifter i forbindelse med anskaffelser er de afledte omkostninger i form af renter og afskrivninger i de år, hvor det anskaffede aktiv forbruges, og ikke anskaffelsestallet i det år, hvor anskaffelsen finder sted.

For institutionernes eksterne regnskab i årsrapporten er årets ressourceanvendelse (omkostninger) gjort til det bærende princip, hvilket gør det lettere at skabe en sammenhæng til de leverede faglige resultater og dermed anskueliggøre prisen for de enkelte ydelser.

Finanslov og statsregnskab er i 2005 og 2006 opgjort efter de hidtidige udgiftsbaserede principper, hvorfor der i institutionernes årsrapport også har skullet redegøres for sammenhængen mellem de to principper. Enkelte institutioner har dog som et forsøg allerede i 2005 og 2006 været omfattet af omkostningsprincipper også på finanslovs- og statsregnskabsområdet.

Fra finansåret 2007 ændres bevillingsprincipperne i finansloven, således at driftsbevillinger og statsvirksomheder tildeles en omkostningsbaseret bevilling, der svarer til de principper, der aflægges regnskab efter.

En række anlægsprojekter, der efter de hidtil gældende regler ville have været opført som bevillinger af typen anlægsbevilling, vil fremover indgå som en investeringsudgift under en driftsbevilling eller statsvirksomhed.

Regnskabsopstillingen i årsrapport og statsregnskab vil herefter igen være ens, hvorfor den særlige forklaringstabel mellem de to regnskabsopstillinger kan afskaffes.

Reglerne for anlægsbevillinger, lovbundne bevillinger, reservationsbevillinger og anden bevilling berøres ikke af omkostningsreformen, men der er gennemført visse ændringer i de generelle bevillingsregler, der vil have betydning for alle bevillingstyper, jf. nedenfor i *afsnit 1.2.* Anlægsbevillinger, lovbundne bevillinger, reservationsbevillinger og anden bevilling gives således fortsat efter udgiftsprincipper.

Hovedformålet med omkostningsreformen kan samles i følgende hovedpunkter:

- En bedre og mere nøjagtig opgørelse af institutionernes ressourceforbrug via en ændret periodisering af udgifter og indtægter, samt bedre mulighed for at opgøre prisen på den enkelte ydelse.
- En bedre og mere nøjagtig opgørelse af institutionernes formueforhold og en bedre sammenhæng mellem institutionernes drift og balance.
- Et bedre udgangspunkt for institutionernes løbende økonomistyring.

1.1.1 Periodisering, værdiansættelse og afskrivning

Med omkostningsreformen baseres det eksterne regnskab for så vidt angår driftsbevillinger og statsvirksomhed på, at indtægter og udgifter indregnes i takt med udførelsen af de tilknyttede aktiviteter. Dette indebærer, at indtægter skal indregnes på det tidspunkt, hvor de optjenes, og at udgifter skal indregnes på det tidspunkt, hvor de forbruges. Herved gøres den regnskabsmæssige rapportering uafhængig af betalings- og leveringstidspunktet og gøres i stedet afhængig af ressourceanvendelsen. Samtidig skal der ske en udvidet regnskabsmæssig registrering af institutionernes aktiver og forpligtelser, ligesom disse oplysninger sammen med oplysninger om betalings- og leveringstidspunkt skal indgå i institutionernes interne økonomiske styring.

De nye omkostnings- og periodiseringsprincipper kommer tydeligst til udtryk i følgende forhold:

- At samtlige aktiver og forpligtelser skal værdiansættes
- At der skal foretages afskrivninger på større anlægsaktiver
- At feriepengeforpligtelser og andre forpligtelser, der er sandsynlige og kan opgøres, skal indregnes som passiver på balancen.

Værdiansættelse af aktiver og forpligtelser

Med omkostningsreformen skal alle aktiver og forpligtelser værdiansættes.

I de statslige regnskabsregler er det fastsat, at værdiansættelsen primært skal foretages ud fra kostprisprincippet, hvilket indebærer, at aktiver og forpligtelser skal værdiansættes til anskaffelsesprisen. Princippet er valgt, da formålet med reformen er at få et mere retvisende regnskab, der kan vise hvad den enkelte ydelse koster, mens reformen ikke har til formål at give potentielle investorer en opgørelse af, hvad staten er værd. Samtidig sikrer princippet, at der er et ensartet og objektivt grundlag for værdiansættelsen.

Anskaffelsesprisen skal indeholde alle de omkostninger, som er foranlediget af anskaffelsen, eller som kan henføres til det fremstillede aktiv.

Selve værdiansættelsen danner herefter udgangspunkt for eventuelle afskrivninger.

De nærmere retningslinjer for, hvorledes værdiansættelsen foretages, fremgår af Finansministeriets Økonomisk Administrative vejledning (ØAV), jf. *punkt 1.1.8.*

Afskrivning på større anlægsaktiver

Omkostningsprincippet medfører, at der skal foretages afskrivninger på alle større statslige anskaffelser, hvad enten der er tale om materielle anlægsaktiver (fx bygninger) eller immaterielle aktiver (fx it-systemer). Afskrivningsperioden afhænger af den forventede periode, hvori aktivet vil blive anvendt af institutionen og tilføre værdi til løsningen af opgaverne.

Gennem afskrivningerne bliver de direkte udgifter til løn og diverse materialer således tilføjet omkostningselementer, der gør det muligt mere præcist at opgøre omkostningsforbruget i forbindelse med institutionens ydelser.

Alle anlægsaktiver afskrives som udgangspunkt efter den lineære metode, såfremt kostprisen på aktivet overstiger en bagatelgrænse på 50.000 kr. Anvendelsen af lineære afskrivninger betyder, at kostprisen i form af ressourceforbruget (fx slid, teknologisk forældelse osv.) fordeles i lige store dele over aktivets levetid.

Selve levetiden på aktivet er defineret som den økonomiske levetid, og udtrykker det antal år, aktivet forventes at have en økonomisk værdi for institutionen. Hvis aktivet udskiftes før udløbet af den økonomiske levetid, udgør brugstiden afskrivningsperioden.

Der er fastsat normerende levetider for alle anlægsaktiver. Disse levetider fremgår af ØAV.

Feriepengeforpligtelser og andre forpligtelser

Feriepengeforpligtelser og andre forpligtelser skal med omkostningsreformen indregnes som et passiv på balancen.

Forpligtelsen indregnes, når den opstår, og udbetales, når forpligtelsen indtræder.

For så vidt angår beregningen af skyldige feriepenge gælder, at både almindelige feriedage og særlige feriedage, som er optjent, skal omfattes.

De nærmere regler for indregning af feriepengeforpligtelser og andre forpligtelser fremgår af ØAV.

1.1.2 Bedre opgørelse af formueforhold og bedre sammenhæng mellem balance og drift

Med omkostningsreformen får institutionens balance en mere central rolle i økonomistyringen, og de nye regler for værdiansættelse og indregning af aktiver og passiver giver dermed et bedre udgangspunkt for en samlet vurdering af institutionens nuværende og fremtidige drift.

Med omkostningsreformen bliver der et større fokus på sammenhængen mellem drift og balance, og det tydeliggøres på den måde, at man ikke ensidigt kan fokusere på driften uden samtidig at sikre sig, at den fornødne konsolidering foreligger.

I selve resultatopgørelsen opgøres institutionens driftsresultat, og dette resultat skal indgå som en del af institutionens samlede årsrapport, ligesom det skal overføres til institutionens balance.

Balancen er en opgørelse af institutionens samlede aktiver og passiver. Aktivsiden viser virksomhedens anlægsaktiver og omsætningsaktiver og kan betragtes som en opgørelse over de virkemidler, som institutionen råder over til at løse sine opgaver. Passivsiden viser institutionens egenkapital, hensatte forpligtelser og gældsforpligtelser mv.

Institutionens aktiver udgør en mellemregning med statskassen, der skal forrentes over driften, og mellemregningen optræder derfor i institutionens balance som en langfristet gæld.

I.1.3 Bedre udgangspunkt for økonomistyringen

Omkostningsreformen giver institutionerne et bedre udgangspunkt for en effektiv økonomistyring. De ændrede regnskabs- og bevillingsprincipper giver institutionerne et bedre grundlag for at fremme effektivitet gennem synliggørelse, gennemsigtighed og omkostningsbevidst adfærd. Omkostningsreformen synliggør, hvad det reelt koster at producere de fastsatte opgaver, og den større gennemsigtighed om omkostningerne giver ledelsen et bedre grundlag for at prioritere ressourceanvendelsen.

Omkostningsreformen handler dermed også om at fremme en adfærd, hvor de statslige institutioner tilskyndes til i højere grad at inddrage traditionelle rentabilitetsovervejelser i forbindelse med investeringsbeslutninger. Endvidere vil institutionerne i deres interne økonomiske styring skulle tænke mere langsigtet – både i forhold til den økonomiske styring og opgaveløsningen.

Dette forpligter institutionerne til at overveje at inddrage økonomiske styringsværktøjer som kapacitets- og investeringsplanlægning, låntagning, forrentning, likviditetsstyring og afskrivning henholdsvis reinvestering i den økonomiske styring. De aktuelle økonomiske dispositioners konsekvenser og forpligtelser gennem en efterfølgende årrække bliver synlige, hvilket i sig selv påkalder øget ansvarlighed og vilje til overblik. Styringens tidsperspektiv udstrækkes dermed.

I.1.4 De konkrete ændringer som følge af omkostningsreformen

Det er alene bevillinger af typerne driftsbevilling og statsvirksomhed, der overgår til omkostningsprincipper.

De øvrige fire bevillingstyper (anlægsbevilling, lovbunden bevilling, reservationsbevilling og anden bevilling) vil fortsat være baseret på udgiftsprincipper.

Bestemmelserne om bevillinger af typen driftsbevilling og statsvirksomhed, der er de bevillingstyper, der overgår til omkostningsprincipper, er ændret på følgende hovedpunkter:

Ændret periodisering

Omkostningsreformen indebærer grundlæggende en ændret periodisering af økonomiske hændelser i regnskabet. Den ændrede periodisering betyder, at det er årets ressourceanvendelse og indgåede forpligtelser, som registreres i regnskabet, og dermed også er grundlaget for bevillingen. Tidligere har det bærende princip været betalings- eller leveringstidspunktet. Den ændrede periodisering har størst betydning for håndteringen af anskaffelser, idet anskaffelser fremover skal lånefinansieres. Bevillingen skal dække de afledte omkostninger i form af renter og afskrivninger, men ikke anskaffessummen. Den ændrede periodisering betyder, at der fremover gives en bevilling til afholdelse af omkostninger i stedet for udgifter. Det ændrer ikke ved de grundlæggende principper i rammestyningen eller udgiftsstyringen.

Lånefinansiering og låneramme

Anskaffelser skal fremover lånefinansieres ved optagelse af interne statslige lån. Lånene optages i Statens Koncern Betalingssystem (SKB), som er et lukket statsligt kredsløb. Institutionernes låneadgang er imidlertid begrænset af forskellige forhold. For det første skal institutionen kunne afholde de afledte omkostninger ved anskaffelsen (renter og afskrivninger) inden for den givne bevilling. Bevillingen er dermed fortsat det primære styringsinstrument. For det andet er der fastsat en låneramme, som udgør en øvre grænse for den gæld en statsinstitution maksimalt må have. Lånerammen fastsættes for hver institution på finansloven. For det tredje er der fastsat et soliditetskrav om, at gælden aldrig må overstige værdien af anlægsaktiverne. For det fjerde er der fortsat et krav om forelæggelse af større anskaffelser for Finansudvalget.

Behandling af overskud

Der vil fortsat være mulighed for at videreføre uforbrugt bevilling. Fremover skal den uforbrugte bevilling opdeles i henholdsvis reserveret bevilling, som er bundet til konkrete opgaver, og overført overskud, som tilføres institutionens egenkapital. Institutioner har adgang til at videreføre et negativt resultat. Det akkumulerede overskud må dog kun være negativt tre år i træk, og en negativ saldo må ikke overstige startkapitalen. Startkapitalen fastsættes til 2 pct. af bruttobevillingen i 2006 for driftsbevillinger. For statsvirksomheder vil der gælde en udsvingsgrænse på 5 pct.

Likviditetsordning

Ordningen om selvstændig likviditet udvides til at dække alle betalinger vedrørende drift og investeringer for de institutioner, som overgår til omkostningsbevillinger. For at understøtte en ændret bevillingstildeling oprettes fire nye statslige konti for hver statsinstitution.

Som led i overgangen til omkostningsprincipper i øvrigt foretaget følgende væsentlige ændringer i budgetvejledningen:

Virksomhedsbærende hovedkonto

Hvor en administrativ ledelse har ansvaret for flere omkostningsbestemte hovedkonti betegnes en af disse som den virksomhedsbærende hovedkonto. Blandt andet egenkapital og låneramme opgøres på virksomhedsniveau, og der er adgang til overførsel af bevilling mellem hovedkonti, der er knyttet til samme virksomhed.

Lønsumsloft

De eksisterende lønbevillinger erstattes af et lønsumsloft for hver hovedkonto. Årets lønforbrug må ikke overstige lønsumsloftet og eventuelt udnyttede dele af de tre foregående års lønsumsloft.

Nye forelæggelsesregler

Iværksættelse af investeringer og lejekontrakter skal forelægges for Folketingets Finansudvalg, hvis investeringen udgør 50 mio. kr. eller derover. Har investeringen en levetid på 10 år eller derover er forelæggelsesgrænsen 25 mio. kr. Projektændringer

skal forelægges hvis de beløber sig til 10 pct. af totaludgiften eller mindst 5 mio. kr. Forelæggelsesgrænserne svarer til forelæggelsesgrænserne i cirkulære om forsøg med omkostningsbevillinger.

Salg af fast ejendom

Det er fastsat, at salg af fast ejendom med en ejendomsværdi på over 5 mio. kr. som udgangspunkt skal ske gennem Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S). Undtaget fra dette krav er de statslige ejendomsvirksomheder, Skov- og Naturstyrelsen og Forsvarsministeriet. Salg af ejendomme i udlandet og landbrugsejendomme kan ske på den for staten mest fordelagtige måde. I øvrigt skal salg fortsat ske til højstbydende ved offentligt udbud, og forelæggelse for Finansudvalget skal ske efter de hidtil gældende regler.

I.2 Andre ændringer

Ud over de ændringer, der er affødt af omkostningsreformen, er der gennemført følgende væsentlige ændringer i forhold til budgetvejledning 2001:

- Det er i overensstemmelse med gældende praksis anført, at der i anmærkningerne til finanslovforslaget for enkelte konti med Finansministeriets tilslutning kan ske supplerende eller fravigelse af bestemmelserne i budgetvejledningen.
- Det er i overensstemmelse med gældende praksis anført, at det kræver hjemmel i lov eller tekstanmærkning at udstede garantier og statsforskrivninger.
- Det er udtrykkeligt fastsat, at staten er selvforsikrende, hvilket indebærer, at der ikke må tegnes forsikring, medmindre dette undtagelsesvis er tilladt. Det er i den forbindelse fastsat, at institutionerne skal overveje deres risikostyring.
- Reglerne om den statslige momsrefusionsordning er præciseret.
- Der er fastsat regler om budgetteringen af tilskudsordninger, herunder præcisering af adgangen til at afholde mindre tilskud af driftsbevillinger og bevillinger af typen statsvirksomhed.
- Der er indsat en bestemmelse om de disponeringsregler, som er relevante i forbindelse med offentlig-privat samarbejde.
- Der er i kapitel 3 taget højde for Finansudvalgets beretning af 27. oktober 2005 om Finansudvalgets arbejdsform.

II Struktur

Budgetvejledningen består af 3 kapitler.

Kapitel 1 beskriver i overordnede træk statsbudgettet, forskellige regnskabstyper, konteringsprincipper og revision. Endvidere beskrives de særlige forhold vedrørende tekstanmærkninger.

Kapitel 2 indeholder reglerne om adgangen til i løbet af finansåret at disponere over de givne bevillinger. Først gennemgås de almindelige bevillingsregler, herunder de bestemmelser der særligt knytter sig til indtægter og udgifter. Dernæst gennemgås de

bevillingsregler, der knytter sig til hver af de seks bevillingstyper: driftsbevilling, statsvirksomhed, anlægsbevilling, lovbunden bevilling, reservationsbevilling og anden bevilling. Kapitel 2 indeholder endvidere bestemmelser vedrørende personale og personaleudgifter.

Kapitel 3 indeholder reglerne for, hvorledes de givne bevillinger i løbet af finansåret kan ændres, og hvorledes der kan tilvejebringes hjemmel til nye dispositioner, dvs. dispositioner, der ikke er optaget på finansloven. Endelig indeholder kapitel 3 bestemmelser om, hvorvidt nye og ændrede dispositioner skal optages på tillægsbevillingsloven eller blot skal registreres i statsregnskabet.

I *bilag 1* er opført en konverteringstabel, der angiver, hvor bestemmelserne i budgetvejledningen fra 2001 er angivet i den nye budgetvejledning. I *bilag 2* er der en fortegnelse over de love, cirkulærer og vejledninger, der henvises til i budgetvejledningen. *Bilag 3* indeholder den gældende formulering af momslovens §§ 13 og 42. *Bilag 4* indeholder eksempler på udformningen af punkt e i skrivelser til Finansudvalget. I *bilag 5* gengives standardkontoplanen.

Kapitel 1. Bevillingssystemet

1.1 Statsbudgettet

1.1.1 Bevillingslove

Statsbudgettet danner grundlag for statens virksomhed i et finansår og vedtages som finanslov af Folketinget, der har bevillingsmyndigheden og tillige udøver kontrol med bevillingernes anvendelse.

Efter grundloven må ingen udgift afholdes uden hjemmel i en af Folketinget vedtaget bevillingslov og skatterne ikke opkræves, før en bevillingslov for det pågældende finansår er vedtaget.

Grundloven foreskriver tre former for bevillingslove: finanslov, midlertidig bevillingslov (der fremsættes, såfremt finanslovsforslaget undtagelsesvis ikke forventes færdigbehandlet inden finansårets begyndelse) og tillægsbevillingslov, der indeholder ændringer af bevillinger efter finanslovens vedtagelse.

Grundlovens §§ 45 og 46

§ 45. Forslag til finanslov for det kommende finansår skal fremsættes for folketetinget senest fire måneder før finansårets begyndelse.

Stk. 2. Kan behandlingen af finanslovsforslaget for det kommende finansår ikke ventes tilendebragt inden finansårets begyndelse, skal forslag til en midlertidig bevillingslov fremsættes for folketetinget.

§ 46. Forinden finansloven eller en midlertidig bevillingslov er vedtaget af folketetinget, må skatterne ikke opkræves.

Stk. 2. Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af folketetinget vedtagne finanslov eller i en af folketetinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.

Finanslovsforslaget indeholder budgetforslaget for det kommende finansår. Herudover indeholder det ikke-bindende budgetoverslag for de følgende tre finansår (budgetoverslagsårene), og finanslovsforslaget er således udtryk for en budgetlægning, der rækker fire år frem i tiden.

1.1.2 Bevillingsændringer

Den vedtagne finanslov kan senere suppleres ved tillægsbevillingslov.

Der gælder dog herudover den retssædvane, at regeringen i stedet for med mellemrum at forelægge forslag til lov om tillægsbevilling indhenter tilslutning fra Folketingets Finansudvalg til de nødvendige ændringer i budgettet. Bevillingsansøgninger til Finansudvalget forelægges i form af aktstykker. De tiltrådte aktstykker formaliseres

senere i en tillægsbevillingslov, der vedtages efter finansårets udløb og således er en efterbevillingslov.

1.1.3 Budgetkoordinering

Finansministeren forestår koordineringen af statens budgetlægning. Finansministeren fremsætter regeringens forslag til bevillingslove for Folketinget, ligesom ministerierne skal indhente tilslutning fra Finansministeriet, forinden aktstykker forelægges for Finansudvalget.

De enkelte bevillingsforslag skal udarbejdes på grundlag af et overslag over de forventede indtægter og udgifter. Som led i koordineringen af budgetlægningen kan Finansministeriet vurdere prioriteringens hensigtsmæssighed og budgetteringen realisme.

Som led i Finansministeriets virksomhed skal forslag til love, administrative forskrifter mv. forelægges for Finansministeriet, jf. Statsministeriets cirkulære om bemærkninger til lovforslag og andre regeringsforslag og om fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag, redegørelser, administrative forskrifter mv.

Udkast til lovforslag bør så tidligt som muligt sendes til Finansministeriet. Vil lovforslaget medføre væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for staten, kommuner eller regioner, bør den påtænkte løsning tages op til forhandling med Finansministeriet på det tidligst mulige tidspunkt. Dette gælder tillige, såfremt regeringen under folketingsbehandlingen af et lovforslag fremsætter ændringsforslag.

Udkast til bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger mv., som har væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for staten, kommuner eller regioner, bør så tidligt som muligt inden udsendelsen forelægges for Finansministeriet. I forbindelse med forelæggelsen bør der gives oplysning om de økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser samt om, hvorledes disse konsekvenser forholder sig til, hvad der måtte være oplyst i forbindelse med den pågældende lovs behandling i Folketinget.

Udkast til bekendtgørelser mv., der gennemfører, supplerer eller kundgør EU-retsakter, og som har væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for staten, kommuner eller regioner, bør så tidligt som muligt inden udsendelsen forelægges for Finansministeriet. Undtaget herfra er dog bekendtgørelser mv., der angår prisfastsættelser inden for rammerne af EU's markedsordninger for landbrugsvarer, toldmæssige præferenceordninger eller ændring af toldsatser.

Redegørelser og programmer mv., der har væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for staten, kommuner eller regioner, bør tidligst muligt inden afgivelsen til Folketinget, folketingsudvalg eller offentligheden forelæg-

ges for Finansministeriet. Dette gælder tillige beregninger mv., der ændrer tidligere skøn over lovforslags økonomiske, administrative eller personalemæssige virkninger.

Finansministeriet kan i forbindelse med behandlingen af udkast til lovforslag mv., jf. ovenfor, kræve oplyst tekniske beregningsforudsætninger samt andre forudsætninger, der er af betydning for vurderingen af de økonomiske konsekvenser.

Desuden gælder krav om, at de enkelte ministerier et antal gange om året skal udarbejde rammeredegørelser til Finansministeriet vedrørende bevillingsanvendelsen på ministerområdet. Rammeredegørelserne for maj og november rapporteres til Folketinget i Finansministeriets Budgetoversigt.

1.1.4 Bevillingsanvendelsen

Ministerierne og de øvrige statsinstitutioner kan i løbet af finansåret afholde udgifter og modtage indtægter i overensstemmelse med de givne bevillinger.

En bevilling er en bemyndigelse til en minister til i finansåret at afholde udgifter til et angivet formål eller modtage indtægter af en angivet art i overensstemmelse med de generelle og specielle forudsætninger, hvorunder bevillingen er givet, og i overensstemmelse med andre bestemmelser, fx lov, bekendtgørelse, cirkulære og intern instruks.

Bestemmelserne i budgetvejledningen er en del af de forudsætninger, hvorunder bevillinger anses for givet.

Budgetvejledningen indeholder generelle regler for den statslige administrations disponering over givne bevillinger i løbet af finansåret, ligesom det i budgetvejledningen fastsættes, i hvilke tilfælde der er adgang til at foretage nye eller ændrede dispositioner i forhold til de givne bevillinger, og hvorledes der i givet fald kan skaffes hjemmel til sådanne nye eller ændrede dispositioner.

De specielle forudsætninger for bevillingerne, som fremgår af anmærkningerne til finanslovforslaget og de øvrige forarbejder til finansloven, og af de aktstykker, der i løbet af finansåret tiltrædes af Folketingets Finansudvalg, danner herudover grundlaget for den statslige administrations økonomiske dispositioner i løbet af et finansår. Bevillingsanvendelsen kan tillige være reguleret af andre bestemmelser, fx lov, bekendtgørelse, cirkulære og intern instruks.

Finansministeren kan endvidere som led i sin koordinerende rolle på bevillingsområdet udstede generelle forskrifter gældende for staten om bevillingsanvendelsen. Disse forskrifter udstedes normalt som cirkulærer.

Hvor en administrativ ledelse har dispositionsbeføjelser over givne bevillinger, anses adgangen til at disponere for at bero på delegation. Dette indebærer, at den pågældende minister ved tjenestebefaling kan fastsætte yderligere vilkår for anvendelsen af

bevillingen, herunder at dispositionsbeføjelsen kan tilbagekaldes på ethvert tidspunkt i løbet af finansåret.

Bevillings- og regnskabsprincippet for *driftsbevillinger* og *statsvirksomheder* følger et *omkostningsprincip*, hvor udgifter indregnes i takt med ressourceforbruget og indtægter indregnes når de er tjent (dvs. arbejdet er udført).

Bevillings- og regnskabsprincipper for *øvrige bevillingstyper* følger hovedsageligt et *retserhvervelsesprincip*, dvs. et *udgiftsprincip*. Efter dette princip indregnes udgifter, når en vare eller ydelse er leveret, et arbejde er udført eller staten har givet et retligt bindende tilsagn om tilskud eller lignende. Indtægter indregnes, når en vare eller ydelse er leveret eller en tilskudsfinansieret aktivitet gennemført. Lovbundne udgifter og indtægter samt andre udgifter og indtægter, der ikke vedrører varer, ydelser eller tilskud mv., indregnes så snart beløbet kan opgøres og senest på betalingstidspunktet.

De nærmere regler for registrering og indregning af udgifter og indtægter fremgår af Finansministeriets bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen.

Bevillingslovenes opbygning mv. er nærmere beskrevet i ØAV. ØAV indeholder ud over denne beskrivelse blandt andet en længere beskrivelse af det statslige regnskabs- og revisionssystem. ØAV er nærmere beskrevet i punkt 1.1.8. umiddelbart nedenfor.

1.2 Regnskaber

Statens regnskabsaflæggelse består af et statsregnskab og en årsrapport for hver statslig virksomhed.

Statsregnskabet opstilles efter samme principper som finansloven og skal efter grundlovens § 47, stk. 1, fremlægges for Folketinget senest seks måneder efter finansårets udløb. De nærmere regler om statsregnskabet er fastsat i lov om statens regnskabsvæsen (statsregnskabsloven) og den i medfør deraf udstedte bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen (regnskabsbekendtgørelsen).

Statsregnskabet danner grundlag for Folketingets efterfølgende kontrol med administrationens anvendelse af bevillingerne, herunder kontrollen med, at ingen udgift er afholdt uden hjemmel i en given bevilling.

Statsregnskabet indeholder en opstilling af de givne bevillinger sammenholdt med de regnskabsmæssigt opgjorte indtægter og udgifter i finansåret. Endvidere indeholder statsregnskabet en opgørelse af statens samlede aktiver og passiver og bevægelserne heri i årets løb.

For de bevillinger, hvor der efter bevillingsreglerne er adgang til at videreføre mindreforbrug eller overføre overskud til anvendelse i senere finansår, indeholder stats-

regnskabet også en opgørelse af beholdningen af uforbrugt bevilling (bevillingsafregning).

Årsrapporten er den enkelte statslige virksomheds rapportering om årets faglige og økonomiske resultater. I årsrapporten skal virksomheden opstille en resultatopgørelse og balance for de administrerede driftsområder, fortage en afrapportering vedrørende eventuelle resultatkontrakter og redegøre for omfanget af administrerede tilskudsordninger mv.

Ændring af regnskabspraksis

Hvor der i et finansår sker skift af de regnskabsmæssige principper, skal såvel bevilling som regnskab opstilles efter de nye principper, jf. også *punkt 2.2.4. Bevillingsmæssige dispositioner og periodisering*. Endvidere skal ændringen være beskrevet i den finanslov eller det aktstykke, der hjemler ændringen. Er ændringen hjemlet ved ændringer i materiel lovgivning, skal dette angives i anmærkningerne til den bevillingslov, hvor ændringen optages.

Ifølge regnskabsbekendtgørelsen registreres ændringer af regnskabspraksis som direkte statusposter uden udgifts- eller indtægtsvirkning efter nærmere retningslinjer fra Økonomistyrelsen.

Nærmere vejledning om regnskabsspørgsmål findes i ØAV.

1.3 Revision

Revisionen af statsregnskabet udføres af de af Folketinget valgte statsrevisorer, jf. grundlovens § 47, stk. 2, og lov om statsrevisorerne, i samarbejde med rigsrevisor, jf. lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven).

Til brug ved behandlingen af statsregnskabet og med henblik på udarbejdelse af beretning om revision af statsregnskabet indkalder rigsrevisor hvert år regnskabsoversigter fra de enkelte ministerier med tilhørende redegørelse for mer- eller mindreforbrug i forhold til de på bevillingslovene optagne bevillinger, de såkaldte regnskabsmæssige forklaringer.

På grundlag af dette materiale og de enkeltberetninger, rigsrevisor har udarbejdet i løbet af finansåret, samt ministrenes redegørelser, rigsrevisors bemærkninger hertil og statsrevisorerne bemærkninger til sagerne i deres helhed, afgiver statsrevisorerne en endelig betænkning over statsregnskabet og indstilling om Folketingets beslutning vedrørende regnskabet, jf. grundlovens § 47, stk. 3.

Betænkningen behandles i Folketingets Finansudvalg, der eventuelt vil indhente supplerende oplysninger og redegørelser om de af statsrevisorerne fremdragne sager.

Finansudvalget udarbejder forslag til folketingsbeslutning om statsregnskabet. Folketingets endelige beslutning vedrørende regnskabet vil normalt kunne tages ca. halvandet år efter det pågældende finansårs udløb.

1.4 Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning

Finansministeriet udgiver en Økonomisk Administrativ vejledning (ØAV) på internettet på adressen www.oav.dk.

ØAV har til formål at orientere om de gældende reglers indhold, fortolkning, herunder praksis, om reglernes baggrund og andre forhold, der kan have betydning for forståelsen af reglerne og deres anvendelse.

ØAV er en vejledning og indeholder således henvisning til eller citat af allerede gældende regler. ØAV indeholder ikke i sig selv bindende regler, medmindre det er udtrykkeligt angivet eller følger af andre retsfor skrifter, som fx for statens kontoplan, der er udstedt i medfør af regnskabsbekendtgørelsen, at de pågældende dele af ØAV er bindende.

Budgetvejledningen vil i sin helhed findes i ØAV. De cirkulærer, vejledninger mv., der henvises til i budgetvejledningen, er tilgængelige i ØAV. Endvidere indgår øvrige finansministerielle bekendtgørelser, cirkulærer mv. på det økonomisk administrative område i ØAV.

1.5 Særligt om tekstanmærkninger

På bevillingslovene forekommer ud over bevillingerne et antal tekstanmærkninger.

Tekstanmærkninger er lovbestemmelser, der bruges som et supplement til den bevillingsmæssige styring. Tekstanmærkninger anvendes særligt i de tilfælde, hvor der i form af en dispositionsramme gives en bemyndigelse til at indgå forpligtelser, der medfører udgifter i senere finansår, jf. *punkt 2.2.10. Flerårige dispositioner*.

Der kan ved tekstanmærkning på finansloven gives supplerende konkrete bestemmelser til gældende love. Ændring af eksisterende lovgivning ved tekstanmærkning bør kun finde sted, såfremt ændringen er tidsbegrænset eller ændring af lovgivningen ikke kan afventes. Det bør altid overvejes, om regulering skal ske i lovgivningen uden for finansloven, og varige eller generelle lovændringer bør ikke gennemføres ved tekstanmærkning.

Der kan kun i helt særlige tilfælde ved tekstanmærkning i aktstykker gennemføres fravigelser eller ændringer af eksisterende materielle bestemmelser i anden lovgivning. De retlige spørgsmål, der kan opstå i den forbindelse, bør overvejes nøje.

Lovbestemmelser, der er fastsat ved tekstanmærkning, har kun gyldighed for det finansår, hvori de er optaget på en bevillingslov. Ønskes en bestemmelse opretholdt i det følgende finansår, må tekstanmærkningen gentages på den følgende finanslov. Er en dispositionsramme, der er fastsat i tekstanmærkning, kun delvis udnyttet i finansåret, må der, hvis den resterende del af rammen ønskes udnyttet, søges bemyndigelse ved ny tekstanmærkning i det følgende finansår.

Antallet af tekstanmærkninger bør begrænses mest muligt, og anvendelse af tekstanmærkninger til regulering af bevillingsfremmede forhold må ikke finde sted.

Kapitel 2. Dispositioner over givne bevillinger

2.1 Indledning

I kapitel 2 fastsættes:

- De almindelige regler om bevillingsmæssige dispositioner.
- Disponeringsregler om personale og personaleudgifter.
- Særlige disponeringsregler for de enkelte bevillingstyper.

Disponeringsreglerne for de enkelte bevillingstyper er knyttet til følgende seks bevillingstyper:

- Driftsbevilling
- Statsvirksomhed
- Anlægsbevilling
- Lovbunden bevilling
- Reservationsbevilling
- Anden bevilling

Det fremgår af finansloven (punkt B. Bevillinger), hvilken bevillingstype en bevilling er henført under, idet bevillingstypen er anført efter hovedkontobetegnelsen. Hvis ingen bevillingstype er anført, er der tale om en bevilling af typen anden bevilling.

De almindelige disponeringsregler gælder for alle seks bevillingstyper med de fravigelser, der gælder for den pågældende bevillingstype.

2.2 Generelle disponeringsregler

2.2.1 Bevillingsbegrebet

En bevilling er en bemyndigelse til en minister til i finansåret at afholde udgifter til et angivet formål eller modtage indtægter af en angivet art i overensstemmelse med de generelle og specielle forudsætninger, hvorunder bevillingen er givet.

Bevillinger gives ved finanslov, midlertidig bevillingslov eller tillægsbevillingslov eller ved tilslutning fra Folketingets Finansudvalg.

Bestemmelserne i budgetvejledningen er en del af de forudsætninger, hvorunder bevillinger anses for givet.

Finansministeren kan som led i sin koordinerende rolle på bevillingsområdet udstede generelle forskrifter gældende for staten om bevillingsanvendelsen. Disse forskrifter udstedes normalt som cirkulærer.

Hvor en administrativ ledelse har dispositionsbeføjelser over givne bevillinger, anses adgangen til at disponere for at bero på delegation. Dette indebærer, at der ved tjenestebefaling af den pågældende minister kan fastsættes yderligere vilkår for anvendelsen af bevillingen, herunder at dispositionsbeføjelsen kan tilbagekaldes på ethvert tidspunkt i løbet af finansåret.

Budget- og regnskabsansvar for en hovedkonto kan altid henføres til en virksomhed.

En virksomhed er betegnelsen for en forvaltningsenhed, hvis ledelse er budget- og regnskabsmæssigt ansvarlig for en eller flere hovedkonti på bevillingslovene inden for et ministerområde og eventuelle fællesparagraffer.

Omfatter en virksomhed flere hovedkonti for driftsudgifter, betegnes én af disse som den virksomhedsbærende hovedkonto.

I finanslovforslagets anmærkninger til den virksomhedsbærende hovedkonto kan anføres bestemmelser og opgørelser, som omfatter flere hovedkonti under virksomheden. Det gælder blandt andet balanceoplysninger og lånerammer.

2.2.2 Forudgående hjemmel

Den bevillingsmæssige hjemmel skal foreligge forud for gennemførelsen af en disposition.

Da det tilsigtes at gøre finansloven til et fuldstændigt budget for statens indtægter og udgifter i finansåret, er det hovedreglen, at den forudgående bevillingsmæssige hjemmel for en disposition tilvejebringes ved bevilling på finansloven.

I en række tilfælde vil der imidlertid i finansårets løb være behov for at gennemføre dispositioner, der ikke har været forudset eller har kunnet forudses under udarbejdelsen af finanslovforslaget. Ny bevillingsmæssig hjemmel må i så fald tilvejebringes inden dispositionens gennemførelse, jf. *punkt 3.3. Tilvejebringelse af nye bevillingsmæssige hjemmel i løbet af finansåret.*

I visse tilfælde vil der dog være hjemmel til umiddelbart at gennemføre sådanne dispositioner, jf. *punkt 3.2. Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet.*

2.2.3 Almindelige hensyn ved disponering over bevillinger

Det gælder i almindelighed, at bevillinger skal disponeres med henblik på at opnå det formål, hvortil de er givet, og at der ved disponeringen skal vises skyldige økonomiske hensyn.

2.2.4 Bevillingsmæssige dispositioner og periodisering

En bevilling er en bemyndigelse til at afholde udgifter eller modtage indtægter, dvs. til at disponere med udgifts- eller indtægtsmæssige konsekvenser i bevillingsperioden. Endvidere kan bevillingen være en bemyndigelse til dispositioner, der medfører tilgang eller afgang af aktiver og passiver.

Dispositionen kan opdeles i følgende led:

På udgiftssiden:

- Indgåelse af forpligtelse (kontrahering)
- Udgiftens afholdelse
- Udbetaling

På indtægtssiden:

- Skabelse af fordring
- Indtægtsmodtagelse
- Indbetaling

På balancen:

- Indgåelse af forpligtelse
- Tilgang/afgang
- Indbetaling/udbetaling/hensættelse

Den bemyndigelse, som en bevilling er udtryk for, omfatter alle disse tre led i en disposition. Afholdelsen af udgifter og modtagelse af indtægter sker dog i en række tilfælde til opfyldelse af forpligtelser henholdsvis fordringer, der allerede følger af lov (lovbundne bevillinger) eller er indgået forud for bevillingen med anden hjemmel.

Hvornår en udgift anses for afholdt eller dispositionen registreres på balancen, afhænger af, om den pågældende bevilling gives efter omkostnings- eller udgiftsprincipper, jf. nedenfor.

Den regnskabsmæssige periodisering af indtægter og udgifter skal ske efter samme principper, som ligger til grund for bevillingen.

Nærmere regler om periodisering er fastsat i regnskabsbekendtgørelsen.

2.2.4.1 Periodisering efter omkostningsprincipper

Bestemmelserne om periodisering efter omkostningsprincipper gælder for bevillinger af typen driftsbevilling og statsvirksomhed.

En udgift anses for afholdt og indgår dermed i bevillings- og regnskabstallene, i takt med at en vare, ydelse eller anden ressource forbruges. Forbrug registreres efter følgende retningslinier:

- For varer og ydelser sker registreringen ved leveringen eller arbejdets udførelse.
- For varer, hvor der føres separat lager, registreres forbruget i takt med ændringen i lagret.
- For materielle og immaterielle aktiver registreres forbruget i takt med afskrivning eller nedskrivning.
- For forpligtelser, der ikke vedrører levering af varer og ydelser, registreres en hensættelse eller kortfristet gældspost, når en forpligtende begivenhed er indtruffet og forpligtelsen er sandsynlig og kan opgøres. Der vil senere kunne forekomme reguleringer.

Bevillingen skal således kunne dække forbrug af varer og ydelser, afskrivninger på anlægsaktiver og fremtidige forpligtigelser.

En indtægt anses for modtaget, når en leverance fra staten af varer eller ydelser har fundet sted, og staten har erhvervet en juridisk ret til at modtage betaling for den leverede vare eller ydelse.

I tilfælde, hvor indtægter ikke hidrører fra levering af varer eller ydelser (fx renteindtægter), skal indregningen ske, så snart beløbet kan endeligt opgøres og senest på betalingstidspunktet.

Projektindtægter mv., hvis retmæssige modtagelse forudsætter gennemførelse af en nærmere specificeret aktivitet, indtægtsføres i takt med udgiftsafholdelsen i denne aktivitet.

Indtægter, der indregnes i takt med udgiftsafholdelsen, indregnes til salgsværdien af det udførte arbejde på basis af en færdiggørelsesgrad.

Hvad angår offentligt-privat samarbejde, som indebærer finansiel leasing, henvises til *punkt 2.4.10. Leje i øvrigt (leasing)*.

2.2.4.2 Periodisering efter udgiftsprincipper

Bestemmelserne om periodisering efter udgiftsprincipper gælder for bevillinger af typen anlægsbevilling, lovbunden bevilling, reservationsbevilling og anden bevilling.

En udgift eller indtægt registreres, når et retligt krav på et veldefineret beløb kan gøres gældende (retserhvervelsesprincippet).

En udgift anses for afholdt, når levering af en vare eller ydelse har fundet sted, eller et arbejde er udført.

På tilsvarende måde anses en indtægt for modtaget, når en leverance fra staten af varer eller ydelser er effektueret.

Når udgifter og indtægter ikke hidrører fra levering af varer og ydelser, anses en udgift for afholdt eller en indtægt for modtaget, så snart beløbet kan opgøres og senest på betalingstidspunktet. Som eksempler på sådanne udgifter og indtægter kan nævnes lovbundne udgifter, skatter og afgifter.

Projektindtægter mv., hvis retmæssige modtagelse forudsætter gennemførelse af en nærmere specificeret aktivitet, indtægtsføres i takt med udgiftsafholdelsen i denne aktivitet.

Såfremt størrelsen af et betydeligt krav mod staten ikke kan opgøres endeligt inden regnskabsårets udløb, skal udgiften registreres i regnskabet for det pågældende finansår på grundlag af et skøn, og således at korrektion af udgiften foretages i det finansår, hvor kravet kan opgøres endeligt.

2.2.4.3 Tilsagn om tilskud

Om tilsagn om tilskud henvises til *punkt 2.2.11*.

2.2.5 Brutto- og nettobevillinger

Bevilling under bevillingstyperne driftsbevilling og statsvirksomhed gives som nettobevilling, mens bevilling under de øvrige bevillingstyper gives som bruttobevilling.

For bruttobevillinger gives særskilt bevilling til afholdelse af udgifter og modtagelse af indtægter. Dette indebærer, at udgiftsbevillingen ikke kan overskrides med henvisning til merindtægter i forhold til den givne indtægtsbevilling.

For nettobevillinger gives bevilling til nettoudgifterne, det vil sige forskellen mellem udgifter og indtægter. Dette indebærer, at udgifterne kan forøges svarende til merindtægter og tilsvarende skal reduceres svarende til mindreindtægter.

Der kan i anmærkningerne fastsættes regler om adgang til afholdelse af merudgifter som følge af merindtægter, fx i forbindelse med EU-tilskud.

2.2.6 Likviditet

2.2.6.1 Driftsbevilling og statsvirksomhed

Hovedkonti med bevillingstyperne driftsbevilling og statsvirksomhed er omfattet af den statslige likviditetsordning, medmindre andet fastsættes i anmærkningerne til finanslovsforslaget.

Et likviditetsområde svarer som udgangspunkt til en virksomhed og omfatter alle hovedkonti med driftsudgifter under denne. Det kan i særlige tilfælde aftales, at en virksomhed opdeles i flere likviditetsområder, fx hvis den har en regional struktur.

Hvert likviditetsområde tildeles et antal likviditetskonti i et af Økonomistyrelsen administreret betalingssystem. Likviditetsområdet er forpligtet til i videst muligt omfang at have likvide beholdninger stående på de af Finansministeriet anviste konti.

I finansårets løb tildeles et likviditetsområde hver måned acontolikviditet på en tolvtedel af summen af områdets positive nettoudgiftsbevilling. Negative nettoudgiftsbevillinger trækkes på samme likviditet.

Finansministeriet fastsætter de almindelige forretningsvilkår for ordningen om selvstændig likviditet, herunder forrentningen af de omfattede likvide konti.

Finansministeriet kan endvidere fastsætte regler om anvendelse af likviditetsordningen til administration af den enkelte virksomheds låneramme, jf. *punkt 2.6.4.*

De nærmere regler for likviditetsordningen er fastsat i Finansministeriets cirkulære om selvstændig likviditet.

2.2.6.2 Andre bevillingstyper

For hovedkonti med anden bevillingstype end driftsbevilling eller statsvirksomhed gælder, at disse ikke omfattes af likviditetsordningen. Den administrerende virksomhed tildeles en særlig likviditetskonto, hvorfra betalingerne kan foretages.

2.2.7 Betingede bevillinger

I visse tilfælde er anvendelsen af en bevilling betinget af, at de enkelte dispositioner forudgående godkendes af Finansudvalget. Dispositioner i henhold til sådanne betingede bevillinger kan først gennemføres, når denne godkendelse foreligger. Der henvises til *punkt 3.3. Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret.*

2.2.8 Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne

Anmærkningerne til finanslovsforslaget har – som bemærkningerne til andre lovforslag – til formål at udgøre beslutningsgrundlaget for Folketinget under Tingets behandling af forslaget.

Hvor bevillingen er opført som rammebevilling, er der fri adgang til at disponere inden for bevillingen i overensstemmelse med bevillingens (hovedkontoens) formål. Specifikationen af bevillingen i anmærkningerne er i givet fald ikke bindende. Bevillinger af typen driftsbevilling og statsvirksomhed er som udgangspunkt opført som rammebevillinger. Øvrige bevillinger kan disponeres som rammebevillinger, hvor dette følger af bevillingens formål.

Dette indebærer blandt andet, at de aktivitetsoplysninger, der måtte være givet i anmærkningerne til de enkelte hovedkonti som udgangspunkt er af orienterende karakter, jf. dog *punkt 2.6.6. Ændringer i forudsat aktivitet.*

Hvor anmærkningerne har karakter af bindende bevillingsforudsætninger anføres dette særskilt i anmærkningerne.

I anmærkningerne til finanslovsforslaget kan med Finansministeriets tilslutning i et særligt afsnit anføres særlige bevillingsbestemmelser, der kan supplere eller fravige budgetvejledningens almindelige bevillingsregler.

2.2.9 Overførsel mellem hovedkonti

Der er som hovedregel ikke adgang til at overføre bevillingsbeløb fra en hovedkonto til en anden.

Der kan dog i anmærkningerne være givet hjemmel til at overføre bevillingsbeløb mellem hovedkonti. En sådan hjemmel, der anføres i de særlige bevillingsbestemmelser i anmærkningerne, jf. *punkt 2.2.8. Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne*, giver mulighed for at overføre en andel af det bevilgede beløb fra en hovedkonto til en anden hovedkonto. Der kan dog ikke herved ske forøgelse af det samlede lønsumsloft, jf. *punkt 2.6.5.* En sådan overførselsadgang omfatter ikke bevillinger vedrørende særskilt forudsatte aktiviteter, der i finansårets løb er givet ved aktstykke.

Der er adgang til at overføre bevilgede beløb mellem driftsbevillinger og statsvirksomheder, der i anmærkningerne til finanslovsforslaget er henført til samme virksomhed, jf. *punkt 2.2.1. Bevillingsbegrebet.*

Der er altid adgang til at overføre bevillingsbeløb til dækning af selvforsikringskader fra én hovedkonto til en anden, jf. *punkt 2.4.4. Selvforsikringsudgifter.*

Ressortomlægninger og opdeling eller sammenlægning af aktiviteter kan tillige ske ved overførsel mellem hovedkonti.

Overførsler mellem hovedkonti skal optages på tillægsbevillingsloven.

2.2.10 Flerårige dispositioner

Dispositioner, der indebærer indgåelse af forpligtelser eller skabelse af fordringer med udgifts- eller indtægtsvirkning i et senere finansår, kræver særlig hjemmel.

Hjemlen kan foreligge i kraft af disponeringreglerne eller i form af bestemmelser i særlig lov, der fx fastsætter regler for afgivelse af garantier, andre forpligtelser eller for pålæggelse af skatter og afgifter.

Hjemlen kan også gives i tekstanmærkning til finanslov for det finansår, hvor forpligtelsen indgås eller fordringen skabes.

Endvidere kan hjemlen til i et finansår at disponere med udgiftsvirkning i et senere finansår fremgå af forudsætningerne for bevillingen i det første finansår. Bevillinger til bygge- og anlægsarbejder må således anses for givet under den forudsætning, at

der kan indgås aftaler, der medfører anlægsudgifter i senere finansår, hvis kontraheeringen er nødvendig af hensyn til den valgte entreprisform og forudsat, at den godkendte totaludgift for projektet ikke overskrider. Tilsvarende gælder for investeringer i anskaffelser, it-projekter mv. inden for en statslig virksomheds låneramme.

De samme forudsætninger gælder tillige for antagelse af personale og lignende almindelige, løbende kontraktforhold.

For driftsbevillinger og bevillinger af typen statsvirksomhed gælder særligt, at der er adgang til at foretage investeringer, der skal afskrives og dermed har udgiftsvirkning i de efterfølgende år, under forudsætning af overholdelse af gældende forelæggelsesregler og den fastsatte låneramme.

Endelig kan hjemlen til i et finansår at indgå forpligtelser med udgiftsvirkning i senere finansår skabes ved Finansudvalgets tilslutning til forpligtelsens indgåelse. Der skal optages en tekstanmærkning på forslag til lov om tillægsbevilling, såfremt den tilsvarende hjemmel på finansloven ville have fordret en tekstanmærkning, jf. blandt andet *punkt 2.2.15. Garantier og statsforskrivninger*.

Hvor der som konsekvens af forpligtelser indgæet i et finansår afholdes udgifter i et senere finansår, skal der foreligge bevilling til udgiften i det finansår, hvor den afholdes, og flerårige dispositioner skal foretages under hensyntagen hertil.

2.2.11 Tilsagn om tilskud

Ved afgivelse af tilsagn om tilskud budgetteres og udgiftsføres hele det beløb, der gives tilsagn for i det år, hvor tilsagnet gives, uanset om en del af udbetalingen falder i senere år. Bevillingen og en eventuel videreførsel udgør således rammen for årets tilsagn.

Hvor statens forpligtelse ikke kan opgøres endeligt i finansåret, men afhænger af udviklingen i eksempelvis rente eller inflation, budgetteres og udgiftsføres på grundlag af et skøn ud fra langsigtede forventninger til de størrelser, der påvirker statens forpligtelse.

Hvor størrelsen af statens forpligtelse afhænger af vilkårene for tilskudsmodtagers finansiering af aktiviteten, og hvor der er en tidsmæssig forskydning mellem afgivelsen af tilsagnet og den endelige finansiering af den aktivitet, der ydes tilskud til, udgifts- eller indtægtsføres ændringer i den samlede forpligtelse, når størrelsen af denne kan opgøres og senest i forbindelse med den endelige finansiering.

For tilsagnsordninger, hvor der ydes et løbende tilskud over en årrække til aktiviteter finansieret af tilskudsmodtageren - eksempelvis tilskud til renter og afdrag - udgiftsføres der svarende til nutidsværdien af statens samlede forpligtelse, idet de fremtidige betalinger tilbagediskonteres med statens lånerente. I de følgende år udgiftsføres en årlig opskrivning af tilsagnet, der modsvarer tilbagediskonteringen (diskonteringsud-

giften). Størrelsen af diskonteringsrenten fastsættes på de årlige bevillingslove.

Tilsagn, der annulleres, indtægtsføres som en negativ udgift under den pågældende konto (nettokontering). Ved tilbagebetaling af tilskud som følge af ændrede forudsætninger eller fejl i tilskudsgrundlaget anvendes samme princip som ved annullering af et tilsagn. Sker tilbagebetalingen af andre grunde, konteres tilbagebetalingen som en indtægt og kan ikke genanvendes.

Der henvises i øvrigt til vejledning om budgettering og regnskabsføring af tilsagnsordninger på tilskudsområdet, der er optaget i ØAV.

2.2.12 Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år

Der kan til en bevilling være knyttet en adgang til at videreføre over- eller underskud til det efterfølgende finansår. De nærmere regler herfor er opført under de enkelte bevillingstyper.

For anlægsbevillinger og reservationsbevillinger gælder, at adgangen til videreførsel bortfalder, hvis der i to år ikke har været givet bevilling på en hovedkonto, og heller ikke er blevet regnskabsført på den pågældende hovedkonto.

2.2.13 Forudbetaling og betalingshenstand

Hvis der ikke er tilvejebragt særlig hjemmel, herunder ved EU-regulering, til forudbetaling eller betalingshenstand, bør det tilstræbes, at der ikke er væsentlige tidsmæssige forskydninger mellem det tidspunkt, hvor en udgift afholdes, og udbetalingen, og mellem det tidspunkt, hvor en indtægt modtages, og indbetalingen.

2.2.14 Udlæg

Hvor der ikke er tilvejebragt særlig hjemmel, kan der kun foretages udlæg for anden statslig, kommunal eller regional myndighed.

2.2.15 Garantier og statsforskrivninger

Garantier og statsforskrivninger kan udstedes med hjemmel i lov, herunder tekstanmærkning. Om indfrielse af garantier og statsforskrivninger henvises til *punkt 2.4.2*.

2.2.16 Salg af fast ejendom mv.

Almindelige regler

Afhændelse af fast ejendom skal, hvis den offentlige ejendomsvurdering er 5 mio. kr. eller derover, ske ved indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S). Dette gælder dog ikke for de særlige statslige ejendomsvirksomheders (Slots- og Ejendomsstyrelsen og Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger), Skov- og Naturstyrelsens og Forsvarsministeriets ejendomme. Indskud kan ske uden forelæggelse for Finansudvalget, hvis apportindskudsværdien er under 5 mio. kr.

I andre tilfælde skal salg som udgangspunkt ske efter offentligt udbud i overensstemmelse med Finansministeriets cirkulære om salg af statens faste ejendomme.

Salg af fast ejendom, der er beliggende i udlandet, og salg af landbrugsejendomme og -jorder, skove samt forsøgsjendomme mv., kan dog ske på den for staten mest fordelagtige måde, fx gennem en lokal ejendomsformidler, eller for så vidt angår landbrugsejendomme mv. gennem Direktoratet for FødevarerErhverv, jf. i øvrigt nedenfor om salg af landbrugsejendomme mv.

Salg kan ske uden forelæggelse for Finansudvalget, hvis salg sker til højstbydende efter offentligt udbud efter reglerne i cirkulære om salg af statens faste ejendomme, hvis salgssummen omregnet til kontantsum ikke overstiger 5 mio. kr., og hvis handelsvilkårene er godkendt af Skat. I andre tilfælde skal salget forelægges for Folketingets Finansudvalg.

Indtægter ved ekspropriation af statslig ejendom kan dog modtages uden forelæggelse for Finansudvalget mod optagelse på forslag til lov om tillægsbevilling. Tilsvarende gælder, hvor et salg træder i stedet for ekspropriation.

Salgsudgifter ved ejendomssalg kan optages på forslag til lov om tillægsbevilling. Efter fradrag af direkte salgsudgifter og efter nulstilling af ejendommens bogførte værdi tilgår nettoindtægter vedrørende ejendomssalg de generelle reserver.

Dispositioner, der medfører en mindre salgsindtægt end forudsat ved bevillingen, kan kun gennemføres i det omfang det ved bevillingen er forudsat, at dele af salgsindtægten er anslået.

Salg af landbrugsejendomme mv.

Lov om landbrugsejendomme indeholder særlige regler for erhvervelse af og omlægning af jorder mellem landbrugsejendomme. Ved salg af landbrugsjorder, herunder arealer, der kan anvendes til græsning mv., der er beliggende i landzone, jf. lov om planlægning, og som ikke i forvejen er undergivet landbrugspligt, skal det fremgå af salgsbetingelserne, at arealerne skal afhændes efter reglerne i lov om landbrugsejendomme mv. Der er fastsat nærmere regler herom i Finansministeriets cirkulære om salg af statens faste ejendomme. Hvor der ikke på det pågældende ministerområde er erfaring inden for køb og salg af landbrugsejendomme, søges rådgivning hos Direktoratet for FødevarerErhverv (Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri).

Overdragelser til en statsinstitution

Ved overdragelse af fast ejendom fra en statsinstitution til en anden statsinstitution skal overdragelsen ske til den bogførte værdi, medmindre andet fastsættes ved aktstykke.

Vederlagsfri overdragelse

Ved vederlagsfri overdragelse af en ejendom, skal det i overdragelsesaftalen fastsættes, at staten skal tilbydes at overtage ejendommen på samme vilkår som den er overdraget, når modtageren ikke længere vil gøre brug af ejendommen. Vilkårene for handlen skal tinglyses.

Ubenyttede ejendomme

Statsinstitutioner, som ikke anvender eller forventer ikke at anvende en ejendom til formål, som det påhviler den pågældende institution at varetage, skal på et så tidligt tidspunkt som muligt indberette dette til Slots- og Ejendomsstyrelsens SE-system og overveje salg.

2.2.17 Selvforsikring

Der må ifølge cirkulære om selvforsikring i staten mv. ikke tegnes forsikring, medmindre dette er hjemlet cirkulæret eller har hjemmel lov, herunder finanslov, aktstykke eller særskilt cirkulære.

Institutionerne skal i forbindelse med deres økonomiforvaltning overveje deres risikostyring, herunder overveje de administrative rutiner i institutionen, der anvendes til kontrol af risici med henblik på at eliminere og begrænse tab.

2.2.18 It-projekter**2.2.18.1 Igangsættelse og forelæggelse**

I forbindelse med foranalyse og projektering af et it-projekt, der omfatter nyudvikling eller væsentlig tilpasning af standardprogrammel, bør det overvejes, om projektet kan opdeles i flere delprojekter, der kan fungere selvstændigt. Anskaffelse af it-udstyr og standardprogrammel følger reglerne om indkøb, jf. *punkt 2.4.13*.

It-projekter, hvor de samlede budgetterede udgifter til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, udgør 50 mio. kr. eller derover, kan først iværksættes efter tilslutning fra Finansudvalget. Væsentlige ændringer af it-projekter skal forelægges for Finansudvalget. Det gælder blandt andet, hvor de samlede udgifter til et projekt på over 50 mio. kr. forøges med 10 pct. eller derover eller med 10 mio. kr. For projekter, der ikke forelægges for Finansudvalget gælder også grænsen på 10 mio. kr. for forelæggelse af ændringer.

Afholdes udgifterne til it-projektet under en bevilling af typen driftsbevilling eller statsvirksomhed, gælder forelæggelsesgrænserne i *punkt 2.6.11. Investeringer i anlægsaktiver mv.*

Der kan inden for institutionens driftsbevilling afholdes udgifter til projektering og udbud forud for forelæggelsen.

2.2.18.2 Risikovurdering

Før igangsætning af et it-projekt skal der foretages en vurdering af væsentlige risikoelementer, som kan have betydning for projektets gennemførelse, herunder hvad der kan gøres for at minimere risikoen. Risikovurderingen skal blandt andet omfatte en vurdering af sandsynligheden for overholdelsen af tidsplan og totaludgifter, hvilke risici der ud fra en teknisk vurdering er forbundet med projektet, organisationens parathed og leverandørens evne til at levere det bestilte.

I forbindelse med forelæggelse af et it-projekt skal der redegøres for denne risikovurdering, jf. *punkt 3.5.2. Sagsfremstilling*. Der henvises til vejledning om risikovurdering af it-projekter, der er optaget i ØAV.

2.2.18.3 Evaluering af funktionalitet

For it-projekter, der har været forelagt for Finansudvalget i forbindelse med igangsætning eller væsentlige ændringer, skal der senest et år efter projektets afslutning ske orientering af Finansudvalget om it-systemets drift, herunder den opnåede funktionalitet i forhold til den forudsatte.

2.2.19 Bevillingsparagraffen

Finanslovens § 45 - den såkaldte bevillingsparagraf - indeholder en bemyndigelse til i finansåret at disponere med hensyn til udgifter og indtægter, som følger af nye love, der vedtages i tiden fra 15. oktober i året forud for finansåret til udløbet af finansåret.

Forudsætningen herfor er, at udgifternes og indtægternes størrelse eller beregningsgrundlag tydeligt fremgår af de pågældende love eller deres forarbejder, fx bemærkningerne til lovforslaget, fremsættelsestalen, besvarelsen af udvalgsspørgsmål eller betænkninger afgivet af de pågældende folketingsudvalg.

Forøgelse af antallet af stillinger i lønramme 37 og derover kan dog kun ske med Finansministeriets forudgående tilslutning, jf. *punkt 2.5.3. Finansministeriets stillingskontrol*.

2.3 Særligt om indtægter

2.3.1 Fastsættelse af afgifter og gebyrer

Afgifter og gebyrer kan kun opkræves med hjemmel i eller i henhold til lov eller tekstanmærkning.

2.3.1.1 Taksten for afgifter og gebyrer af skattemæssig karakter

Hvor afgifter og gebyrer er fastsat således, at indtægten overstiger de omkostninger, der er forbundet med det pågældende afgifts- eller gebyrbelagte område, skal afgiften eller gebyret fastsættes i loven.

2.3.1.2 Taksten for andre afgifter og gebyrer

Taksten for andre afgifter og gebyrer skal, medmindre andet er bestemt, fastsættes således, at der opnås fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med det pågældende afgifts- eller gebyrbelagte område, således at der tilstræbes balance over en 4-årig periode.

Der henvises til vejledningen om fastsættelse af priser mv. i ØAV.

2.3.2 Priser ved salg af varer og ydelser

For institutioners salg af varer og ydelser gælder som udgangspunkt, at der ved prisfastsættelsen skal opnås dækning af omkostninger i forbindelse med produktionen og salget af de pågældende ydelser. Der kan gøres undtagelse herfra i særlige tilfælde. Dette gælder områder, hvor en fuldt dækkende prisfastsættelse ville hindre formålet med ydelsen, og hvor fx sociale, miljømæssige eller lignende hensyn konkret tilsiger en lavere omkostningsdækning.

Der henvises til vejledningen om fastsættelse af priser mv. i ØAV.

2.3.3 Leje og forpagtningsafgifter

Lejeindtægter og forpagtningsafgifter skal under hensyn til de gældende lovbestemmelser om lejeregulering og lignende fastsættes således, at det for staten bedst mulige økonomiske resultat opnås. Det skal i denne forbindelse påses, at leje- og forpagtningsafgifter løbende reguleres i overensstemmelse med ændringerne på markedet, og lejereguleringer skal løbende gennemføres, hvor lejelovgivning og lignende giver mulighed for det.

Det bør overvejes at foretage annoncering af ledige lejemål mv.

Direktoratet for FødevarerErhverv (Fødevarerministeriet) kan rådgive om bortforpagtning af landbrugsarealer.

Vejledning om fastsættelse af leje og vilkår for lejemål i øvrigt kan søges hos Slots- og Ejendomsstyrelsen (Finansministeriet).

Der gælder særlige regler for de statslige ejendomsvirksomheders lejefastsættelse.

2.3.4 Salg af brugt materiel

For salg af brugt materiel gælder, at der skal søges opnået det størst mulige provenu. Dette kan ske ved offentlig auktion eller ved salg på anden måde, hvor det kan godtgøres, at prisen svarer til markedsprisen, fx ved at der foreligger et kontrollbud.

2.3.5 Modtagelse af gaver

Hvor der til modtagelsen af en gave er knyttet vilkår, som pålægger institutionen særlige forpligtelser i relation til disponeringen over bevillingen, eller hvor gaven har en værdi på 2 mio. kr. eller derover og udgør mere end 5 pct. af institutionens bud-

gettede bruttodriftsudgifter under den almindelige virksomhed, skal der indhentes forudgående tilslutning fra Finansministeriet.

Tilslutning til modtagelse af private gaver skal dog ikke søges for fuldt eksternt finansierede anskaffelser, eller hvor der på finansloven er hjemmel til at udføre tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, jf. *punkt 2.6.8*.

2.4 Særligt om udgifter

2.4.1 Udgifter som følge af EU-retsakter

Udgifter som følge af EU-retsakter, der medfører statslige merudgifter, skal afholdes inden for eksisterende bevillinger. Finansudvalget orienteres om væsentlige merudgifter.

Modtages EU-tilskud, der forudsætter afholdelse af tilsvarende udgifter ud over finanslovens bevillinger, kan indtægterne modtages og udgifterne afholdes ud over de givne bevillinger.

2.4.2 Indfrielse af garantier og statsforskrivninger

Der er adgang til at afholde uforudselige udgifter til indfrielse af garantier og statsforskrivninger.

Er der tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.3 Udgifter pålagt ved dom mv.

Der er adgang til at afholde uforudselige udgifter, som staten ved dom tilpligtes at betale, eller som det må anses for overvejende sandsynligt, eventuelt efter indhentet udtalelse fra Kammeradvokaten, at staten i tilfælde af en retssag vil blive dømt til at betale.

Er der tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.4 Selvforsikringsudgifter

Der kan afholdes uforudselige udgifter, der skyldes brand, tyveri, hærværk eller anden skade på bygninger, løsøre mv., hvor der som følge af statens selvforsikringsordning ikke er tegnet forsikring, jf. *punkt 2.1.17. Selvforsikringsudgifter*.

Kan udgifterne ikke afholdes inden for den pågældende bevilling, er der adgang til overførsel fra en anden hovedkonto inden for ministerområdet.

Er der tale om totalskade, eller er skaden så omfattende, at der kan opstå spørgsmål om væsentlige ændringer af bygninger eller anlæg eller driften heraf, kan der kun disponeres med særskilt forudgående tilslutning fra Finansudvalget.

Er der tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.5 Bevarelse af statsaktiver

Som led i administrationen af statens aktiver kan det være nødvendigt at afholde udgifter til hel eller delvis bevarelse af aktiver, fx udgifter, der afholdes med henblik på at hindre aktivets undergang, udgifter ved tvangsfuldbyrdelse af statslige krav (arrest og udlæg) eller udgifter, som kan opstå i forbindelse med realisation af en ejendom, der er overtaget på tvangsauktion.

Hvor sådanne udgifter er uforudselige, kan de afholdes ud over de givne bevillinger.

Er der tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.6 Afskrivning eller nedskrivning af fordringer

Restancer inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lov om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer.

Udgifter til afskrivning eller nedskrivning af en fordring kan afholdes, når fordringen er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden. For fordringer, som ikke er afskrevne, kan udgifter afholdes, når det er konstateret, at inddrivelsen helt eller delvis er udelukket. Vedrørende afskrevne fordringer skal der med passende mellemrum og inden forældelsesfristens udløb indhentes oplysninger om skyldnerens økonomi med henblik på eventuel genoptagelse af inddrivelsen. Dette gælder dog ikke, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller er forbundet med uforholdsmæssige omkostninger.

Er der tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.7 Ikke-fradragsberettiget købsmoms

Udgifter til dansk købsmoms, som i henhold til momsloven ikke er fradragsberettiget, behandles bevillingsmæssigt således:

Bevillinger til drifts- og anlægsudgifter, gives uden medtagelse af udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms.

Bevillinger til tilskud gives også uden medtagelse af udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms i det omfang, tilskuddene anvendes til køb af varer og ydelser i institutioner, hvis driftsbudget er optaget på bevillingslov med fuld kontospecifikation i anmærkningerne.

Udgifter til købsmoms optages i disse tilfælde som refusionsberettiget, ikke-fradragsberettiget købsmoms på regnskabet. På grundlag af institutionernes regnskabsmæssige registrering overføres regnskabstallet til finanslovens § 35, hvor det samles for staten som helhed.

Varer og ydelser, der indkøbes til brug for produktion, som leveres i konkurrence med private enheder, kan være undtaget fra adgangen til at få refunderet udgifter til ikke fradragsberettiget købsmoms. Undtagelsen gælder, hvor der er fastsat bestemmelser om fritagelse for salgsmoms ved afhændelse af de producerede ydelser. Der er bestemmelser i momslovens § 13 (bestemmelsen fremgår af bilag 3), der fritager en række ydelser for salgsmoms.

Der kan ved tekstanmærkning på finansloven eller ved anden hjemmel i øvrigt fastsættes regler om, hvilke ydelser der kan afhændes uden opkrævning af salgsmoms, og som dermed giver adgang til refusion af ikke-fradragsberettiget købsmoms.

De formål, der er omfattet af § 42 (bestemmelsen fremgår af bilag 3), er altid undtaget fra adgangen til refusion af ikke fradragsberettiget købsmoms. Dog gælder, jf. momslovens § 42, stk. 2, at 25 pct. af udgiften vedrørende hotel- og restaurationsydelser (herunder repræsentation) kan optages i regnskabet som refusionsberettiget, ikke fradragsberettiget købsmoms.

Kan der ikke opnås refusion for udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms, konteres udgifter til køb af momsbelagte ydelser inkl. moms.

Ved offentligt-privat samarbejde, som indebærer finansiel leasing, og hvor den del af leasingudgifterne, der erstatter køb eller anlæg, efter bestemmelsen i *punkt 2.4.11. Offentligt-privat samarbejde* skal optages i statsregnskabet i det år, hvor købet eller anlægget alternativt skulle have været finansieret af staten, kan udgifterne til købsmoms optages på regnskabet samtidig med registreringen af den finansielle leasing og udbetales til den private.

Der kan refunderes udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms i selvejende institutioner m.fl., hvor der er givet konkret adgang til dette ved lov, tekstanmærkning eller aktstykke.

2.4.8 Tilskud

Tilskudsordninger bør som udgangspunkt budgetteres særskilt på finansloven. Større tilskudsordninger, der retter sig til en bredere kreds, bør budgetteres på selvstændige

bevillinger, mens mindre tilskud kan optages under en drifts- eller statsvirksomhedsbevilling.

Tilskudsordningens indhold bør beskrives nærmere i anmærkningerne.

Hvor der under bevillinger af typen driftsbevilling eller statsvirksomhed ønskes hjemmel til afholdelse af mindre tilskud, bør arten og omfanget af disse fremgå udtrykkeligt af anmærkningerne til den pågældende bevilling, medmindre der er tale om tilskud nært tilknyttet institutionens drift som fx kantinetilskud eller medlemskontingenter, eller der er tale om tilskud, der ikke har kunnet forudses, og hvis samlede sum udgør højst 1 mio. kr.

Der henvises til Økonomistyrelsens vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, der er optaget i ØAV.

2.4.9 Tilskud til drift af selvejende institutioner mv.

I forbindelse med, at der ydes tilskud til driften af selvejende institutioner, fonde, foreninger mv., skal der af tilskudsgiveren stilles relevante krav til tilskudsmodtageren, der kan sikre en god tilskudsforvaltning under hensyn til tilskuddets art og formål.

Hvis tilskuddet udgør 1 mio. kr. eller derover og forventes vedvarende at dække halvdelen eller mere af institutionens ordinære driftsudgifter, skal der stilles følgende krav:

- Ressortmyndigheden skal godkende vedtægter og løbende orienteres om institutionens dispositionsberettigede personer.
- Indgåelse af lejemål med uopsigelig på over 10 år og anlægsudgiftslignende investeringer over 10 mio. kr. skal forelægges.
- Det kan efter forhandling mellem vedkommende ministerium og Finansministeriet bestemmes, at tilskuddet skal anvendes i overensstemmelse med de regler, der gælder for driftsbevillinger.
- Regnskaber skal revideres af en statsautoriseret revisor, registreret revisor, Rigsrevisionen, Kommunernes Revision eller andet kommunalt revisionsorgan.
- Finansministeriet fastsætter eller aftaler løn- og ansættelsesvilkår for institutionens personale, medmindre andet fastsættes eller godkendes af Finansministeriet, Personalestyrelsen.
- Institutionen skal anvende de statslige regnskabsregler efter Finansministeriets bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen mv., medmindre andet aftales mellem vedkommende minister og finansministeren.
- Der bør udtrykkeligt tages stilling til, i hvilket omfang tilskudsmodtageren er underlagt budgetvejledningens regler mv., herunder reglerne om selvforsikring og de økonomiske konsekvenser heraf.

- Institutionen skal i vedtægterne have bestemmelser om nettoformuens overgang til staten eller til et godkendt formål i tilfælde af institutionens ophør.

De nævnte krav skal stilles, hvor ikke lov eller tidligere praksis, der ikke vil kunne ændres, stiller hindringer herfor. Hvor særlige hensyn fx vedrørende opfyldelsen af formålet med en tilskudsordning, kan begrunde fravigelser fra ét eller flere krav, skal dette konkret aftales med Finansministeriet.

Eventuelle fravigelser fra ovennævnte krav, der ikke fremgår af anden lov, skal anføres i anmærkningerne til finanslovsforslaget.

2.4.10 Leje (leasing)

Aftaler om leasing eller leje kan indgås, hvis der er væsentlige og åbenbare fordele for staten ved leasing i stedet for køb. Sådanne aftaler (operationel leasing) kan indgås, selv om leasingperioden strækker sig ud over finansåret. Leasingaftaler med en samlet kontraktsum på 20 mio. kr. eller derover skal forelægges Finansudvalget. For bevillinger af typen driftsbevilling og statsvirksomhed gælder dog forelæggelsesgrænserne i *punkt 2.6.11. Investeringer i anlægsaktiver mv.*

Leasingydelser vedrørende aftaler om operationel leasing udgiftsføres i resultatopgørelsen typisk i takt med at de afholdes, medmindre et andet systematisk grundlag bedre afspejler det tidsmæssige forbrug af de ydelser, som leveres.

Aftaler om finansiel leasing, der reelt erstatter køb eller anlæg, kan som udgangspunkt ikke indgås, da dette forøger statens finansieringsudgifter.

Finansiel leasing er leasingaftaler, der overfører alle væsentlige risici og fordele, som er forbundet med ejendomsretten til et aktiv, fra leasinggiver til leasingtager. Skønt ejendomsretten til det leasede aktiv ikke overgår til leasingtager i leasingperioden, er den økonomiske realitet ved finansiel leasing, at leasingtageren erhverver de økonomiske fordele og risici ved brugen af det leasede aktiv i størstedelen af dets brugstid, mod at leasingtageren forpligter sig til at betale et beløb, der nært svarer til aktivets handelsværdi og den tilhørende finansieringsudgift.

Finansiel leasing vil normalt foreligge, hvis én af følgende betingelser er opfyldt:

- Aftalen overdrager ejendomsretten til leasingtageren ved slutningen af leasingperioden.
- Leasingtageren har option på at købe aktivet til en pris, som forventes at være så meget lavere end handelsværdien på tidspunktet, hvor optionen kan udnyttes, at det ved leasingaftalens indgåelse er rimeligt sikkert, at optionen vil blive udnyttet.
- Leasingperioden dækker størstedelen af aktivets brugstid, i hvilken henseende det er uden betydning, om ejendomsretten overgår eller ikke overgår ved slutningen af perioden.

- Nutidsværdien af minimumsydelserne på tidspunktet for aftalens indgåelse er større end eller i det væsentlige lig med handelsværdien for det leasede aktiv. Det er i den forbindelse uden betydning, om ejendomsretten eventuelt overdrages ved slutningen af perioden. Ved beregning af nutidsværdien anvendes gennemsnittet af den 5-årige statsobligationsrente for de seneste tre kalenderår.
- Det leasede aktiv er af en sådan specialiseret art, at det alene kan anvendes af leasingtageren, medmindre aktivet modificeres væsentligt.

Anskaffelse af formuegodet skal i sådanne tilfælde ske ved køb, eventuelt som anlægsudgift.

2.4.11 Offentligt-privat samarbejde

Leje og andre former for offentligt-privat samarbejde, fx hvor den private part bygger, driver og vedligeholder et anlæg i en årrække, inden det overdrages til staten, kan indebære effektiviseringsgevinster i forhold til en statslig organisering af anlægsprojektet i kraft af en mere hensigtsmæssig fordeling af risici mellem staten og den private part. En sådan organisering kan anvendes, såfremt den indebærer væsentlige økonomiske fordele for staten, dvs. at effektiviseringsgevinsterne overstiger ulemperne i form af højere finansieringsudgifter.

Det skal i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter overvejes, om formålet kan opnås mere økonomisk fordelagtigt gennem lejemaal eller gennem andre former for offentligt-privat samarbejde, fx modeller hvor den private part bygger, driver og vedligeholder anlægget i en årrække, inden det overdrages til staten.

Aftaler om offentligt-privat samarbejde, hvor en del af ydelsen indebærer finansiel leasing, kan, jf. *punkt 2.4.10. Leje (leasing)*, alene indgås efter forelæggelse for Finansudvalget.

Sådanne aftaler, skal bevillings- og regnskabsmæssigt behandles således at det leasede aktiv optages i institutionens balance, og at der optages en modsvarende leasingforpligtelse (gæld) på passivsiden i det år, hvor institutionen alternativt skulle have anskaffet eller opført aktivet. Det leasede aktiv afskrives og indregnes efterfølgende i institutionens regnskab efter samme principper som aktiver, der ejes af institutionen.

Den løbende betaling til leasinggiver (leasingydelsen) fordeles mellem finansieringsomkostningen (renteudgiften) og nedskrivningen af den udestående leasingforpligtelse ved indregning i institutionens regnskab. Den udgiftsførte finansieringsomkostning allokeres til regnskabsårene i leasingperioden for at frembringe en konstant periodisk rente på de resterende forpligtelser i hvert regnskabsår.

Aftaler og offentligt-privat samarbejde, der optages under en anlægsbevilling, indregnes den finansielle leasing i regnskabet som en anlægsudgift og en langfristet gæld.

Vedrørende ikke-fradragsberettiget købsmoms henvises til *punkt 2.4.7. Ikke-fradragsberettiget købsmoms*.

2.4.12 Udbud

Opgaver, som en statsinstitution udfører, og som vil kunne udføres af eksterne leverandører, skal som udgangspunkt med passende mellemrum sendes i udbud. Udbudte opgaver skal udliciteres, hvis det gennem udbud godtgøres, at det alle forhold taget i betragtning er det mest fordelagtige for staten.

De nærmere regler herom er fastsat i Finansministeriets cirkulære om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver (udbudscirkulæret).

Hvis en institution udbyder en opgave og på baggrund af eget kontrolbud vælger selv at udføre opgaven, skal opgaven udføres som indtægtsdækket virksomhed, jf. *punkt 2.6.8. Indtægtsdækket virksomhed*.

2.4.13 Indkøb

Hvert ministerium skal formulere en fælles indkøbspolitik for ministerområdet med henblik på effektivisering og professionalisering af indkøb. Enhver institution inden for et ministerområde skal være dækket af den fælles indkøbspolitik. Den fælles indkøbspolitik skal indgå i effektiviseringsstrategien for ministerområdet.

På en række områder er der centralt koordinerede indkøbsaftaler. De statslige institutioner har pligt til at anvende disse centralt koordinerede aftaler i forbindelse med køb af varer og tjenesteydelser, der er omfattet heraf.

Der henvises i øvrigt til Finansministeriets cirkulære om indkøb i staten.

2.4.14 Repræsentation

Repræsentationsudgifter af større omfang eller af ekstraordinær karakter bør ikke afholdes, uden at der er tilvejebragt særskilt hjemmel hertil, enten på finansloven eller ved særskilt forelæggelse for Finansudvalget.

Der må ikke anvendes statsmidler til indkøb af tobaksvarer til brug ved møder eller til repræsentative formål.

2.4.15 Kantiner

Kantiner kan oprettes og drives i henhold til Finansministeriets cirkulære om personalekantiner mv.

Sådanne kantiner skal drives på et forretningsmæssigt grundlag, men skal samtidig holde et prisniveau, der svarer til niveauet i andre private og offentlige kantiner. Hvis det er nødvendigt at yde et tilskud til kantinedriften for at opnå dette, kan udgiften hertil afholdes af institutionen efter cirkulærets regler.

2.4.16 Ministerbiler og andre tjenestebiler

Anskaffelse og anvendelse af ministerbiler og andre tjenestebiler sker i overensstemmelse med Finansministeriets cirkulære om statens tjenestebiler.

2.5 Personale og personaleudgifter

Den almindelige bevillingsmæssige styring af personaleforbruget omfatter styring af lønudgifter og stillinger.

2.5.1 Lønudgifter

Som lønudgift betragtes:

- Al betaling for personlige arbejdsydelser fra enkeltpersoner udført som led i et tjeneste- eller ansættelsesforhold.
- Arbejdsbestemte tillæg til ansatte (tillæg der ydes som følge af arbejdets særlige beskaffenhed/særlige forhold, hvorunder arbejdet udføres).
- Naturalydelser til ansatte (vederlag for arbejdsydelse i form af andet end penge, og for hvilke der ikke sker fradrag i lønnen).
- Særsomt vederlæggelse, der omfatter betaling, herunder feriegodtgørelse, til ikke-statsansatte og (undtagelsesvis) til statsansatte for sæde i kollegiale organer, udvalg, kommissioner, nævn og råd mv.
- Ikke-momsbelagte ydelser, hvis ydelsen medfører ret til feriegodtgørelse.
- Regelmæssigt tilbagevendende og løbende opgaver, fx konsulentopgaver, der udføres af (ikke-momsregistrerede) enkeltpersoner efter en fast aftale herom.

Uden for lønudgifter falder:

- Arbejdsydelser, der af udøveren præsteres som erhvervmæssig (momsregistreret) virksomhed, eller som af statsinstitutionen kan optages på standardkonto 19. Diverse driftsudgifter.

2.5.2 Lønsumsloft

For driftsbevillinger er der fastsat et lønsumsloft. Nærmere regler om lønsumsloftet er fastsat i *punkt 2.6.4*.

2.5.3 Finansministeriets stillingskontrol

Finansministeriets stillingskontrol indebærer, at visse stillinger skal godkendes af Finansministeriet forud for oprettelse.

Stillingskontrollen omfatter:

- Tjenestemandstillinger eller tjenestemandslignende stillinger klassificeret i lønrammerne 37 og derover.

- Overenskomststillinger, der ved klassificeringen klassificeres i lønramme 37 og derover (jf. klassificeringsreglerne).
- Stillinger på individuelle lønvilkår, der er henført til lønramme 37 eller derover jf. *punkt 2.5.4. Personalesammensætning og ansættelsesformer*.

Forslag om oprettelse af nye stillinger, der er omfattet af stillingskontrollen skal sendes til Finansministeriet. Forslaget skal ledsages af følgende oplysninger til brug for behandlingen af forslaget samt til brug for klassificeringen:

- Udviklingen i arbejdsopgaver, som begrundes ansøgningen.
- Hvordan og hvor opgaverne evt. hidtil er blevet varetaget.
- Organisationsbeskrivelse for hele virksomheden hidtil og efter ansøgningen.
- Oplysninger om status for eventuelle ledige stillinger i henhold til Finansministeriets stillingsregister.
- Placering i organisationsstrukturen.
- Funktions- eller stillingsbeskrivelse, jf. *Personale Administrativ Vejledning*.
- Forslag til stillingsbetegnelse og lønramme.

Finansministeriet fører en oversigt over godkendte stillinger i lønramme 37 og derover, der efter ovenstående regler er oprettet under de enkelte ministerier. Hver oprettet stilling er i registeret anført med stillingsnummer, der meddeles af Finansministeriet. Dette nummer skal anvendes ved anvisning af løn til stillingsindehaveren, idet stillingen ellers vil fremstå i registeret som ubesat.

De enkelte ministerier har ansvaret for at meddele Finansministeriet eventuelle ændringer såsom omklassificeringer eller stillingsnedlæggelser, således at registeret til enhver tid udviser et retvisende billede af stillingsnormeringen. Der henvises i øvrigt til Finansministeriets vejledning om stillingsnummer og stillingsregister.

En godkendt stilling i lønramme 37 eller derover kan altid anvendes i en *lavere* lønramme. Overførsel af stillinger mellem hovedkonti følger reglerne for overførsel af lønmidler, jf. *punkt 2.2.9. Overførsel mellem hovedkonti*.

2.5.4 Personalesammensætning og ansættelsesformer

Den disponerende administrative ledelse fastlægger personalesammensætningen inden for rammerne af et eventuelt lønsumsloft og det godkendte antal stillinger i lønramme 37 og derover.

For at sikre opfyldelsen af særlige formål, hvortil en bevilling måtte være givet, kan Finansministeriet bestemme, at der inden for givne bevillinger er pligt til at opretholde bestemte normeringer, som ikke må ændres til andre kategorier af personale eller friholdes. Dette kan fx gælde lære-, elev- og praktikstillinger.

I anmærkningerne optages oplysninger om ministeriers og styrelseres samlede personaleforbrug opgjort i årsværk. Retningslinjerne for udarbejdelsen af disse opgørelser findes i ØAV.

Overenskomstansatte, tjenestemænd og andre personalegrupper ansættes på løn- og ansættelsesvilkår, der er fastsat af Finansministeriet eller af de enkelte ministerier og styrelser efter bemyndigelse fra Finansministeriet.

Reglerne om anvendelse af ansættelsesformer fastsættes af finansministeren. Ansættelse som tjenestemand kan ske i det omfang, det er fastsat i Finansministeriets cirkulære om anvendelse af tjenestemandsansættelse i staten og folkekirken. I øvrigt anvendes overenskomstansættelse i det omfang, området er overenskomstdækket.

Ved ansættelse på individuelle lønvilkår skal løn- og ansættelsesvilkår godkendes af Finansministeriet, hvis den samlede løn svarer til eller overstiger lønnen for en tjenstemandsstilling i lønramme 37. Henføring til lønramme foretages af Finansministeriet i forbindelse med godkendelsen.

Det påhviler ministerierne at sikre, at der opretholdes den fornødne personalemæssige fleksibilitet under hensyn til:

- den mulige udvikling i opgavernes art og de heraf følgende krav til personale-sammensætningen,
- den forventede udvikling i lønsumsloftet som angivet i finanslovens anmærkninger, samt
- den forventede naturlige afgang og den mulige tilbagevenden af medarbejdere på orlov.

2.5.5 Udlån af medarbejdere

Der anvendes en af følgende fremgangsmåder, når en statsansat udfører arbejde for en anden statslig styrelse som led i sit tjenstlige arbejde:

- Arbejdet udføres som merarbejde i et omfang, der begrundes med merarbejdsvederlag. Vederlagets størrelse fastsættes af "udlånsstyrelsen".
- Der foretages en omklassificering af den pågældende stilling, så længe hvervet udføres.
- Den ansatte frigøres for en del af sine normale arbejdsopgaver, så længe hvervet varetages, og "udlånsstyrelsen" ansætter kompenserende arbejdskraft.

Uanset valg af fremgangsmåde skal udlånsstyrelsen have refunderet den til udlånet knyttede merudgift fra hvervsstyrelsen.

2.5.6 Udgifter til kurser mv.

Til opbygning og vedligeholdelse af statsansat personales kvalifikationer kan anvendes midler af institutionernes driftsbevilling til kurser mv.

Der kan endvidere efter institutionsledelsens konkrete beslutning anvendes midler i henhold til Finansministeriets og Sundhedsministeriets vejledning "Kriseramte medarbejdere - et fælles ansvar. En vejledning om alkoholisme og psykisk krise".

2.6 Driftsbevilling

2.6.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen driftsbevilling anvendes, hvor bevillingsformålet fortrinsvis søges opnået ved statslig driftsvirksomhed, dvs. gennem ansættelse af personale og afholdelse af de hermed forbundne udgifter, herunder køb af varer og tjenesteydelser, anskaffelse af materiel og drift af bygninger.

Mindre tilskud i nær tilknytning til driften kan optages under driftsbevillingen (eksempelvis medlemsbidrag til organisationer eller undervisningsinstitutioners tilskud til elevkursationer). Der henvises til *punkt 2.4.8. Tilskud*.

Hvor der som udløber af den virksomhed, hvortil bevillingen ydes, udføres forretningsmæssige aktiviteter, afholdes de udgifter og modtages de indtægter, der er forbundet dermed, efter de særlige regler om indtægtsdækket virksomhed.

Hvor der i tilknytning til den virksomhed, hvortil bevillingen ydes, udføres ikke-kommercielle aktiviteter finansieret af gaver, royalties eller tilskud mv., afholdes de udgifter og modtages de indtægter, der er forbundet dermed, efter de særlige regler om tilskudsfinansierede aktiviteter eller tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

Alle de under driftsbevilling opførte aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter og tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, henhører under institutionens budget- og regnskabsmæssige ledelse.

2.6.2 Nettobevilling og rammebevilling

Driftsbevillingen gives som en rammebevilling, jf. *punkt 2.2.8. Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne*. Driftsbevillingen er en nettobevilling, jf. *punkt 2.2.5. Brutto- og nettobevillinger*, hvilket indebærer, at merindtægter i forhold til det budgetterede giver adgang til at afholde merudgifter, blot den på finansloven fastsatte nettoudgiftsbevilling ikke overskrides, jf. dog *punkt 2.6.7. Uforbrugt bevilling* og *punkt 2.6.5. Lønsumsloft*. Tilsvarende vil mindreindtægter indebære, at der skal udvises modsvarende mindreudgifter.

2.6.3 Egenkapital

Egenkapitalen er tilknyttet den virksomhedsbærende hovedkonto, jf. *punkt 2.2.1. bevillingsbegrebet*, og indgår som en del af balancen i virksomhedens regnskab. Egenka-

pitalen består af forskellen mellem aktiverne og forpligtelserne og sikrer dermed, at aktiver er lig passiver for balancen som helhed.

Egenkapitalen omfatter følgende poster: Reguleret egenkapital/startkapital, reserveret egenkapital og overført overskud.

Startkapitalen er den kapital, som staten har skudt ind i institutionen. Modposten på balancen til startkapitalen er en statsforskrivning. Værdien af startkapitalen/statsforskrivningen svarer til udsvingsgrænsen for institutionernes akkumulerede negative overskud, jf. *punkt 2.6.7. Behandling af over- og underskud.*

Reserveret egenkapital skal anvendes som modpost til ikke-operationelle statslige aktiver, fx nationalejendom, fredede arealer, infrastruktur eller lignende, såfremt disse er medtaget i virksomhedens balance. Disse områder er dog kendetegnet ved at være undtaget fra de omkostningsbaserede budget- og regnskabsprincipper, hvorfor de sædvanligvis vil være opført i en selvstændig balance.

Overført overskud er virksomhedens akkumulerede overskud efter der er foretaget bortfald og reservation i forbindelse med bevillingsafregningen, jf. *punkt 2.6.7.2. Behandling af over- og underskud.*

For de fleste virksomheder vil egenkapitalen bestå af startkapital og overført overskud. Hvis det overførte overskud bliver negativt, trækker virksomheden således på startkapitalen.

Det bemærkes, at betegnelsen ”statsforskrivning” i denne bestemmelse er et budgetteknisk begreb, der ikke har sammenhæng med begrebet statsforskrivning i punkt 2.2.15 og 2.4.2. om garantier og statsforskrivninger.

2.6.4 Låneramme

For hver virksomhed fastsættes i anmærkningerne til finanslovsforslaget en låneramme.

Lånerammen omfatter virksomhedens langfristede gæld samt det kortfristede mellemværende under likviditetsordningen.

Hvor der som konsekvens af investeringer foretaget inden for lånerammen afholdes udgifter i senere finansår, skal der foreligge bevilling til udgiften i det år, hvor den afholdes, jf. *punkt 2.2.10. Flerårige dispositioner.*

Saldoen for virksomhedens langfristede gæld (herunder de særlige konti for langfristet gæld og bygge- og it-kredit under likviditetsordningen samt forpligtelser vedrørende donationer, leasing mv.), må tilsammen ikke overstige værdien af virksomhedens materielle og immaterielle anlægsaktiver. Saldoen for bygge- og it-krediten skal svare til summen af igangværende arbejder og udviklingsprojekter under opførelse.

2.6.5 Lønsumsloft

For driftsbevillinger er der fastsat et lønsumsloft, der omfatter hovedkontoens bruttoforbrug af løn fratrukket refusioner.

Lønsumsloftet omfatter også lønudgifter til institutionens egne anlægsprojekter samt øvrige aktiverede lønudgifter under driftsbevillingen (anlægs løn). Fradrag for anlægs løn påvirker derfor ikke institutionens udnyttelse af lønsumsloftet. Hjemmel til aktivering af lønudgifter skal opnås i finansloven eller ved aktstykke.

Lønudgifterne kan overstige finansårets lønsumsloft, hvis overskridelsen ikke overstiger den uudnyttede del af de tre forudgående års lønsumsloft.

Lønsumsloftet kan forhøjes, hvor der sker overførsel til dækning af administrationsudgifter, jf. *punkt 2.10.5. Administrationsudgifter* (under reservationsbevilling) og *punkt 2.11.4 Administrationsudgifter* (under anden bevilling).

Lønudgifter under indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter samt lønudgifter til medarbejdere udlånt til statslige selskaber mv. mod lønrefusion er ikke omfattet af lønsumsloftet.

I årsrapporten redegøres for overholdelsen af lønsumsloftet.

2.6.6 Ændringer i forudsat aktivitet

Hvis aktiviteten inden for en driftsbevilling bliver mindre end forudsat ved budgetteringen, giver dette ikke adgang til at forbedre den forudsatte standard af offentlige ydelser på det pågældende område.

2.6.7 Uforbrugt bevilling

Der er adgang til at videreføre uforbrugt bevilling til efterfølgende finansår, jf. *punkt 2.2.12. Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år*.

Adgangen til at disponere over uforbrugt bevilling, der videreføres, afhænger af, om den uforbrugte bevilling skyldes ikke færdiggjorte opgaver (reserveret bevilling) eller mindreforbrug på opgaveudførelsen (overført overskud).

Reserveret bevilling er knyttet til den enkelte hovedkonto, mens det overførte overskud er tilknyttet den virksomhedsbærende hovedkonto, jf. *punkt 2.2.1. Bevillingsbegrebet*.

2.6.7.1 Reserveret bevilling

Bevilling til opgaver, der ikke er afsluttet inden for finansåret, skal reserveres, hvor der i anmærkningerne til finansloven eller i aktstykke er fastsat nærmere økonomiske rammer for opgavens udførelse, herunder opgaver optaget på særskilt underkonto under driftsbevillingen. Der kan i øvrigt ske reservation til opgaver, der ikke er afsluttet inden for finansåret.

Størrelsen af den reserverede bevilling fastsættes i overensstemmelse med opgavens færdiggørelsesgrad.

Beløb under 100.000 kr. reserveres ikke.

Anvendelse af reserveret bevilling til andre formål end dem, hvortil der er sket reservation, kræver fornyet bevillingsmæssig hjemmel. Finansministeriet kan dog give tilslutning til anvendelse til andre formål, når der er tale om beløb på under 1 mio. kr.

Når de opgaver, hvortil der er reserveret bevilling, er udført, kan overskydende midler anvendes af institutionen, medmindre det følger af forudsætningerne for bevillingen, at der skal ske bortfald. Anvendelse af overskydende midler på mere end 1 mio. kr. kræver Finansministeriets tilslutning.

Efter reservation af årets uforbrugte bevilling fremkommer årets resultat til disponering.

2.6.7.2 Disponering af årets resultat

Årets resultat efter reservation skal opdeles i bortfald og overført overskud til egenkapitalen.

Bortfald

Ved bevillingsafregningen er der mulighed for, at der sker et bortfald af årets resultat. Dette kan fx være tilfældet, hvor årets resultat er opnået på baggrund af mindreforbrug, der følger af *punkt 2.6.6. Ændringer i forudsat aktivitet*.

Overført overskud

Den resterende del af den uforbrugte bevilling tilgår det overførte overskud på egenkapitalen. Det overførte overskud kan anvendes af institutionen inden for dens formål.

Et akkumuleret overskud giver ikke adgang til at afholde lønudgifter ud over det, der følger af bestemmelsen om lønsumsloft, jf. *punkt 2.6.5. Lønsumsloft*.

Udbytte

Finansministeriet kan fastsætte, at der skal betales udbytte til staten af det overførte overskud.

2.6.7.2 Behandling af over- og underskud

Årets resultat efter reservation og bortfald overføres til egenkapitalen som overført overskud. Saldoen for et overført overskud under egenkapitalen kan være negativ, dog således, at saldoen ikke må være negativ fire år i træk, og en negativ saldo ikke må overstige startkapitalen, jf. *punkt 2.6.3. Egenkapital*.

Startkapitalen svarer til udsvingsgrænsen for institutionernes akkumulerede negative overskud.

2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed

2.6.8.1 Anvendelse og hjemmel

Hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed kan gives, når følgende betingelser er opfyldt:

- Der må ikke for kredsen af aftagere bestå en pligt til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser.
- Institutionen skal kunne adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens øvrige opgaver.
- De indtægtsdækkede aktivitetsområder skal være naturlige udløbere af institutionens almindelige virksomhed.

Hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed opnås på bevillingslov eller ved tilslutning fra Finansudvalget.

Oprettelse af underkonti under indtægtsdækket virksomhed som følge af kontrolbud sker på tillægsbevillingsloven.

Indtægtsdækket virksomhed budgetteres på en særskilt underkonto på den hovedkonto, hvorunder den hører.

En statsinstitution skal udføre en opgave efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, hvis institutionen udbyder en opgave, og på baggrund af eget kontrolbud vælger selv at udføre opgaven, jf. *punkt 2.4.12. Udbud*.

2.6.8.2 Disponeringsregler

For indtægtsdækket virksomhed gælder disponeringsbestemmelserne for driftsbevilling, med de nedenfor beskrevne tilføjelser og undtagelser.

Ved indtægtsdækket virksomhed kan der afholdes udgifter svarende til indtægterne inden for et resultatkrav efter følgende regler.

- Det akkumulerede resultat må ikke være negativt fire år i træk. Såfremt dette ikke er opfyldt, skal Finansministeriet underrettes.
- Overskud eller underskud i et finansår kan videreføres til et senere finansår.
- Det akkumulerede resultat i den indtægtsdækkede virksomhed indgår i opgørelsen af det samlede resultat for den hovedkonto, hvorunder den indtægtsdækkede virksomhed hører, jf. *punkt 2.6.5. Videreførsel*.

Er den indtægtsdækkede virksomheds akkumulerede resultat positivt, kan overskuddet overføres til forbrug under den almindelige virksomhed.

Indtægtsdækket virksomhed er ikke omfattet af lønsumsloft. Der gælder dog følgende begrænsninger vedrørende personaleforbrug:

Til indtægtsdækket virksomhed må der kun ansættes personale i et sådant omfang, at udgifterne hertil vil kunne dækkes af indtægterne ved virksomheden. I det omfang det skønnes nødvendigt for at sikre dette, skal ansættelserne være tids- eller opgavebegrænsede. Der kan ikke ansættes tjenestemænd eller tjenestemandslignende personale, herunder åremålsansatte, med ret til rådighedsløn, ventepenge eller aktuel pension ved afskedigelse direkte til den indtægtsdækkede virksomhed. Det personale, herunder overenskomstansatte chefer, der antages direkte til den indtægtsdækkede virksomhed, ansættes på de for staten almindeligt gældende overenskomstvilkår for den pågældende personalekategori.

Tjenestemænd eller tjenestemandslignende personale ansat ved institutionens almindelige virksomhed kan udføre arbejde ved den indtægtsdækkede virksomhed. Der kan i disse tilfælde ansættes erstatningspersonale ved den almindelige virksomhed i overensstemmelse med reglerne for personale ansat direkte til den indtægtsdækkede virksomhed.

Der kan i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed tegnes forsikring for produktansvar og professionelt ansvar.

2.6.8.3 Prisfastsættelse af varer og ydelser

Ved indtægtsdækket virksomhed skal prisen på den enkelte vare og ydelse fastsættes således, at der ikke sker konkurrenceforvridning over for private eller offentlige konkurrenter, og således at omkostningerne dækkes.

Såfremt den indtægtsdækkede virksomhed har monopol eller befinder sig i en monopollignende situation, udgør den pris, der sikrer dækning af omkostningerne, samtidig et maksimum for prisfastsættelsen på den pågældende vare eller ydelse, når afsætningen sker i Danmark.

Hvor institutionen afsætter varer eller ydelser på et marked præget af konkurrence, kan indtægterne herved overstige omkostningerne.

Der henvises til vejledningen om fastsættelse af priser mv. i ØAV.

2.6.8.4 Budget og regnskab

Den indtægtsdækkede virksomhed budgetteres på finanslovsforslaget på grundlag af det forventede aktivitetsniveau, dog således at der er balance mellem indtægter og udgifter.

I anmærkningerne til finanslovsforslaget redegøres for de indtægtsdækkede aktiviteter art, forventede omfang og afgrænsning over for institutionens øvrige opgaver.

Udgifter til varer og ydelser, der er indkøbt i det indeværende finansår, og delvis forbruges af den almindelige, delvis af den indtægtsdækkede virksomhed, konteres under den almindelige og den indtægtsdækkede virksomhed i overensstemmelse med det faktiske forbrug.

Hvis den indtægtsdækkede virksomhed forbruger et aktiv, der er indkøbt af den almindelige virksomhed i et tidligere finansår, skal udgifterne ligeledes fordeles efter det faktiske forbrug.

Lønudgifterne til personale, der medvirker delvis ved indtægtsdækket virksomhed, konteres under den indtægtsdækkede virksomhed eller den almindelige virksomhed i overensstemmelse med den faktiske fordeling af tidsforbruget.

Overførsel af administrationsbidrag, bidrag til fællesudgifter, udgifter til leje af aktiver og lignende skal ske ved anvendelse af interne statslige overførsler mellem den indtægtsdækkede virksomhed og den almindelige virksomhed.

Indtægtsdækket virksomhed, der har ikke-afgiftspligtigt salg til andre institutioner inden for ministerområdet, kan på regnskabet optage de hertil knyttede udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms under institutionens ordinære virksomhed.

2.6.9 Tilskudsfinansierede aktiviteter

2.6.9.1 Anvendelse og hjemmel

Som tilskudsfinansierede aktiviteter kan udføres ikke-kommercielle aktiviteter, der er naturlige udløbere af den ordinære virksomhed og finansieres af indtægter. Som indtægter kan optages private gaver eller tilskud, indtægter i forbindelse med samarbejdsaftaler, offentlige fondsmidler og programmidler mv.

Tilskudsfinansierede aktiviteter kan efter godkendelse af Finansministeriet oprettes på forslag til lov om tillægsbevilling.

2.6.9.2 Disponeringsregler

Ved tilskudsfinansierede aktiviteter kan der løbende afholdes udgifter svarende til årets indtægter fra ovenstående finansieringskilder samt forbrug af overskud fra tidligere år. Der kan ikke videreføres underskud vedrørende det tilskudsfinansierede aktivitetsområde.

For tilskudsfinansierede aktiviteter gælder, at disse først må igangsættes, når der foreligger et juridisk bindende tilsagn om støtte. Tilskuddet skal så vidt muligt søges indbetalt forud eller løbende svarende til den tilskudsmodtagende institutions udgiftsafholdelse.

Eventuelle tab på indtægtsførte tilskud mv. skal dækkes under institutionens almindelige virksomhed.

Der kan til tilskudsfinansierede aktiviteter ansættes personale efter bestemmelserne om indtægtsdækket virksomhed.

Under den tilskudsfinansierede aktivitet kan afholdes udgifter til administrationsbidrag, bidrag til fællesudgifter og lignende, der udføres under den almindelige virksomhed og optages som merudgift på regnskabet.

2.6.9.3 Budget og regnskab

Institutionen skal kunne adskille den tilskudsfinansierede aktivitet, der udføres med indtægtsdækning, fra institutionens øvrige aktiviteter. Tilskudsfinansierede aktiviteter opgøres adskilt fra institutionernes øvrige virksomhed på en særskilt underkonto under den hovedkonto, hvortil den hører.

På finanslovsforslaget budgetteres efter reglerne for indtægtsdækket virksomhed.

Der kan på regnskabet afløftes moms efter gældende regler for afholdte udgifter, jf. *punkt 2.4.7 Ikke-fradragsberettiget købsmoms.*

2.6.10 Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed

2.6.10.1 Anvendelse og hjemmel

Ovenstående regler for tilskudsfinansierede aktiviteter gælder tillige for tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed med de nedenfor beskrevne undtagelser. Hjemmel til at udføre tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed opnås på bevillingslov eller ved tilslutning fra Finansudvalget. Kommerciel forskningsvirksomhed udføres efter de almindelige regler om indtægtsdækket virksomhed.

2.6.10.2 Disponeringsregler

Der kan fra institutionens almindelige virksomhed kun ske medfinansiering af projekter, der modtager tilskud, såfremt institutionen selv har en forskningsmæssig interesse heri. Institutionens udgifter afholdes under institutionens almindelige virksomhed.

Der er ikke adgang til at medfinansiere projekter mv., hvor tilskud fra statslige fonds- eller programbevillinger mv. i finansloven eller i lovgivningen i øvrigt er forudsat at dække hele projektudgiften.

For aktiviteter finansieret af statslige fonds- og programmidler mv. skal der som grundlag for ansøgningen være udarbejdet et projektbudget efter følgende retningslinjer:

De direkte udgifter opdeles på direkte lønudgifter og øvrige direkte udgifter, herunder apparatur og andre anskaffelser som led i projektet. Hertil lægges et bidrag til fællesudgifter på 20 pct. af de direkte udgifter. Bidragsatserne kan afvige fra de 20 pct. ved visse EU-finansierede projekter. Projektbudgettet, herunder bidraget til fællesudgifter, opdeles på institutionens andel (medfinansiering) og det ansøgte tilskud.

Projekter, der delvis forudsættes finansieret over den almindelige virksomhed, kan iværksættes inden for rammerne af den almindelige bevilling, inden der foreligger et juridisk bindende tilsagn om støtte. Udebliver den eksterne finansiering, skal tab dækkes under institutionens almindelige virksomhed.

2.6.10.3 Budget og regnskab

Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed budgetteres adskilt fra andre tilskudsfinansierede aktiviteter på en særskilt underkonto under den hovedkonto, hvortil den hører.

2.6.11 Investeringer i anlægsaktiver mv.

Iværksættelse af investeringer i anlægsaktiver skal – medmindre der er tilvejebragt hjemmel dertil i finansloven eller aktstykke – forelægges for Folketingets Finansudvalg, hvis investeringen udgør 50 mio. kr. eller derover.

Det samme gælder, hvis der er tale om investeringer, som har en levetid på 10 år og derover og en værdi på 25 mio. kr. eller derover.

Ændringer i igangværende investeringsprojekter, der har været forelagt for Finansudvalget og er finansieret ved virksomhedens bygge- og it-kredit, forelægges for Folketingets Finansudvalg, hvis ændringen udgør mindst 10 pct. af projektets totaludgift og mindst 5 mio. kr.

Køb af ubebyggede grunde, der ikke har særlig hjemmel, skal forelægges, medmindre købet er led i et byggeprojekt, der kan gennemføres uden yderligere forelæggelse.

Indgåelse af lejekontrakter, herunder leje af fast ejendom og leasing, skal forelægges for Finansudvalget efter samme regler, som gælder for investeringer i anlægsaktiver, jf. *punkt 2.6.12. Leje af fast ejendom*.

2.6.12 Leje af fast ejendom

Ved leje af fast ejendom skal det påses, at lejemålet har et passende niveau. Herunder indgår blandt andet en afvejning af huslejens størrelse og lejemålets placering, omfang og kvalitet. Det skal særligt sikres, at huslejen ikke overstiger markedslejen.

Er der til lejemål med en privat udlejer knyttet usædvanlige og byrdefulde vilkår, fx særlig stort depositum eller anden forudbetaling, eller skal der afholdes større udgifter til indretning eller ombygning af det lejede (jf. også *punkt 2.4.10. Leje (leasing)* og *punkt 2.7.5. Statslige ejendomsvirksomheder*), skal indgåelsen af lejemålet forelægges for Finansudvalget.

Der kan som udgangspunkt ikke indgås aftale om lejemål, der har karakter af finansiel leasing, jf. dog *punkt 2.4.10. Leje (leasing)*. Lejemål vedrørende ejendomme, som ikke er opført, når lejekontrakten indgås, og som samtidigt indebærer et større omfang af specialindretning ("skræddersyet byggeri"), vil normalt have karakter af finansiel leasing.

2.6.12.1 Bevillinger omfattet af huslejeordningen

Der indgås huslejekontrakt med en af de statslige ejendomsvirksomheder (Slots- og Ejendomsstyrelsen eller Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger) eller en privat udlejer. Indgåelse af lejemål for kontorer til centraladministrationen skal ske gennem Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Ved indgåelse af huslejekontrakt med en statslig ejendomsvirksomhed skal betingelserne for lejemålet så vidt muligt følge principperne i erhvervslejeloven. Hvor der for et lejemål ikke kan fastlægges en markedsbestemt leje, sammensættes lejen af drifts- og kapitalomkostningerne og reguleres årligt med de generelle pris- og lønforudsætninger i finansloven.

De statslige ejendomsvirksomheder kan ikke opsige statslige lejere.

Ved indgåelse af huslejekontrakt med en privat udlejer gælder forelæggelsesreglerne vedrørende investering i anlægsaktiver.

2.6.12.2 Bevillinger uden for huslejeordningen

Indgåelse af lejemål kræver forelæggelse efter reglerne om investering i anlægsaktiver.

2.7 Statsvirksomhed

2.7.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen statsvirksomhed anvendes, hvor der ønskes mulighed for en mere fleksibel tilpasning af aktiviteten, end det er muligt under en driftsbevilling, fx hvor virksomheden har et forretningsmæssigt præg, og hvor der som følge heraf ønskes givet virksomhedens ledelse en øget frihed til at tilpasse aktiviteten til markedsmæssige forhold.

2.7.2 Henvisning til reglerne for driftsbevilling

For statsvirksomhed gælder samme regler som for bevillingstypen driftsbevilling (*punkt 2.6.*) med de nedenfor anførte undtagelser.

2.7.3 Ikke omfattet af lønsumsloft

Der gælder ikke noget lønsumsloft. Statsvirksomheder er således alene omfattet af den begrænsning i dispositionsadgangen vedrørende personale, der følger af de almindelige stillingskontrolregler for stillinger i lønramme 37 og derover.

2.7.4 Statslige ejendomsvirksomheder (huslejeordningen)

Slots- og Ejendomsstyrelsen og Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger har status som særlige statslige ejendomsvirksomheder for den del af deres aktiviteter, der vedrører bygge- og anlægsvirksomhed mv. i forbindelse med udlejning under den statslige huslejeordning.

For disponering over disse anlægsbevillinger gælder de almindelige regler for anlægsbevilling med nedenstående undtagelser.

2.7.4.1 Bygge- og anlægsprojekter

Der er umiddelbart adgang til at afholde udgifter til bygge- og anlægsprojekter (nybygninger samt om- og tilbygninger), når der foreligger en aftale med lejer, og hvis projektets totaludgift udgør under 50 mio. kr. Udgifter til bygge- og anlægsprojekter med en totaludgift på 50 mio. kr. eller derover forudsætter Finansudvalgets tilslutning. Forelæggelse for Finansudvalget sker, når projektforslaget er afklaret, og der foreligger en betinget huslejekontrakt mellem den pågældende statsinstitution og ejendomsvirksomheden.

Ændringer i igangværende bygge- og anlægsprojekter forelægges for Folketingets Finansudvalg, hvis ændringen udgør mindst 10 pct. af projektets totaludgift og mindst 5 mio. kr.

Udgifter til bygge- og anlægsprojekter kan finansieres ved genudlån. Ejendomsvirksomhederne har ikke adgang til at foretage ekstern belåning af ejendommene.

2.7.4.2 Ejendoms køb og -salg

Ejendoms køb og -salg forelægges for Finansudvalget, hvis købs- henholdsvis salgssummen udgør 50 mio. kr. eller derover.

Udgifterne til ejendoms køb kan finansieres ved genudlån. Ejendomsvirksomhederne har ikke adgang til at foretage ny ekstern belåning af ejendommene.

2.8 Anlægsbevilling

2.8.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen anlægsbevilling anvendes ved afhændelse, erhvervelse eller konstruktion af bygninger og anlæg, der ikke hensigtsmæssigt kan gennemføres indenfor en statslig virksomheds låneramme på en driftsbevilling eller en bevilling af typen statsvirksomhed.

Anlægsbevilling anvendes også til vedligeholdelsesarbejder samt driften af de bygninger og anlæg, der er erhvervet eller opført under anlægsbevillingen. Endvidere kan der på anlægsbevilling ydes investeringstilskud eller udlån til konkrete bygge- og anlægsarbejder.

Bevillingstypen vil først og fremmest skulle anvendes på infrastrukturuområdet, idet anlægsudgifter vedrørende institutionernes almindelige drift afholdes af de givne drifts- og statsvirksomhedsbevillinger. Bevillingstypen vil også skulle anvendes for større anlæg og byggearbejder på nationalejendom med den undtagelse, at bevillingstypen ikke skal anvendes til drift og vedligeholdelse af disse ejendomme, som afholdes over institutionens almindelige driftsbevilling.

En anlægsbevilling specificeres enten til konkrete projekter eller som rådighedspulje til et angivet formål. Der kan ikke afholdes lønudgifter under en anlægsbevilling. Disse skal opføres under virksomhedens driftsbevilling eller statsvirksomhedsbevilling og overføres som anlægsløn, jf. *punkt 2.6.5. Lønsumsloft*. Hjemmel skal fremgå af finansloven eller aktstykke.

2.8.2 Bruttobevilling

Anlægsbevillingen er en bruttobevilling. Dvs. at anlægsudgifter (bygge- og anlægsarbejder, ejendomserhvervelser, drift og vedligeholdelse af anlæg mv.) og anlægsindtægter (salg af bygninger og anlæg) bevilges som særskilte udgifts- og indtægtsbevillinger.

Erstatninger og dagbøder, der modtages som kompensation for afholdte ekstraudgifter ved et konkret projekt, opføres dog netto under udgiftsbevillingen.

2.8.3 Bygge- og anlægsprojekter

Bygge- og anlægsarbejder kan igangsættes, når der er givet bevilling hertil, og der foreligger en godkendelse af projektet og dets totaludgift. Godkendelse af et projekt og dets totaludgift kan altid ske i forbindelse med en ny finanslov. Tilsvarende gælder ved ændring af et allerede godkendt projekt. I anmærkningerne redegøres for de enkelte projekters totaludgift, årets forventede udgifter, restudgift og eventuelle ændringer. Oplysningerne kan eventuelt suppleres med oplysning om budgetteringsikkerhed. Der kan inden for en institutions driftsbevilling afholdes udgifter til projektering og udbud forud for forelæggelsen af projektet.

Der kan indgås aftaler, der medfører udgifter i senere finansår, hvis kontraheringen er nødvendig af hensyn til den valgte entrepriseform og forudsat, at den godkendte totaludgift ikke herved overskrides.

Der skal i relevant omfang gennemføres en totaløkonomisk vurdering af projektets anlægs- og driftsøkonomi, dvs. at der som udgangspunkt skal vælges de anlægsløsninger, der giver den bedste samlede anlægs- og driftsøkonomi opgjort som nutidsværdi. Herunder skal der foretages en vurdering af den mest hensigtsmæssige organi-

sering af byggeriet. Det skal i den forbindelse overvejes, om formålet kan opnås mere økonomisk fordelagtigt gennem lejemål eller gennem andre former for offentligt-privat samarbejde, fx modeller hvor den private part bygger, driver og vedligeholder anlægget i en årrække, inden det overdrages til staten, jf. *punkt 2.4.10. Leje (leasing)* og *punkt 2.4.11. Offentligt-privat samarbejde*.

Forelæggelse af anlægsarbejder for Finansudvalget i finansårets løb			
Samlet projektudgift	Projektændring	Nyt projekt	Rådighedspulje
Under 10 mio. kr.	Forelægges ikke	Forelægges ikke	Forelægges ikke
10 mio. kr. og derover	Forelægges, hvis totaludgiften øges med 10 pct. eller 10 mio.kr	Forelægges (statslige ejendomsvirksomheder dog kun projekter på 50 mio. kr. eller derover)	Forelægges

2.8.3.1 Væsentlige ændringer af godkendte projekter

Hvor der i finansåret er behov for at gennemføre væsentlige ændringer af et bygge- eller anlægsprojekt eller dets totaludgift, kan der som hovedregel først disponeres efter forelæggelse af ændringen for Finansudvalget. Forelæggelse for Finansudvalget kan dog undlades, hvis ændringen vedrører et projekt, hvis totaludgift udgør under 10 mio. kr., eller hvis ændringen er mindre end 10 mio. kr. og samtidig udgør højst 10 pct. af totaludgiften.

Hvor et anlægsprojekt er vedtaget ved lov, og der i forbindelse hermed er forudsat en bestemt anlægsperiode, kan det angivne projektførløb kun ændres, såfremt der ikke herved sker en betydelig ændring af den forudsatte anlægsperiode.

2.8.3.2 Nye projekter i finansåret

For projekter, der i finansårets løb ønskes finansieret af den på en anlægsbevilling opførte bevilling, men som ikke har været opført i finanslovens anmærkninger til den pågældende bevilling, skal der ske forelæggelse for Finansudvalget forinden igangsættelsen af projektet, hvis projektets totaludgift udgør 10 mio. kr. eller derover. For de statslige ejendomsvirksomheder er forelæggelsesgrænsen 50 mio. kr.

2.8.3.3 Projekter finansieret af rådighedspuljer

Der kan i anmærkningerne til en anlægsbevilling være afsat en del af bevillingen som rådighedspulje til projekter inden for et nærmere angivet formål. Inden for en rådighedspulje kan projekter, hvis totaludgift ikke udgør 10 mio. kr. eller derover, igangsættes uden yderligere forelæggelse. Projekter, hvor totaludgiften udgør 10 mio. kr. eller derover, skal forelægges efter reglerne for nye projekter.

Bortset fra de særlige tilfælde, hvor det følger af bevillingsforudsætningerne for en rådighedspulje, at den kan forøges ved overførsel fra andre bevillinger, og bortset fra

den forøgelse af rådighedspuljer, der skyldes videreførsel af uforbrugte beløb fra tidligere finansår, kan den i anmærkningerne specificerede størrelse af puljen ikke overskrides.

2.8.4 Ejendomserhvervelse

Hvor der under anlægsbevillingen er afsat midler til ejendomserhvervelser, kan der disponeres i overensstemmelse med forudsætningerne i anmærkningerne.

Sker den enkelte erhvervelse ved ekspropriation, fastsættes erstatningsbeløbet af ekspropriationsmyndigheden.

Sker erhvervelsen ved køb eller mageskifte, fastsættes købsprisen i samråd med Skat. I øvrigt indhentes en udtalelse fra Skat om købsprisens størrelse og vilkårene for handlen.

Der skal endvidere rettes henvendelse til Slots- og Ejendomsstyrelsens SE-system.

2.8.4.1 Konkrete ejendomserhvervelser

Ved bevilling til konkrete ejendomserhvervelser skal de nærmere vilkår være oplyst over for Folketinget. Dispositionen vil derfor som hovedregel skulle forelægges for Finansudvalget, medmindre købssummen udgør under 5 mio. kr.

Finder erhvervelse sted ved ekspropriation, kan det erstatningsbeløb, der fastsættes af ekspropriationsmyndigheden, afholdes, uanset om det bevilgede beløb herved overskrides. Merudgiften optages på forslag til lov om tillægsbevilling.

I andre tilfælde kan det bevilgede beløb kun overskrides i det omfang, bevillingen er udtryk for et skøn, fordi dele af købsprisen er anslået (omkostninger ved købet eller lignende).

2.8.4.2 Rådighedspuljer til ejendomserhvervelser

Er de angivne midler afsat som en rådighedspulje til ejendomserhvervelser, kan midlerne anvendes i overensstemmelse med forudsætningerne i anmærkningerne om formål, art og geografisk område for erhvervelserne.

Den i anmærkningerne angivne størrelse af rådighedspuljen kan ikke overskrides uden forudgående godkendelse fra Finansudvalget.

2.8.5 Drifts- og vedligeholdelsesudgifter

Udgifter til drift og vedligeholdelse opføres som rådighedspuljer. Ved den regnskabsmæssige registrering opføres disse som driftsudgifter, medmindre der er tale om en varig forbedring, således at aktivets værdi forøges. I dette tilfælde opføres vedligeholdelsesarbejderne som en anlægsudgift (tilgang). Der afskrives ikke på aktiver anskaffet over en anlægsbevilling. Modposten i balancen til anskaffelse eller opførelse er den reserverede egenkapital.

2.8.6 Videreførsel

En eventuel uudnyttet del af en udgiftsbevilling til bygge- og anlægsarbejder - herunder også rådighedspuljer - kan videreføres til anvendelse i senere finansår i overensstemmelse med bevillingens formål. Dog kan det i bevillingsbestemmelserne for konkrete projekter være angivet, at mindreforbrug i forhold til den godkendte totaludgift, der opstår ved projektets afslutning, ikke kan videreføres.

Mindreforbrug ved konkrete bevillinger til ejendomserhvervelser kan normalt ikke videreføres.

2.9 Lovbunden bevilling

2.9.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen lovbunden bevilling anvendes til lovbundne tilskud, herunder lovbundne investeringstilskud. Lovbundne tilskud omfatter tilskud, hvor modtagerkreds, samt tilskuddets størrelse eller beregningsgrundlag er fastsat i lovgivningen.

Bevillingstypen vil også kunne anvendes for visse indtægter, der hænger sammen med lovbundne tilskud.

2.9.2 Sammenhængen mellem bevilling og lovgivning

For lovbundne udgifter gælder, at der kan afholdes merudgifter, der er en følge af, at de samlede tilskudsudgifter i medfør af loven bliver større end skønnet ved budgetteringen.

2.9.3 Videreførsel

Der er ikke adgang til videreførsel af ikke forbrugte bevillinger.

2.10 Reservationsbevilling

2.10.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen reservationsbevilling anvendes, hvor der ønskes mulighed for at reservere beløb til bestemte formål eller projekter til anvendelse over flere finansår.

2.10.2 Bruttobevilling

En reservationsbevilling er en bruttobevilling. Det vil sige at udgifter (fx tilskud) og indtægter (fx refusioner) bevilges som særskilte udgifts- og indtægtsbevillinger.

Der kan i anmærkningerne fastsættes, at indtægter ud over de i finansloven budgetterede (fx i form af EU-refusion) kan anvendes til en forøgelse af udgiftsbevillingen, eller at udgiftsbevillingen skal nedsættes ved mindreindtægt. I så fald skal der redegøres for konsekvenserne af mer- eller mindreindtægter i forbindelse med bevillingsafregningen.

2.10.3 Videreførsel

En reservationsbevilling indebærer, at det til et bestemt formål eller program afsatte beløb kan anvendes til dette formål eller program, selv om dette har tidsmæssig udstrækning over flere finansår. Der er med henblik herpå adgang til at videreføre ikke-forbrugte bevillinger til efterfølgende finansår.

Selv om bevillingsanvendelsen strækker sig over flere finansår, skal der ske regnskabsaflæggelse for hvert af de pågældende finansår i overensstemmelse med almindelig regnskabsmæssige periodiseringsprincipper, jf. *punkt 2.2.4. Bevillingsmæssige dispositioner og periodisering.*

2.10.4 Flerårige dispositioner

Reservationsbevilling indebærer ikke en bemyndigelse til at disponere med virkning over forventede bevillinger for kommende finansår, jf. *punkt 2.2.9. Flerårige dispositioner.*

2.10.5 Administrationsudgifter

Der kan ikke af en reservationsbevilling afholdes lønudgifter. Der kan med hjemmel i anmærkningerne overføres midler til dækning af udgifter til administration, herunder løn. Overførslen sker som intern statslig overførsel.

2.11 Anden bevilling

2.11.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen anden bevilling anvendes i tilfælde, hvor bevillingsformålet søges tilgodeset gennem ydelse af tilskud, udlån mv., eller gennem opkrævning af indtægter, der ikke er naturligt knyttet til drifts- og anlægsvirksomhed. Generelt anvendes denne bevillingstype, hvor øvrige bevillingstyper ikke er hensigtsmæssige, herunder reserver (herunder lønreserver samt budgetreguleringskonti).

2.11.2 Bruttobevilling

Anden bevilling er en bruttobevilling. Det vil sige at udgifter og indtægter bevilliges som særskilte udgifts- og indtægtsbevillinger.

Der kan i anmærkningerne gives adgang til, at indtægter ud over de i finansloven budgetterede kan anvendes til en forøgelse af udgiftsbevillingen. Hvor en sådan adgang findes, redegøres der for konsekvenserne af mer- eller mindreindtægter i forbindelse med bevillingsafregningen.

2.11.3 Videreførsel af tilsagn

Der er som hovedregel ikke adgang til videreførsel af ikke forbrugte bevillinger.

For bevillinger, hvor disponeringen sker ved afgivelse af tilsagn om tilskud, kan der dog i anmærkningerne gives hjemmel til at en uforbrugt del af bevillingen kan videre-

føres i et år og højst med et beløb svarende til modtagne ansøgninger, som ikke et blevet afgjort i finansåret. En sådan videreførsel kan kun disponeres på tilsagn om tilskud, hvor en ansøgning er modtaget i det finansår, hvor bevillingen oprindeligt er givet.

2.11.4 Administrationsudgifter

Der kan ikke af anden bevilling afholdes lønudgifter. Der kan med hjemmel i anmærkningerne overføres midler til dækning af udgifter til administration, herunder løn. Overførslen sker som intern statslig overførsel.

Kapitel 3. Nye eller ændrede dispositioner i finansåret

3.1 Behovet for nye eller ændrede dispositioner

Der kan i løbet af et finansår opstå behov for at gennemføre nye eller ændrede dispositioner i forhold til de bevillinger, der er givet på finansloven, fordi:

- en disposition ikke har været forudset eller ikke har kunnet forudses under finanslovens udarbejdelse,
- de forudsætninger, hvorunder en bevilling er givet, ændres, eller fordi
- de nødvendige oplysninger om en forudset disposition ikke eller kun delvis har kunnet foreligge under udarbejdelsen af finansloven.

I visse tilfælde er der hjemmel til at foretage nye eller ændrede dispositioner i løbet af et finansår, jf. *punkt 3.2 Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet.*

Hvor der ikke i finansloven, budgetvejledningens kapitel 2 eller lovgivningen i øvrigt er hjemmel til at gennemføre en disposition, må bevillingsmæssig hjemmel tilvejebringes, jf. herved *punkt 2.2.2. Forudgående hjemmel.* Dette gælder både adgangen til at modtage indtægter og afholde udgifter og påføre staten andre økonomiske forpligtelser som statsgarantier og flerårige forpligtelser. Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel til nye eller ændrede dispositioner i løbet af finansåret behandles i *punkt 3.3. Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret*

Samme procedure anvendes, hvor der er givet en bevilling, hvis anvendelse er betinget af særskilt forelæggelse for Finansudvalget.

3.2 Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet

I visse tilfælde er der i bevillingsreglerne hjemmel til at foretage nye eller ændrede dispositioner i løbet af et finansår i forhold til de bevillinger, der er givet på finansloven.

Inden for givne bevillinger:

- Merudgifter der afholdes af videreførselsbeløb, jf. punkt 2.2.12. Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år.
- Merudgifter der modsvares af merindtægter på nettobevillinger, jf. punkt 2.2.5. Brutto- og nettobevillinger, eller har hjemmel i anmærkningerne, jf. punkt 2.10. 2. Bruttobevilling (under reservationsbevilling) og punkt 2.11.2. Bruttobevilling (under anden bevilling).
- Omdisponeringer inden for en rammebevilling, jf. punkt 2.2.8. Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne.

Uden for givne bevillinger:

- Overførsler mellem hovedkonti, jf. punkt 2.2.9. Overførsler mellem hovedkonti.
- Udgifter der følger af ny lovgivning, der vedtages i tiden fra 15. oktober i året forud for finansåret (B-året) til udløbet af finansåret, jf. punkt 2.2.19. Bevillingsparagraffen.
- Indtægter og udgifter vedrørende EU-tilskud, der forudsætter afholdelse af tilsvarende udgifter, jf. punkt 2.4.1. Udgifter som følge af EU-retsakter.
- Udgifter til indfrielse af garantier og statsforskrivninger, jf. punkt 2.4.2.
- Udgifter pålagt ved dom mv., jf. punkt 2.4.3.
- Selvforsikringsudgifter, jf. punkt 2.4.4.
- Udgifter til bevarelse af statsaktiver, jf. punkt 2.4.5.
- Udgifter til afskrivning og nedskrivning af fordringer, jf. punkt 2.4.6.
- Indtægter ved ekspropriation, jf. punkt 2.2.16. Salg af fast ejendom mv.
- Ejendomssalg, jf. punkt 2.2.16. Salg af fast ejendom mv.
- Statslige ejendomsvirksomheders ejendomskøb og -salg, hvor købs- henholdsvis salgssummen udgør under 50 mio. kr., jf. punkt 2.7.5.2.
- Lovbundne udgifter, jf. punkt 2.9.2. Sammenhængen mellem bevilling og lovgivning.

3.3 Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret

3.3.1 Dispositioner med Finansudvalgets tilslutning

Hvor der ikke i finansloven, budgetvejledningens kapitel 2 eller gældende regler i øvrigt er hjemmel til at gennemføre en disposition, skal der tilvejebringes bevillingsmæssig hjemmel forud for dispositionens gennemførelse.

Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel til nye eller ændrede dispositioner i finansåret sker i praksis ved at opnå Folketingets Finansudvalgs tilslutning til en bevillingsansøgning (aktstykke).

Dette gælder også, hvis det er nødvendigt at gennemføre dispositioner, som har eller kan få udgiftsmæssige eller indtægtsmæssige konsekvenser i et senere finansår, og hvortil der ikke foreligger hjemmel, jf. *punkt 2.2.10. Flerårige dispositioner.*

Finansudvalgets tilslutning skal endvidere indhentes til dispositioner i henhold til en bevilling, der på finansloven er givet som en betinget bevilling, fx ved forbehold om særskilt forelæggelse for Finansudvalget. Det kan tillige ved lov eller tekstanmærkning være foreskrevet, at bestemte dispositioner kun kan gennemføres med Finansudvalgets tilslutning, jf. *punkt 2.2.7. Betingede bevillinger.*

Endvidere skal følgende dispositioner forelægges:

- Investeringer i anlægsaktiver mv. samt visse ændringer af investeringsprojekter, jf. *punkt 2.6.11.*
- Selvforsikringsudgifter ved omfattende skader og totalskader, jf. *punkt 2.4.4.*
- Huslejekontrakter, der indgås af statsinstitutioner med en privat udlejer, hvortil der er knyttet usædvanlige og byrdefulde vilkår, f.eks. særligt stort depositum eller anden forudbetaling eller hvis der skal afholdes større udgifter til indretning eller ombygning af det lejede, jf. *punkt 2.6.12. Leje af fast ejendom.*
- Huslejekontrakter, der indgås af statsinstitutioner inden for huslejeordningen med en privat udlejer, hvor dette følger af reglerne for forelæggelse af investeringer, jf. *punkt 2.6.12. Leje af fast ejendom.*
- Huslejekontrakter, der indgås af institutioner uden for huslejeordningen, hvor dette følger af reglerne for forelæggelse af investeringer, jf. *punkt 2.6.12. Leje af fast ejendom.*
- Leasingaftaler med en samlet kontraktsum på 20 mio. kr. eller derover, jf. *punkt 2.4.10. Leje (leasing).*
- It-projekter, hvor den samlede udgift udgør 50 mio. kr. eller derover, eller hvor dette følger af reglerne om forelæggelse af investeringer, samt visse ændringer af it-projekter, jf. *punkt 2.2.18. IT-projekter.*
- Repræsentationsudgifter af større omfang eller af ekstraordinær karakter uden særskilt hjemmel på finansloven, jf. *punkt 2.4.14. Repræsentation.*
- Bygge- og anlægsprojekter, hvor den samlede udgift udgør 10 mio. kr. eller derover, samt ændringer af bygge- og anlægsprojekter på over 10 mio. kr. hvor den samlede udgift forøges med 10 pct. eller med 10 mio. kr., jf. *punkt 2.8.3. Bygge- og anlægsprojekter.*
- Ejendoms køb og -salg, jf. *punkt 2.2.16. Salg af fast ejendom mv.* og *punkt 2.8.4. Ejendoms erhvervelse.*
- Ejendoms virksomheders ejendoms køb og -salg, hvor købs- henholdsvis salgs- summen udgør 50 mio. kr. eller derover, jf. *punkt 2.75..2.*

Finansudvalgets arbejdsform vedrørende aktstykker beskrives nærmere nedenfor. En fuldstændig beskrivelse af Finansudvalgets arbejdsform findes i udvalgets beretning af 27. oktober 2005.

3.3.2 Mindre væsentlige dispositioner uden principiel betydning

Finansministeriet kan efter omstændighederne give tilslutning til, at der på forventet efterbevilling foretages mindre væsentlige dispositioner, som er uden principiel betydning.

3.4 Fremgangsmåden ved forelæggelse af bevillingsansøgninger for Finansudvalget

Hvor en disposition efter reglerne i *punkt 3.3.1.* kræver forudgående tilslutning fra Finansudvalget, forelægges den påtænkte disposition for Finansudvalget ved et aktstykke fra vedkommende minister.

Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel ved tilslutning fra Folketingets Finansudvalg er et alternativ til tilvejebringelse af hjemmel ved bevillingslov. Forelæggelse for Finansudvalget vil derfor kunne erstattes af optagelse på finanslov, hvis dennes ikrafttræden kan afventes.

Finansudvalgets beretning af 27. oktober 2005 om Finansudvalgets arbejdsform indeholder en nærmere beskrivelse af Finansudvalgets arbejde og de gældende procedurer i forbindelse med udvalgets arbejde.

3.4.1 Den ministerielle behandling

Aktstykket, der udarbejdes efter nedenstående retningslinjer, skal inden fremsendelsen til Finansudvalget i udkast forelægges for Finansministeriet. Når Finansministeriets tilslutning foreligger, sendes det af den pågældende minister underskrevne aktstykke med tre genpartier til Finansudvalget. Folketinget har fastsat særlige bestemmelser om elektronisk overførsel.

3.4.2 Fortrolighed

Hvor det undtagelsesvis efter dispositionens karakter er påkrævet, at aktstykket ikke offentliggøres, kan aktstykket betegnes som fortroligt. Baggrunden for fortroligheden bør angives i aktstykket, ligesom det så vidt muligt bør angives, om og i givet fald hvornår eller under hvilke omstændigheder ministeren vil tage skridt til at hæve fortroligheden.

3.4.3 Finansudvalgets møder og afleveringsfrister

I Folketingets mødeperioder holdes der normalt møde i Finansudvalget en gang ugentlig. Finansudvalgets sekretariat giver meddelelse om mødedatoerne og fastsætter en tidsfrist forud for hvert møde for modtagelsen af aktstykker, der ønskes behandlet i det pågældende møde. Denne frist vil normalt være på mindst otte dage. Finansudvalget holder normalt møde torsdage kl. 11, og fristen for indlevering er normalt kl. 12.00 den foregående uges tirsdag. Aktstykkeudkast skal forelægges Finansministeriet til godkendelse senest en uge før afleveringsfristen til Finansudvalget. Uden for Folketingets mødeperioder afholdes møderne med større mellemrum.

Mødedatoerne og afleveringsfristerne kan ses i ØAV.

Uden for Folketingets mødeperioder bør der kun forelægges aktstykker, som er absolut hastende, og som derfor ikke kan afvente den ordinære møderække i folketingsåret, jf. *punkt 3.5.2.5. Hastende aktstykker.*

På grund af Finansudvalgets mulighed for at stille spørgsmål til vedkommende minister, herunder kalde ministeren i samråd, bør aktstykker, i tilfælde hvor sagen ønskes afgjort inden finansårets udløb, sendes i så god tid, at der er mulighed for besvarelse af spørgsmål og afholdelse af samråd. Det bemærkes i den forbindelse, at aktstykker, der vedrører dispositioner i et finansår, ikke kan tiltrædes i det efterfølgende finansår. Det betyder, at aktstykker, der ikke er tiltrådt senest den 31. december som hovedregel må betragtes som bortfaldet.

Eventuelle acceptfrister eller lignende i det forelagte forslag skal give en rimelig frist for Finansudvalgets behandling.

Et aktstykke, som Finansudvalget ikke har afgjort ved udløbet af en folketingssamling, betragtes som bortfaldet og må fremsendes på ny i den følgende samling, såfremt forslaget ønskes opretholdt. Ved en eventuel fornyet fremsendelse underrettes Finansministeriet.

I perioder, hvor regeringens forretninger midlertidigt føres af et forretningsministerium, vil aktstykker i almindelighed ikke kunne forelægges for Finansudvalget.

3.4.4 Nummerering

I Finansudvalgets sekretariat forsynes aktstykket med et aktstykkenummer. Inden for hvert folketingsår nummereres aktstykkerne fortløbende.

Er et aktstykke betegnet som fortroligt, forsynes det ikke med aktstykkenummer, men litreres.

3.4.5 Finansudvalgets offentliggørelse af aktstykker

Aktstykker gøres - medmindre aktstykkerne er betegnet som fortrolige, jf. *punkt 3.4.2* - tilgængelige for medlemmerne af Folketingets presseloge inden behandlingen i Finansudvalget. Denne offentliggørelse sker normalt om mandagen i den uge, hvor Finansudvalget behandler aktstykkerne.

Ifølge Finansudvalgets beretning om Finansudvalgets arbejdsform, bør udvalgets medlemmer undlade at give pressen oplysninger om indholdet af nye aktstykker før dette tidspunkt.

Det anføres i beretningen, at det for at opnå hensigten med denne ordning er en forudsætning, at der heller ikke før dette tidspunkt fra ministeriernes side gives oplysninger om nye aktstykker til pressen.

Eventuelle bilag til aktstykker optrykkes normalt ikke i de ugentlige aktstykkehæfter. Offentliggjorte aktstykker er tilgængelige på internetadressen www.oes-cs.dk/aktstykker, hvorfra der henvises til Folketingets hjemmesides bilag vedrørende aktstykket.

3.4.6 Finansudvalgets afgørelse

Finansudvalgets afgørelse meddeles umiddelbart efter hvert møde vedkommende ministerium ved påtegning på aktstykket, idet genpart heraf samtidig sendes til Finansministeriet.

Telefoniske forespørgsler vedrørende aktstykker må indskrænkes til kun at omfatte sager, hvor det er af afgørende betydning at få hurtigt kendskab til resultatet af Finansudvalgets behandling. Der kan ikke med bindende virkning disponeres på grundlag af telefonisk indhentede oplysninger om Finansudvalgets stillingtagen til aktstykkerne, men vedkommende ministerium må afvente fremkomsten af den skriftlige bekræftelse på, at det pågældende aktstykke er tiltrådt.

Efter hvert møde offentliggøres en liste over de foretagne påtegninger på Folketingets hjemmeside (www.ft.dk) under Finansudvalgets udvalgsbilag - almindelig del. Listen er tilgængelig dagen efter det pågældende finansudvalgsmøde.

Ethvert medlem af Folketinget og enhver minister har mulighed for at anmode om at føre et aktstykke vedrørende en bevillingsansøgning frem i folketingssalen i form af et lovforslag eller et forslag til folketingsbeslutning.

Dette vil i almindelighed føre til, at Finansudvalgets behandling af aktstykket sættes i bero, til forhandlingen i folketingssalen har fundet sted, jf. Finansudvalgets beretning om Finansudvalgets arbejdsform.

3.4.7 Retsvirkningerne af Finansudvalgets tilslutning

Er Finansudvalgets tilslutning til en foreslået disposition opnået, er vedkommende minister stillet, som om bevilling var givet, jf. *punkt 1.1.2. Bevillingsændringer*.

For gennemførelsen af dispositionen gælder bestemmelserne i kapitel 2 samt eventuelle særlige begrænsninger, som af Finansudvalget er knyttet til tiltrædelsen.

3.4.8 Orienterende aktstykker

En minister kan orientere Finansudvalget om en sag ved et orienterende aktstykke. En sådan orientering vil også kunne ske ved brev. Der er ingen materiel forskel på de to orienteringsformer.

Finansudvalget vil dog kvittere for orientering ved aktstykke ved en påtegning, hvorefter det orienterende aktstykke er taget til efterretning.

Valget mellem søgende og orienterende aktstykker afhænger af, om der er tale om en disposition, der beror på Finansudvalgets afgørelse.

Orienterende aktstykker opstilles på samme måde som aktstykker, hvorved der søges bevilling, jf. *punkt 3.5. Udarbejdelse af aktstykker*. Dog indeholder orienterende aktstykker ikke noget c- og e-stykke.

3.5 Udarbejdelsen af aktstykker

Aktstykker opstilles i følgende punkter:

- a. Indledning (punkt 3.5.1)
- b. Sagsfremstilling (punkt 3.5.2.)
- c. Motivering for forelæggelsen (punkt 3.5.3)
- d. Tilslutning fra andre myndigheder (punkt 3.5.4)
- e. Forslaget (punkt 3.5.5)
- f. Finansministeriets tilslutning (punkt 3.5.6).

De anvendte litra skal angives i aktstykkets venstre margin. Anvendes et punkt ikke, udelades det fuldstændig.

3.5.1 Indledning (punkt a)

Indledningen (punkt a) skal i kortfattet form indeholde oplysninger om, hvilket ministerium der stiller forslaget, karakteren af den foreslåede disposition, de samlede udgifter eller udgifterne på årsbasis ved dispositionen samt den eventuelle udgift i finansåret. Hertil skal fremgå eventuelle forslag til ny låneramme i lyset af forslaget. Hvor dispositionen vedrører indtægter, oplyses tilsvarende de samlede indtægter eller indtægten på årsbasis ved dispositionen samt indtægten i finansåret.

Der skal ikke i indledningen gives oplysning om kontering eller om fordelingen på finansår af eventuelle udgifter ud over finansåret.

Hvor forslaget omfatter flere dispositioner, vil det være hensigtsmæssigt, at oplysningerne gives for hver af dispositionerne for sig. Der kan ofte med fordel anvendes en punktopstilling.

Hvor der ikke er sammenhæng mellem dispositionerne, bør der udfærdiges aktstykke for hver enkelt disposition.

Hvor forslaget angår en disposition, der medfører en merudgift i finansåret, anføres det tillige, om merudgiften modsvares af en kompenserende besparelse eller afholdes af reserver. Der anvendes en af følgende formuleringer:

- "Udgiften i (finansåret) modsvares af en besparelse på den på finansloven opførte bevilling til ..."
- "Udgiften i (finansåret) afholdes af de på ...ministeriet opførte reserver."
- Forelægges et forslag, der vedrører et reserveforbrug i det kommende finansår inden vedtagelsen af finansloven for finansåret, bruges dog formuleringen:
- "Udgiften i (det kommende finansår) påregnes afholdt af de reserver, som måtte blive fastsat på ...ministeriets paragraf."

Hvis forslaget vedrører en disposition, der ikke medfører merudgifter i finansåret, angives, om udgifterne afholdes inden for en given bevilling, eller om dispositionen er uden udgiftsmæssige virkninger i finansåret. Der anvendes følgende formuleringer:

- "Udgiften i (finansåret) afholdes af den på finansloven opførte bevilling på kr. . til ..."
- "Forslaget medfører ikke udgifter i finansåret."

Hvis forslaget vedrører salg af fast ejendom, anvendes følgende formulering:

- "Nettoindtægten med fradrag af direkte salgskostninger overføres til finanslovens generelle reserver."

Hvis forslaget vedrører en disposition, som indebærer et forslag om ændret låneramme, anvendes følgende formulering:

- "Udgiften medfører behov for en forhøjelse af lånerammen med (antal) mio. kr. i perioden fra (årstal) til (årstal)"

3.5.2 Sagsfremstilling (punkt b)

Sagsfremstillingen (punkt b) skal i kortfattet form angive begrundelsen for den foreslåede disposition og redegøre for dispositionens enkeltheder. Sagsfremstillingen har samme funktion og betydning som anmærkningerne til et bevillingsforslag på finansloven, og fremstillingen skal derfor indeholde de oplysninger, der skal fremgå af anmærkningerne, jf. ØAV.

Angår forslaget en sag, der tidligere har været forelagt særskilt for Finansudvalget, anføres dette med angivelse af aktstykkenummer og dato for Finansudvalgets afgørelse.

Indebærer den foreslåede disposition udgifter i senere finansår, redegøres for den forventede fordeling af udgiften på de enkelte finansår.

Hvor udgiften i finansåret foreslås modsvaret af besparelser, gives som sidste led i sagsfremstillingen en redegørelse for de omstændigheder, der har muliggjort den kompenserende besparelse.

Afholdes udgiften af en betinget bevilling, der ikke udnyttes fuldt ud ved dispositionen, medtages oplysning om det resterende beløb.

Der skal i sagsfremstillingens slutning optages en specifikation udgifterne i finansåret.

3.5.2.1 It-projekter

I aktstykker om it-projekter skal der redegøres for den foretagne risikovurdering af projektet. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de væsentligste risikoelementer (jf. *punkt 2.2.18. It-projekter*).

Endvidere skal det angives, hvad der gøres for at minimere risikoen, samt hvorledes der er taget højde for risikovurderingen ved budgetteringen af udgifterne til anskaffelser, udvikling mv.

Sagsfremstillingen skal endvidere indeholde et skøn over de eventuelle virkninger, it-projektets gennemførelse vil få for vedkommende institutions driftsomkostninger mv.

Der henvises til vejledning om risikovurdering af it-projekter, der er optaget i ØAV.

3.5.2.2 Bygge- og anlægsprojekter

Ved forslag om byggeri og anlægsprojekter skal der redegøres for den gennemførte totaløkonomiske vurdering af projektet, herunder alternative muligheder for organiseringen af projektet. Sagsfremstillingen skal indeholde et skøn over de virkninger, som byggeriets gennemførelse vil få for vedkommende institutions drift mv. Dette gælder også for forslag om indgåelse af lejemål samt køb af fast ejendom.

Såfremt investeringen foretages inden for bevillinger af typen driftsbevilling eller statsvirksomhed, bør der med henblik på at redegøre for de økonomiske forventninger til projektet optages en tabel indeholdende en oversigt over investeringens totale omkostninger, likviditetstræk, afskrivninger, driftsbesparelser og påvirkning af den pågældende driftsbevilling samt en fordeling heraf over de kommende år. ØAV indeholder en nærmere vejledning i udarbejdelsen af sådanne tabeller, herunder eksempler. Forslag vedrørende byggeri kan eventuelt ledsages af hovedtegninger og beskrivelsesmateriale. Sådant materiale vedlægges i givet fald kun i ét eksemplar.

3.5.2.3 Ejendomsoverdragelser mv.

I sager om ejendomserhvervelser gives i sagsfremstillingen alle relevante oplysninger om ejendommen, herunder om seneste ejendomsværdi samt den omtrentlige størrelse af omkostningerne ved erhvervelsen. Sådanne udgifter indregnes i købesummen, medmindre ejendomserhvervelser er et fast led i en institutions virksomhed. Endvidere oplyses om størrelsen af istandsættelsesudgifter, såfremt disse er betydelige. Der skal oplyses om den foretagne totaløkonomiske vurdering af projektets anlægs- og driftsøkonomi og om vurderingen af muligheden for at organisere projektet som et offentligt-privat samarbejde, jf. *punkt 2.4.11*.

Ved overdragelse af ejendom fra en statsinstitution til en anden søges Finansudvalgets tilslutning af den institution, til hvilken overdragelsen sker. Er overdragelsen et led i en ressortomlægning, sker overdragelsen dog regnskabsmæssigt (til bogført værdi) ved kapitaladvis.

Sager om ejendomssalg, der skal forelægges Finansudvalget, skal indeholde alle relevante oplysninger til bedømmelse af sagen, herunder om ejendommens bogførte værdi, den omtrentlige størrelse af salgsomkostninger, som skal bæres af staten.

3.5.2.4 Konsekvensangivelse mv.

Der skal i relevant omfang – ud over de økonomiske konsekvenser – redegøres for administrative, erhvervsmæssige og miljømæssige konsekvenser af forslaget samt eventuelt for forholdet til EU-retten.

Det er i øvrigt vigtigt, at de retlige spørgsmål overvejes nøje i forbindelse aktstykker af principiel juridisk karakter, herunder i de meget sjældne tilfælde, hvor et aktstykke måtte indebære lovgivning i form af tekstanmærkninger, der ændrer eller supplerer materiel lovgivning, jf. *punkt 1.2. om tekstanmærkninger*.

3.5.2.5 Hastende aktstykker

Er et aktstykke af hastende karakter kan det være relevant at oplyse Finansudvalget om, at der kan være konsekvenser af negativ art som følge af afgørelse af et aktstykke efter en bestemt dato. Hvis dette er tilfældet angives følgende i aktstykket:

- Årsagen til at aktstykket er hastende.
- Grunden til at ministeren ikke på et tidligere tidspunkt har oversendt aktstykket.
- På hvilket tidspunkt eventuelle negative konsekvenser måtte indtræde.
- Hvilken konsekvens manglende tiltrædelse før dette tidspunkt måtte have.

Finansudvalget er ikke på nogen måde bundet af sådanne tilkendegivelser, og beslutningen om, hvornår et aktstykke kan færdigbehandles tilkommer udvalget selv.

3.5.3 Motivering for forelæggelsen (punkt c)

Motiveringen for forelæggelsen (punkt c) skal, hvor forslaget vedrører nye eller ændrede dispositioner, indeholde en redegørelse for årsagerne til, at den foreslåede disposition ikke kan afvente bevilling på finansloven for et senere finansår.

Hvor forelæggelse vedrører en disposition, hvortil der på finansloven er givet en bevilling, hvis anvendelse er betinget af særskilt forelæggelse for Finansudvalget, anføres dette. Der anvendes følgende formulering:

- "Det er ved bevillingen til .. forudsat, at den foreslåede disposition først kan gennemføres efter særskilt forelæggelse for Finansudvalget."

Sker forelæggelsen i henhold til en bestemmelse i lov eller tekstanmærkning, henvises hertil.

3.5.4 Tilslutning mv. fra andre myndigheder (punkt d)

Tilslutning mv. fra andre myndigheder (punkt d) skal indeholde oplysninger om, at foreskrevne godkendelser fra andre myndigheder. Under punktet anføres endvidere, hvilke myndigheder der evt. har været hørt over forslaget. Det skal fremgå, om der er tale om en egentlig tilslutning, eller om forslaget har været til udtalelse.

Som eksempler kan anføres:

Forudsætter gennemførelsen af en disposition forudgående godkendelse af Europa-Kommissionen, skal det anføres, om Kommissionens godkendelse foreligger eller vil blive indhentet, og i givet fald at dispositionen ikke vil blive gennemført, før godkendelsen foreligger.

Det anføres, hvis der i medfør af statsbyggeloven har været søgt bistand i Slots- og Ejendomsstyrelsen i forbindelse med byggeopgaver.

I forbindelse med ejendomsoverdragelser anføres oplysninger om, Skats godkendelse eller udtalelse om overdragelsessummens størrelse og vilkårene for handelen. Skats vurdering af ejendommens handelsværdi anføres.

Ved køb og salg af fast ejendom anføres, at der har været rettet henvendelse til Slots- og Ejendomsstyrelsens SE-system og resultatet heraf.

3.5.5 Forslaget (punkt e)

Forslaget (punkt e) skal angive den bevillingsmæssige formalisering af den disposition, som der søges tilslutning til.

Hvor dispositionen skal optages på tillægsbevillingsloven, angives herunder det eller de bevillingsforslag, der vil blive søgt optaget på forslag til lov om tillægsbevilling, idet følgende formulering kan anvendes:

- "Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til at ..., således at der på forslag til lov om tillægsbevilling for (finansåret) opføres følgende: (angivelse af hovedkonto, betegnelse og beløb - også for en eventuel kompenserende besparelse)."

Indebærer forslaget oprettelse af en ny bevilling anføres efter angivelsen af konteringen: "(ny konto)".

Hvis forslaget vedrører en disposition, som indebærer et forslag om ændret låneramme, anvendes følgende formulering:

- "Udgiften medfører behov for en forhøjelse af lånerammen med (antal) mio. kr. i perioden fra (årstal) til (årstal)"

Indebærer forslaget optagelse af en ny tekstanmærkning eller en ændring i en eksisterende tekstanmærkning, angives den formulering, hvormed tekstanmærkningen vil blive søgt optaget, samt den gruppe, hvortil tekstanmærkningen henføres.

Hvor den disposition, der søges tilslutning til, ikke skal optages på tillægsbevillingsloven, angives, om dette er en følge af:

- at udgiften afholdes af en given (eventuelt betinget) bevilling,
- at udgifterne/indtægterne vil blive søgt på en senere bevillingslov, eller
- at dispositionen ikke medfører udgifter/indtægter.

Der anvendes følgende formulering:

- "Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til at ..."

Herefter anvendes én af følgende tilføjelser:

- "... idet udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for (B-året) under (hovedkonto og betegnelse) opførte bevilling på ... kr.",
- "... idet udgiften/indtægten vil blive søgt bevilget på (angivelse af bevillingslov og kontering, hvor dette er muligt)", eller
- "Forslaget medfører ikke udgifter/indtægter."

I bilag 4 er givet eksempler på udformningen af punkt e i skrivelser til Finansudvalget.

3.5.6 Finansministeriets tilslutning (punkt f)

Det angives, at Finansministeriets tilslutning foreligger med formuleringen:

- "Finansministeriets tilslutning foreligger."

3.6 Tillægsbevillingsloven

3.6.1 Egentlige bevillingsændringer

Ved gennemførelse af nye eller ændrede dispositioner kræves tillægsbevilling i alle tilfælde, hvor der er tale om *egentlige ændringer af bevillingernes størrelse eller forudsætninger*.

Det indebærer, at *finansloven og tillægsbevillingsloven* tilsammen viser den samlede *bevilling*, der er blevet stillet til rådighed i det pågældende finansår.

Statsregnskabet viser det *forbrug*, der har været på den pågældende hovedkonto. Af statsregnskabet vil således fremgå de afvigelser fra den vedtagne finanslov, som ikke kan anses for egentlige ændringer af bevillingerne.

På tillægsbevillingslovsforslaget optages følgende ikke afvigelser fra finansloven af nedenstående art:

- Positiv og negativ videreførsel, hvor der adgang til sådan videreførsel.
- Merudgifter, der modsvares af merindtægter på nettobevillinger, eller med hjemmel i anmærkningerne.
- Afvigelser fra de budgetterede lovbundne udgifter, som følge af ændrede skøn.
- Ikke-fradragsberettiget købsmoms.

Der udarbejdes hvert år forslag til tillægsbevillingslov, som først fremsættes og vedtages efter finansårets udløb, og som derfor i det væsentlige er en efterbevillingslov.

3.6.2 Kategorisering af tillægsbevillingslovsforslaget

De egentlige ændringer af bevillingernes størrelse eller forudsætninger, som optages på tillægsbevillingslovsforslaget, kategoriseres således:

- *Ny lovgivning.* Finanslovens bevillingsparagraf hjemler, at der i finansåret kan disponeres på forventet efterbevilling med hensyn til udgifter og indtægter, der følger af ny lovgivning. Anvendelsen af bevillingsparagraffen forudsætter, at udgifternes og indtægternes størrelse eller beregningsgrundlag tydeligt fremgår af den pågældende lovgivning eller på anden måde har været oplyst Folketinget i forbindelse med behandlingen af lovforslagene. Bevillingsændringer, der således følger af vedtagne love, opføres under denne kategori.
- *Aktstykker.* I tilfælde, hvor der i finansårets løb er søgt hjemmel til gennemførelsen af dispositioner (der ikke var hjemlet på finansloven) ved forelæggelse af aktstykke for Finansudvalget, skal de ansøgte bevillingsændringer opføres på tillægsbevillingslovsforslaget under denne kategori. Kategorien anvendes endvidere i forbindelse med overførsel af beløb til og fra bloktilskudspuljen under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.
- *Overførsel mellem ministerområder.* Denne kategori omfatter både egentlige ressortomlægninger og andre bevillingsoverførsler mellem ministerområder. Hvor der ved kgl. resolution sker overførsel af et område fra et ministerium til et andet i løbet af finansåret ændres bevillingskonteringen som udgangspunkt ikke. I visse tilfælde, fx ved opsplittning af en bevilling eller ved sammenlægning af to aktiviteter, hvor regnskabsmæssig adskillelse ikke er mulig, kan det være hensigtsmæssigt alligevel at flytte bevillingskonteringen. I sådanne tilfælde opføres bevillingsændringerne under denne kategori i tillægsbevillingslovsforslaget. Bevillingsændringer, der optages under denne kategori, vil altid være modsvaret af en modsat rettet bevægelse under et andet ministerium.
- *Overførsel mellem hovedkonti.* Denne kategori omfatter overførsler mellem hovedkonti inden for ministerområdet. Bevillingsændringer, der optages under denne kategori, vil altid være modsvaret af en modsat rettet bevægelse andetsteds under ministerområdet.

- *Dispositionsbegrænsninger.* Denne kategorisering anvendes, hvor det er foreskrevet i cirkulære eller lignende fra Finansministeriet.
- *Direkte efterbevilling mv.* Kategorien omfatter bevillingsforslag, der optages på tillægsbevillingslovforslaget som direkte efterbevilling med særlig hjemmel i anmærkninger eller tekstanmærkning eller efter budgetvejledningen, dvs.:
- Udgifter der følger af ny lovgivning, der er vedtaget eller vedtages i tiden fra 15. oktober i året forud for finansåret til udløbet af finansåret, jf. *punkt 2.2.19. Bevillingsparagraffen.*
- Indtægter og udgifter vedrørende EU-tilskud, der forudsætter afholdelse af tilsvarende udgifter, jf. *punkt 2.4.1.*
- Udgifter til indfrielse af garantier og statsforskrivninger, jf. *punkt 2.4.2.*
- Udgifter pålagt ved dom mv., jf. *punkt 2.4.3.*
- Selvforsikringsudgifter, som ikke finansieres ved overførsler inden for ministerområdet, jf. *punkt 2.4.4.*
- Udgifter til bevarelse af statsaktiver, jf. *punkt 2.4.5.*
- Udgifter til afskrivning og nedskrivning af fordringer, jf. *punkt 2.4.6.*
- Indtægter ved ekspropriation, jf. *punkt 2.2.16. Salg af fast ejendom mv.*
- Ejendoms køb og -salg, jf. *punkt 2.2.16. Salg af fast ejendom mv.* og *punkt 2.8.4. Ejendoms erhvervelse.*
- Ejendoms virksomheders ejendoms køb og salg, hvor købs- henholdsvis salgssummen udgør under 50 mio. kr., jf. *punkt 2.7.5.2.*
- *Andre bevillingsforslag.* Bevillingsændringer, som ikke er omfattet af kategorierne ovenfor, anføres under denne kategori, herunder bevillingsforslag, der efter omstændighederne optages med tilslutning fra Finansministeriet, jf. *punkt 3.3.2.*

Der henvises i øvrigt til ØAV.

3.6.3 Tillægsbevillingslovforslagets opbygning

Forslaget til lov om tillægsbevilling består af to dele, *tekst* samt *anmærkninger*, og udarbejdes ligesom finanslovforslaget af Finansministeriet på grundlag af bidrag fra de enkelte ministerier.

Finansministeriet gennemgår bidragene og påser blandt andet, at de optagne forslag er i overensstemmelse med tidligere forhåndsgodkendelser fra Finansudvalget eller Finansministeriet.

Forslaget til lov om tillægsbevilling fremsættes først for Folketinget efter finansårets udløb. Regeringen fremsætter ikke ændringsforslag til tillægsbevillingslovforslaget.

Bilag 1. Konverteringsnøgle

Nedenfor er angivet, hvor bestemmelserne i Budgetvejledning 2001 er opført i Budgetvejledning 2006.

Konverteringsnøgle	
BV 2001	BV 2006
1.1.	1.1. Statsbudgettet
1.2.	1.2. Regnskaber
1.3.	1.3. Revision
1.4.	1.5. Særligt om tekstanmærkninger
1.5.	Punktet er udgået
1.6.	1.4. Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning
2.1.	2.1. Indledning
2.2.1.	2.2.1. Bevillingsbegrebet
2.2.2.	2.2.2. Forudgående hjemmel
2.2.3.	2.2.3. Almindelige hensyn ved disponering over bevillinger
2.2.4.	2.2.4. Bevillingsmæssige disponeringer og periodisering
2.2.5.	2.2.5. Brutto- og nettobevillinger
2.2.6.	2.2.7. Betingede bevillinger
2.2.7.	2.2.8. Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne
2.2.8.	2.2.9. Overførsel mellem hovedkonti
2.2.9.	2.2.10. Flerårige dispositioner
2.2.10.	2.2.11. Tilsagn om tilskud
2.2.11.	2.2.12. Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år
2.2.12.	2.2.13. Forudbetaling og betalingshenstand
2.2.13.	2.2.14. Udlæg
2.2.14.	2.2.19. Bevillingsparagraffen
2.3.	2.3. Særligt om indtægter
2.4.1.	2.4.1. Udgifter som følge af EU-retsakter
2.4.2.	2.4.2. Indfrielse af garantier og statsforskrivninger
2.4.3.	2.4.3. Udgifter pålagt ved dom mv.
2.4.4.	2.4.3. Selvforsikringsudgifter
2.4.5.	2.4.5. Bevarelse af statsaktiver
2.4.6.	2.4.6. Afskrivning eller nedskrivning af fordringer
2.4.7.	2.4.7. Ikke-fradragsberettiget købsmoms
2.4.8.	2.4.9. Tilskud til drift af selvejende institutioner mv.
2.5.1.	2.5.1. Lønudgifter
2.5.2.	2.5.2. Lønsumsloft
2.5.3.	2.5.3. Finansministeriets stillingskontrol
2.5.4.	2.5.4. Personalesammensætning og ansættelsesformer
2.5.5.	2.5.5. Udlån af medarbejdere
2.5.6.	2.5.6. Udgifter til kurser mv.
2.6.1.	2.6.1. Anvendelsesområde

Konverteringsnøgle (fortsat)	
2.6.2.	2.6.2. Nettobevilling og rammebevilling
2.6.3.	2.6.5. Lønsumsloft
2.6.4.	2.6.6. Ændringer i forudsat aktivitet
2.6.5.	2.6.7. Uforbrugt bevilling
2.6.6.	2.6.8. Indtægtsdækket virksomhed
2.6.7.	2.6.9. Tilskudsfinansierede aktiviteter
2.6.8.	2.6.10. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed
2.6.9.	2.6.12. Leje af fast ejendom
2.6.10.	2.4.10. Leje (leasing)
2.6.11.	2.4.12. Udbud
2.6.12.	2.4.13. Indkøb
2.6.13.	2.2.18. It-projekter
2.6.14.	2.2.6. Likviditet
2.6.15.	2.4.14. Repræsentation
2.6.16.	2.4.15. Kantiner
2.6.17.	2.4.16. Ministerbiler og andre tjenestebiler
2.7.1.	2.7.1. Anvendelsesområde
2.7.2.	2.7.2. Henvielse til reglerne for driftsbevilling
2.7.3.	2.7.3. Ikke omfattet af lønsumsloft
2.7.4.	Punktet er udgået
2.8.1.	2.8.1. Anvendelsesområde
2.8.2.	2.8.2. Bruttobevilling
2.8.3.	2.8.3. Bygge- og anlægsprojekter
2.8.4.	2.8.4. Ejendomserhvervelse
2.8.5.	2.8.6. Videreførsel
2.8.6.	2.2.16. Salg af fast ejendom mv.
2.8.7.	2.7.4. Statslige ejendomsvirksomheder (huslejeordningen)
2.9.	2.9. Lovbunden bevilling
2.10.	2.10. Reservationsbevilling
2.11.	2.11. Anden bevilling
3.	3. Nye og ændrede dispositioner i finansåret

Bilag 2. Gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer mv.

Nedenfor er angivet de på udgivelsestidspunktet gældende love, cirkulærer og vejledninger, der er henvist til i budgetvejledningen. Bagest i bilaget er momsloven gengivet i den på udgivelsestidspunktet gældende affattelse.

Inden der disponeres, bør man undersøge, om der er sket ændringer af de nævne forskrifter.

I den elektroniske udgave af budgetvejledningen i ØAV, vil nedenstående liste løbende blive opdateret, ligesom der vil være links til de gældende love, cirkulærer og vejledninger.

Gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer mv.			
Love [1]	Ressortministerium	Nr.	Dato
Lov om leje af erhvervslokaler mv. (erhvervslejeloven)	Økonomi- og Erhvervsministeriet	Lov nr. 934	20/12/1999
Lejeloven	Socialministeriet	Lbk. nr. 920	10/09/2004
Lov om landsbrugsejendomme	Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Lov nr. 435	09/06/2004
Lov om planlægning	Miljøministeriet	Lbk. nr. 883	18/08/2004
Lov om statsrevisorerne	Finansministeriet	Lbk. nr. 4	07/01/1997
Merværdiafgiftsloven (momsloven)	Skatteministeriet	Lbk. nr. 966	14/10/2005
Lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven)	Finansministeriet	Lbk. nr. 3	07/01/1997
Lov om statens regnskabsvæsen mv. (statsregnskabsloven)	Finansministeriet	Lov nr. 131	28/01/1984
Lov om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer	Skatteministeriet	Lov nr. 429	06/06/2005
Bekendtgørelser	Ressortministerium	Nr.	Dato
Bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen mv. (regnskabsbekendtgørelsen)	Finansministeriet	Bek.nr. 1486	13/12/2004
Cirkulærer	Ressortministerium	Nr.	Dato
Cirkulære om salg af statens faste ejendomme	Finansministeriet	Cir. nr. 158	13/12/200295
Cirkulære om selvstændig likviditet	Finansministeriet	Cir. nr. 5	16/01/2002

Gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer mv. (fortsat)			
Cirkulære om anvendelse af tjenestemandsansættelse i staten og folkekirken	Finansministeriet	Cir. nr. 210	11/12/2000
Cirkulære om bemærkninger til lovforslag og andre regeringsforslag og om fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag, redegørelser, administrative forskrifter mv.	Statsministeriet	Cir. nr. 159	16/09/1998
Cirkulære om indkøb i staten	Finansministeriet	-	20/12/2004
Cirkulære om lønudgifter til udsendte danske embedsmænd som nationale eksperter til EF-kommissionen	Finansministeriet	-	13/12/2004
Cirkulære om personalekantiner mv.	Finansministeriet	Cir.nr. 27	06/02/1998
Cirkulære om selvforsikring i staten	Finansministeriet	-	09/12/2005
Cirkulære om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver (udbudscirkulæret)	Finansministeriet	Cir. nr. 159	17/12/2002
Vejledninger	Ressortministerium	Dato	
Kriseramte medarbejdere – et fælles ansvar, en vejledning om alkoholmisbrug og psykiske kriser	Finansministeriet/ Sundhedsministeriet	Juni 1994	
Personaleadministrativ vejledning (PAV)	Finansministeriet	Revideres løbende af Personalestyrelsen	
Vejledning om budgettering og regnskabsføring af tilsagnsordninger på tilskudsområdet	Finansministeriet	Marts 2001	
Vejledning om prisfastsættelse	Finansministeriet	Marts 2006	
Vejledning om stillingsnummer og stillingsregister	Finansministeriet	Februar 2005	
Økonomisk Administrativ Vejledning (ØAV) (Tilgængelig på www.oav.dk)	Finansministeriet	Revideres løbende af økonomistyrelsen	
Beretninger			Dato
Finansudvalgets beretning om Finansudvalgets arbejdsformer	-		27/10/2005

[1] Der henvises til hovedloven eller seneste lovbekendtgørelse. Eventuelle lovændringer fremgår af Retsinformation.

Bilag 3. Momslovens §§ 13 og 42

Nedenfor er gengivet momslovens §§ 13 og 42 i den pr. 31. januar 2006 gældende affattelse:

§ 13. Følgende varer og ydelser er fritaget for afgift:

- 1) Hospitalsbehandling og lægevirksomhed, herunder kiropraktik, fysioterapi og anden egentlig sundhedspleje samt tandlæge- og anden dentalvirksomhed.
- 2) Social forsorg og bistand, herunder sådan, som præsteres af børne- og ungdomsinstitutioner og institutioner inden for ældreområdet, samt levering af varer og ydelser med nær tilknytning hertil.
- 3) Skoleundervisning og undervisning på videregående uddannelsesinstitutioner, faglig uddannelse, herunder omskoling, og anden undervisning, der har karakter af skolemæssig eller faglig undervisning, samt levering af varer og ydelser med nær tilknytning hertil. Fritagelsen omfatter dog ikke kursusvirksomhed, der drives med gevinst for øje, og som primært retter sig mod virksomheder og institutioner mv.
- 4) Foreningers og organisationers levering af ydelser og varer i nær tilknytning hertil til deres medlemmer i disses fælles interesse og mod et kontingent. Det er en forudsætning, at foreningen mv. ikke arbejder med gevinst for øje, og at formålet er af politisk, fagforeningsmæssig, religiøs, patriotisk, filosofisk eller filantropisk karakter eller vedrører borgerlige rettigheder. Det er desuden en forudsætning, at afgiftsfritagelsen ikke kan fremkalde konkurrencefordrejning.
- 5) Ydelser i nær tilknytning til udøvelsen af sport eller fysisk træning, der præsteres af virksomheder, der ikke drives med gevinst for øje, til fordel for sports- og idrætsudøvere samt opkrævning af entré ved sportsarrangementer. Fritagelsen omfatter dog ikke arrangementer, hvor der deltager professionelle sports- og idrætsudøvere, fodboldkampe dog kun, når der deltager professionelle på begge hold.
- 6) Kulturelle aktiviteter, herunder biblioteker, museer, zoologiske haver og lign., samt levering af varer og ydelser med nær tilknytning hertil. Fritagelsen omfatter dog ikke radio- og fjernsynsudsendelser, biograf- og teaterforestillinger, koncerter og lignende.
- 7) Forfatter- og komponistvirksomhed samt anden kunstnerisk virksomhed.
- 8) Administration, udlejning og bortforpagtning af fast ejendom, herunder levering af gas, vand, elektricitet og varme som led i udlejningen eller bortforpagtningen. Fritagelsen omfatter dog ikke udlejning af værelser i hoteller og lign., udlejning af værelser i virksomheder, der udlejer for kortere tidsrum end 1 måned, udlejning af camping-, parkerings- og reklameplads, samt udlejning af opbevaringsbokse.
- 9) Levering af fast ejendom.
- 10) Forsikrings- og genforsikringsvirksomhed, herunder ydelser i forbindelse med sådan virksomhed, som udføres af forsikringsmæglere og -formidlere.
- 11) Følgende finansielle aktiviteter:

- a) Långivning og formidling af lån samt långivers forvaltning af egne udlån.
 - b) Sikkerheds- og garantistillelse, herunder forhandlinger herom, samt forvaltning af kreditgarantier ved den, der har ydet kreditten.
 - c) Transaktioner, herunder forhandlinger, vedrørende anbringelse af midler, kontokurantkonti, betalinger, overførsler, fordringer, checks og andre handelsdokumenter, dog ikke inddrivelse af fordringer.
 - d) Transaktioner, herunder forhandlinger, vedrørende valuta, pengesedler og mønter, der anvendes som lovligt betalingsmiddel, bortset fra samlerobjekter.
 - e) Transaktioner, herunder forhandlinger, med undtagelse af forvaring og forvaltning, i forbindelse med værdipapirer, bortset fra varerepræsentativer og dokumenter, der giver bestemte rettigheder, herunder brugsrettigheder, over fast ejendom, samt andele og aktier, når besiddelsen heraf retligt eller faktisk sikrer rettigheder som ejer eller bruger over en fast ejendom eller en del af en fast ejendom.
 - f) Forvaltning af investeringsforeninger.
- 12) Lotterier og lign. samt spil om penge, herunder spil på totalisator eller anden lignende måde.
- 13) Post Danmark A/S' indsamling og omdeling af adresserede breve, adresserede pakker og adresserede dag-, uge- og månedsblade samt tidsskrifter. Fritagelsen omfatter desuden Post Danmark A/S' befordring af adresserede breve og pakker, der sendes rekommanderet eller med angiven værdi.
- 14) Frimærker leveret til pålydende værdi, som kan anvendes til frankering her i landet, stempelmærker og lignende værdimærker.
- 15) Personbefordring. Fritagelsen omfatter dog ikke anden erhvervmæssig passagerkørsel med bus end rutekørsel.
- 16) Rejsbureauvirksomhed og turistkontorers oplysnings- og informationsvirksomhed og lign.
- 17) Ydelser i direkte tilknytning til bisættelser.
- 18) Varer og ydelser, der leveres i forbindelse med afholdelsen af velgørende arrangementer. Afgiftsfritagelse meddeles efter forudgående ansøgning til told- og skatteforvaltningen. Som velgørende arrangementer anses arrangementer af kortere varighed, hvis overskud fuldt ud anvendes til velgørende eller på anden måde almenyttige formål. Det er en betingelse for meddelelse af afgiftsfritagelse, at leveringen sker for arrangørens regning og risiko, og at arrangøren ikke i øvrigt driver virksomhed med levering af tilsvarende varer og ydelser. Indsamling og salg af brugte varer af ringe værdi, der foretages af velgørende foreninger m.fl., fritages ligeledes for afgiften efter forudgående ansøgning til told- og skatteforvaltningen. Det er en betingelse for meddelelse af afgiftsfritagelse, at den velgørende forening m.fl. ikke i øvrigt driver registreringspligtig virksomhed, og at salget udelukkende sker til registrerede virksomheder. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler for meddelelse af fritagelse.
- 19) Varer leveret fra genbrugsbutikker, hvis overskud fuldt ud anvendes til velgørende eller på anden måde almenyttige formål. Det er en forudsætning, at bu-

tikken kun sælger brugte varer, der er modtaget vederlagsfrit, og at butikken kun beskæftiger ulønnet, frivillig arbejdskraft.

- 20) Ydelser præsteret af selvstændige grupper af personer, som udøver en virksomhed, der er fritaget for afgift, eller for hvilken de ikke er afgiftspligtige, med henblik på at yde deres medlemmer de for udøvelsen af deres virksomhed direkte nødvendige tjenester. Det er en forudsætning, at det enkelte medlems betaling for disse ydelser nøjagtigt svarer til medlemmets andel i de fælles udgifter, og at afgiftsfritagelsen ikke vil kunne fremkalde konkurrencefordrejning.
- 21) Investeringsguld, jf. § 73 a, herunder investeringsguld repræsenteret af værdipapirer, som indebærer en ejendomsret eller et tilgodehavende til gullet. Fritagelsen omfatter tillige formidling af investeringsguld udført af formidlere, der handler i andres navn og for andres regning.
- 22) Varer og ydelser, der leveres af almenvælgørende eller på anden måde almennyttige foreninger m.fl. i forbindelse med afholdelsen af aktiviteter, under forudsætning af, at fritagelsen ikke vil kunne fremkalde konkurrencefordrejning. Det er en betingelse, at overskuddet fuldt ud anvendes til foreningens eget formål, samt at overskuddets anvendelse på anmodning af told- og skatteforvaltningen kan dokumenteres. Levering af varer og ydelser af forretningsmæssig karakter er ikke omfattet af fritagelsen.

Stk. 2. Levering af varer, der alene har været anvendt i forbindelse med virksomhed, der er fritaget for afgift efter stk. 1, eller af varer, hvis anskaffelse eller anvendelse har været undtaget fra retten til fradrag efter kapitel 9, er fritaget for afgift.

§ 42. Virksomheder kan ikke fradrage afgift af indkøb mv., som vedrører

- 1) kost til virksomhedens indehaver og personale,
- 2) anskaffelse og drift af bolig for virksomhedens indehaver og personale,
- 3) naturalaflønnning af virksomhedens personale,
- 4) anskaffelse og drift af vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, feriehus, sommerhuse og lign. for virksomhedens personale,
- 5) underholdning, restaurationsydelser, repræsentation og gaver, jf. dog stk. 2,
- 6) hotelophold, jf. dog stk. 2,
- 7) anskaffelse og drift af personmotorkøretøjer, der er indrettet til befordring af ikke mere end 9 personer, jf. dog stk. 4, 6 og 7.

Stk. 2. Virksomheder kan uanset bestemmelserne i stk. 1, nr. 5 og 6, fradrage 25 pct. af afgift af hotel- og restaurationsydelser, i det omfang udgifterne hertil er af strengt erhvervsmæssig karakter.

Stk. 3. Virksomheder, der driver kursusvirksomhed efter § 13, stk. 1, nr. 3. 2. pkt., kan fradrage 25 pct. af afgift af indkøb mv., som vedrører overnatning og bespisning af virksomhedens kursusedtagere mv., i det omfang indkøbet heraf står i et rimeligt forhold til de afholdte kurser.

Stk. 4. Virksomheder, der lejer personmotorkøretøjer i mere end 6 måneder i sammenhæng, kan uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 7, fradrage afgiften af lejen, dog højst med 25 pct. af fradragsgrundlaget efter stk. 5. Det er en betingelse at mindst 10. pct. af den årlige kørsel med det lejede køretøj anvendes i forbindelse med virksomhedens fradragsberettigede levering af varer og ydelser.

Stk. 5. Grundlaget for fradrag efter stk. 4 er inden for de første 3 år fra køretøjets første indregistrering 2 pct. pr. måned af den for køretøjets betalte registreringsafgift her i landet og 1 pct. pr. måned i følgende år. Hvis et køretøj har været i brug inden registreringen, eller hvis første registreringstidspunkt ikke kan fastslås, regnes perioden nævnt i 1. pkt. fra køretøjets fremstillingstidspunkt. Såfremt registreringsafgiftsbeløbet er ukendt, anvendes i stedet 55 pct. af udlejerens anskaffelsespris inkl. afgifter for køretøjet. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om udlejers pligt til at give oplysninger til brug for beregning af fradraget.

Stk. 6. Virksomheder, der forhandler eller udlejer motorkøretøjer, eller som driver køreskole, kan uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 7, fradrage afgiften af indkøb mv. til disse formål.

Stk. 7. Virksomheder kan uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 7, fradrage merværdiafgiften på passagen af den faste forbindelse over Øresund.

Bilag 4. Punkt e i aktstykker

Nedenfor er givet eksempler på udformningen af punkt e i aktstykker til Finansudvalget:

Merudgift mod kompenserende besparelse

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til Erhvervsministeriets medfinansiering af projektet "Fokus på e-handel", således at der på forslag til lov om tillægsbevilling for 1999 optages følgende:

	Udgift	Indtægt
26.34.01. Udvikling af kompetence mv. (Reservationsbev.)	4,0 mio.kr.	-
26.36.01. Afvikl. af ophørte tilskudsordn. (Reservationsbev.)	-	4,0 mio.kr.

Bevillingsforslag finansieret af reserve

Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for ... opføres følgende:

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for ... opføres følgende:

	Udgift
13.31.03. Dansk Røde Kors (Driftsbev.)	47,0 mio.kr.
35.11.09. Nye initiativer på integrationsområdet	-47,0 mio.kr.

Flerårig forpligtelse

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at der indgås aftaler om anskaffelse af materiel til Den Danske Internationale Brigade for et beløb af 173 mio. kr. Udgifterne afholdes af 12.21.01. Forsvarskommandoen (Driftsbev.). I finansåret påregnes afholdt 5 mio. kr.

Betinget bevilling

- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansårene ... stilles et beløb på ... mio. kr. til rådighed for ... til gennemførelse af aktiviteter i en række udviklingslande.

Udgifterne vil blive afholdt af de beløb, som på de årlige finanslove stilles til råd-

dighed for udviklingslandene under 06.32.05. Bistand gennem private organisationer (NGO'er).

Forslag, der ikke medfører merudgifter

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at skatteministeren kan forlænge Dansk Tipstjeneste A/S' bevilling til at foranstalte visse spil, lotterier og væddemål for en periode af et år. Forslaget medfører ikke udgifter.

Forslag om forhøjelse af låneramme

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at lånerammen på § 21.31.17 Statsbiblioteket og statens avissamling i Århus forhøjes med ... mio. kr. i perioden fra ... til

Forslag om tekstanmærkning

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til at indgå aftale med Scandlines A/S om betaling til staten for dennes pensionsdækning af statstjenestemænd, der er udlånt til Scandlines A/S, samt tidligere statstjenestemænd, der har ansættelse i Scandlines A/S.

Der anmodes samtidig om tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for ... optages følgende tekstanmærkning under § 36. Pensionsvæsnet, materielle bestemmelser:

"Nr. 91. ad 36.11.09. og 36.12.11.

Til statstjenestemænd, der er udlånt til Scandlines A/S (tidl. DSB Rederi A/S), og til tidligere statstjenestemænd, der er overgået til DSB Rederi A/S med bevarelse af tjenestemandspensionsret, jf. 6 i lov om DSB Rederi A/S, afholder staten udgifter til pension efter tjenestemandspensionsloven.[...]"

Bilag 5. Standardkontoplanen

Nedenfor vises den standardkontoplan, der vil være gældende fra og med finansåret 2007 sammenholdt med den indtil da gældende standardkontoplan. Standardkontoplanen anvendes ved indrapportering til finansloven og er suppleret af en 4-cifret regnskabskontoplan, der anvendes ved den regnskabsmæssige registrering og som fremgår af ØAV.

Standardkontoplanen			
Std.kt.	Standardkontonavn	Gl. std.kt.	Bemærkning
Driftsposter			
11	Salg af varer	21	
12	Internt statsligt salg af varer og tjenester		Reserveret til senere brug
13	Kontrolafgifter og gebyrer	25	Visse gebyrer fra den tidligere std.kto. 62 vil på omk.bev. blive ført på den nye std.kto. 13.
15	Vareforbrug af lagre		Har hidtil indgået på en regnskabskonto under standardkonto 14. Vil kun undtagelsesvis skulle anvendes ved budgetteringen.
16	Husleje, leje arealer, leasing	16	
18	Lønninger / personaleomkostninger	11,12	
19	Fradrag for anlægsløn	19	Anvendes hvor egne lønudgifter skal aktiveres på et immaterielt eller materielt aktiv. Anvendelse kræver hjemmel. Resten af den tidl. std.kto. 19 indgår på std.kto. 22
20	Af- og nedskrivninger	17	
21	Andre driftsindtægter	29	
22	Andre ordinære driftsomkostninger	14,19	Ikke hele den tidligere std.kto. 19
25	Finansielle indtægter	67	
26	Finansielle omkostninger	57	
28	Ekstraordinære indtægter		Vil normalt ikke skulle anvendes ved budgetteringen
29	Ekstraordinære omkostninger		Vil normalt ikke skulle anvendes ved budgetteringen
Overførselsindtægter mv.			
30	Skatter og afgifter	61,62	
31	Overførselsindtægter fra EU	65	
32	Overførselsindtægter fra kommuner og regioner	77	
33	Interne statslige overførselsindtægter	76	
34	Øvrige overførselsindtægter	63,64	
Overførselsudgifter mv.			
40	Statslig momsrefusionsudgift	75	Anvendes kun til momsreserven på § 35

Standardkontoplanen (fortsat)			
Std.kt.	Standardkontonavn	Gl. std.kt.	Bemærkning
Driftsposter			
41	Overførselsudgifter til EU og øvrige udland	51	
42	Overførselsudgifter til kommuner og regioner	72	
43	Interne statslige overførselsudgifter	71	
44	Tilskud til personer	52	
45	Tilskud til erhverv	53	
46	Tilskud til anden virk./investeringstilsk.	54,55	
49	Reserver og budgetregulering	74	Kun budgettering, ikke regnskab
Balance, aktiver			
50	Immaterielle anlægsaktiver		
51	Materielle anlægsaktiver (anskaffelser)	15,31,32	Anvendes ved budgetteringen kun på anlægsbevillinger (Forsvaret, nationalejendom og infrastruktur). På omk.bev. fremgår disse af finansieringsoversigten
52	Afhænd. af mat. anlægsaktiver udenfor reform (kun budget)	41,42	Kun budgettering, ikke regnskab (der anvendes regnskabskonti under std.kto. 50 og 51) På omk.bev. fremgår disse af finansieringsoversigten
53	Statsforskrivninger		
54	Statslige udlån, tilgange	81	
55	Statslige udlån, afgang	85	
56	Emmi. Kurstab, tilgange	83	Kun statsgældforvaltningen
57	Emmi. Kurstab afgang	87	Kun statsgældforvaltningen
58	Værdipapirer, tilgange	82	
59	Værdipapirer, afgang	86	
60	Varebeholdninger		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
61	Tilgodehavender		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
62	SKB-kassekredit og SKB-uforrentet likviditet		
63	Likvide beholdninger		Anvendes ved budgetteringen kun på §§ 40-42
Egenkapital og særlige statslige balanceposter			
70	Reguleret egenkapital		Anvendes ikke ved budgetteringen
71	Opskrivning over egenkapitalen		Anvendes ikke ved budgetteringen
72	Reserveret egenkapital		Anvendes ikke ved budgetteringen
73	Udbytte og bortfald		Anvendes ikke ved budgetteringen
74	Fri egenkapital	78	Anvendes ved budgetteringen på omk.bev. og vil optræde som 'Årets resultat' i Bevilnings- og budgetoversigt (svarer til std.kt. 78 i FL06).

Standardkontoplanen (fortsat)			
Std.kt.	Standardkontonavn	Gl. std.kt.	Bemærkning
Driftsposter			
75	Reserveret bevilling	79	Anvendes ved budgetteringen på omk.bev. til forbrug af reserveret bevilling og på udg.bev. til forbrug af videreførsel (svarer til std.kto. 79 i FL06).
76	Hensættelser		
77	Hensættelser vedr. afgivne tilsagn mv.		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
Balance, langfristet gæld			
80	Statsgæld indland inkl. tilgang	88	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
81	Statsgæld indland afgang	84	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
82	Statsgæld udland inkl. tilgang	88	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
83	Statsgæld udland afgang	84	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
84	Prioritetsgæld og anden. langf. gæld inkl. tilgang	88	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
85	Prioritetsgæld og anden langf. gæld afgang	84	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
86	Langfristet gæld på SKB-konti		
87	Donationer		
Balance, kortfristet gæld			
93	Igangv. arb. f. fremmedregning, forpligtelser		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
94	Feriepengeforpligtelse		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
95	Gæld vedr. køb af varer og tjenester		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
96	Periodeafgrænsningsposter, forpligtelser		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
97	Anden kortfristet gæld		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
98	Systemtek. mellemregn.- og afstemningskonti		
99	Adviseringer		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41

Nedenstående tabel viser, hvilke standardkonti der anvendes under de enkelte bevillingstyper i forbindelse med finanslovsforslaget.

Standardkonti og bevillingstyper		
	Udgiftsbevilling	Indtægtsbevilling
Driftsbevilling (omkostningsbaseret)	11-29, 31-34, 41-49, 74, 75	
Statsvirksomhed (omkostningsbaseret)	11-29, 31-34, 41-49, 74, 75	
Anlægsbevilling (udgiftsbaseret)	16, 22, 29, 46, 49, 51, 54, 85	21, 28, 52, 55, 75, 84
Lovbunden bevilling (udgiftsbaseret)	41-49	30-34
Reservationsbevilling (udgiftsbaseret)	16, 22, 26, 29, 41-49, 54, 56, 58, 85	11, 13, 21, 25, 28, 30-34, 55, 57, 59, 75, 84
Anden bevilling (udgiftsbaseret)	16, 22, 26, 29, 41-49, 54, 56, 58, 81, 83, 85	11, 13, 21, 25, 28, 30-34, 55, 57, 59, 80, 82, 84
Anden bevilling § 41 (udgiftsbaseret)		60, 61, 63, 77, 93-99

Stikordsregister

Acontolikviditet	28
Administration, overførsel til	61, 62
Afgift	34-35
Afskrivning	11, 25-26
Aktivitetsoplysninger	28
Aktstykke	
- afleveringsfrister	66-67
- Finansministeriets tilslutning	66, 74
- forelæggelse for Finansudvalget	64-68
- fortrolighed	66
- hastende	72
- ny bevillingsmæssig hjemmel	15-16, 64-74
- orienterende	68
- tekstanmærkning i	20
- udarbejdelse	69-74
Anden bevilling	61-62
Anlægsbevilling	56-60
- drifts- og vedligeholdelsesarbejder	59
- ejendomserhvervelser	59
- projektændringer	58
- rådighedspuljer	58, 59
Anmærkninger	
- bevillingsforudsætninger	28-29
- tillægsbevillingslov	76
Ansættelsesform	44-45
Arbejdsbestemte tillæg	43
Balance	18
Betalingshenstand	31
Betinget bevilling	28
Bevilling	
- betinget	28
- bevillingsanvendelse	17-18, 23-24
- bevillingsforudsætninger	28-29
- definition	23-24
- kontrol med bevillingsanvendelsen	18-20
- ny bevillingsmæssig hjemmel	15-16, 64-74
- overførsel mellem hovedkonti, <i>se Overførsel</i>	
Bevillingsafregning	18-19
Bevillingsforudsætninger	28-29
Bevillingsparagraffen	34
Bevillingsprincipper	18
Bevillingstyper	23
Bortfald af bevilling	31, 49
Bruttobevilling	27
Budgetkoordinering	16-17
Budgetoverslagsår	15
Depositum	55
Diskontering	30

Dom, udgifter pålagt ved	36
Driftsbevilling	
- anvendelsesområde	46
- bevillingsregler	46-50
- bortfald	49
- egenkapital	46-47, 49
- forelæggelsesgrænser	54-55
- investeringer	54
- leje af fast ejendom	54-55
- lønsumsloft	48
- låneramme	47
- over- og underskud	49-50
- overført overskud	49
- startkapital	47, 50
- statsforskrivning	47
- udbytte	49
- uforbrugt bevilling	48-50
Effektiviseringsstrategi	42
Egenkapital	20, 49-50
Ejendomserhvervelse	56, 59
Ejendomsafhændelse	
- forelæggelse for Finansudvalget	71
- Freja ejendomme A/S	31
- generelt	31-33, 56
- landbrugsejendomme	32
- rådighedspulje til	59
- skov	32
- Statens Ejendomssalg A/S	31
- statsvirksomhed	56
- til anden statsinstitution	32
- udlandet	32
- vederlagsfri overdragelse	32-33
Ejendomsvirksomhed	56
Ekspropriation	32
EU-refusion	60
EU-retsakter	36
EU-tilskud	27, 36
Fast ejendom	
- se <i>Ejendomsafhændelse, Ejendomserhvervelse og ubenyttede ejendomme</i>	
Finansloven	
- grundloven	15
- statsbudgettet	15-18
Finansministeriet	
- bevillingskompetence	65
- forelæggelse af aktstykker	66, 74
Finansudvalget	
- forelæggelse af aktstykker	66-68
- møder	66-67
- tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel	15-16, 64-73
Flerårige dispositioner	29-30, 61
Fordringer	37

Forlig i forbindelse med retlige tvister	
- se <i>Dom</i>	
Forsikring	
- se <i>Selvforsikring</i>	
Forudbetaling	31
Forudgående hjemmel	
- kravet om	24
Freja ejendomme A/S	31
Garanti	
- hjemmelsgrundlag	31
- indfrielse af	36
Gaver	
- modtagelse af	35-36
Gebyrer	34
Huslejeordningen	
- bevillinger omfattet af	54-55
- statslige ejendomsvirksomheder	56
Ikke-fradragsberettiget købsmoms	37-38, 42
Indkøb	42
Indkøbsaftaler, centralt koordinerede	42
Individuelle lønvilkår	45
Indtægter	34-36
Indtægtsdækket virksomhed	42, 50-52
It-projekter	33-34, 71
Kammeradvokaten	36
Kantiner	39, 42
Klassificering af stillinger	43-44
Konsekvensbeskrivelse	
- aktstykker	72
- forlæggelse af forslag for Finansministeriet	16-17
Kostprisprincippet	9
Købsmoms	
- se <i>Ikke-fradragsberettiget købsmoms</i>	
Landbrugsarealer	32
Leasing	
- finansiel	38, 40-41, 55
- operationel	40
Leje	
- se også <i>Leasing og Huslejeordningen</i>	
- leje af fast ejendom	54-55
- leje- og forpagtningsafgiftsfastsættelse	35
Likviditet	27-28
Likviditetsområde	27-28
Likviditetskonti	28
Lovbunden bevilling	60
Lovforslag	16
Lære-, elev- og praktikstillinger	44
Lønsumsloft	12, 29, 43, 48, 56
Lønudgift	43
Låneramme	18, 47
Materiel	
- salg	35

Medlemskontingenter	39
Midlertidig bevillingslov	15
Ministerbiler	43
Moms	
- <i>se Ikke-fradragsberettiget købsmoms</i>	
Naturalydelse	43
Nettobevilling	27
Offentligt-privat samarbejde	38, 41-42, 58
Omkostningsprincippet	7-13, 25-26
Omkostningsreformen	7-13
OPP	
- <i>se Offentligt-privat samarbejde</i>	
Orientering af Finansudvalget	68
Overførsel	
- administrationsbidrag	61, 62
- mellem hovedkonti	29
- mellem ministerområder	36-37
- selvforsikringsudgifter	29, 36-37
- stillinger	44
Overskud	12, 49-50, 50
Periodisering	8-9, 11, 25-27
Personale	43-46
Prisfastsættelse	34-35, 51
Produktansvar	
- <i>se Selvforsikring</i>	
Professionelt ansvar	
- <i>se Selvforsikring</i>	
Projektindtægter	27
Rammebevilling	28
Regnskab	18-19
Regnskabsprincipper	18
Regnskabspraksis	
- ændring af	19
Repræsentation	42
Reservationsbevilling	60-61
Reserveret bevilling	12, 48-49
Ressortomlægning	29
Restancer	37
Retserhvervelsesprincippet	26
Revision	19-20
Rigsrevisionen	19-20
Risikostyring	
- <i>se Selvforsikring</i>	
Risikovurdering	
- <i>se It-projekter</i>	
Rådighedspulje	58, 59
Salg af varer og ydelser	
- <i>se Prisfastsættelse</i>	
Salgsomkostninger	
- <i>se Ejendomsafhændelser</i>	
SE-systemet	33
Selvejende institution	39-40

Selvforsikring	
- overførselsadgang	29, 36-37
- princippet om	33
- produktansvar	51
- professionelt ansvar	51
- risikostyring	33
Selvstændig likviditet	
- <i>se Likviditet</i>	
Skat	34
Skyldige økonomiske hensyn	24
Skræddersyet byggeri	55
Slots- og Ejendomsstyrelsen	
- <i>se Statslige ejendomsvirksomheder</i>	
Startkapital	12, 47, 50
Statens Ejendomssalg A/S	31
Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger	
- <i>se Statslige ejendomsvirksomheder</i>	
Statsaktiver	37
Statsforskrivning	
- <i>se Garanti</i>	
- omkostningsbevillinger	47
Statsgaranti	
- <i>se Garanti</i>	
Statslige ejendomsvirksomheder	
- bevillingsregler	56
- indgåelse af lejemål med	55
Statsregnskab	
- udarbejdelse	18-19
- godkendelse	19-20
Statsrevisorerne	19
Statsvirksomhed	55-56
Stillingsbeskrivelse	44
Stillingskontrol	43-44
Særskilt vederlæggelse	43
Takster	34-35
Tekstanmærkning	20-21
Tillægsbevillingslov	
- anvendelse	74-75
- dispositioner, der optages på	74-76
- grundloven	15
- kategorisering af	75-76
- opbygning	75-76
Tilsagn om tilskud	27, 30-31, 61, 62
Tilskud	38-40
- <i>se også Tilsagn om tilskud</i>	
- optagelse på finansloven	39-40
- mindre tilskud i tilknytning til driften	40
Tilskud til drift af selvejende institutioner mv.	39-40
Tilskudsfinansieret aktivitet	52-53
Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed	53-54
Tjenestebiler	43
Tjenestemandsansættelse	43-44

Tjenestemænd	43-44
Tobak	42
Totalskade	36
Ubenyttede ejendomme	33
Udbud og udfordring	
- anvendelse	42
- fast ejendom	31
- indtægtsdækket virksomhed	42, 50
- udbudscirkulæret	42
Udfordring	
- se <i>Udbud og udfordring</i>	
Udlicitering	
- se <i>Udbud og udfordring</i>	
Udlæg	31
Udlån af medarbejdere	45
Underskud	49-50, 50
Virksomhed	12, 24
Virksomhedsbærende hovedkonto	12, 24
Videreførsel	
- anden bevilling	61-62
- anlægsbevilling	60
- driftsbevilling	48-50
- indtægtsdækket virksomhed	50-51
- reservationsbevilling	61
- statsvirksomhed	55
- uforbrugt bevilling.....	20, 31
Værdiansættelse	9
Økonomisk Administrativ Vejledning	20
Økonomiske konsekvenser	
- se <i>Konsekvensbeskrivelse</i>	
Årsrapport	19